

HOSPODÁŘSKÉ NOVINY

CZK/EUR ↗
24,955 +0,10 %

CZK/USD ↘
23,195 -0,06 %

PX ↗
1462,95 +1,28 %

FTSE ↘
7595,48 -0,44 %

DAX ↗
16963,83 +0,25 %

BTC/USD ↗
44960 +4,20 %

Co čekat od sněmu ANO

Jistoty zůstávají, Andreje Babiše a Karla Havlíčka nikdo nesedí. Proč tedy věnovat pozornost sněmu ANO?

Strana 6

Je čas nakoupit české banky?

Kterou ze tří bank obchodovaných na pražské burze by experti zařadili do portfolia a proč? Komerční banka překvapila dividendou.

Strana 12

Magazíny Hospodářských novin

Víkend

Teplá zima „spláchla“ miliony Jizerské 50. Víkend měl patřit tradiční sportovní akci, kvůli počasí se ale nejede.

PročNe

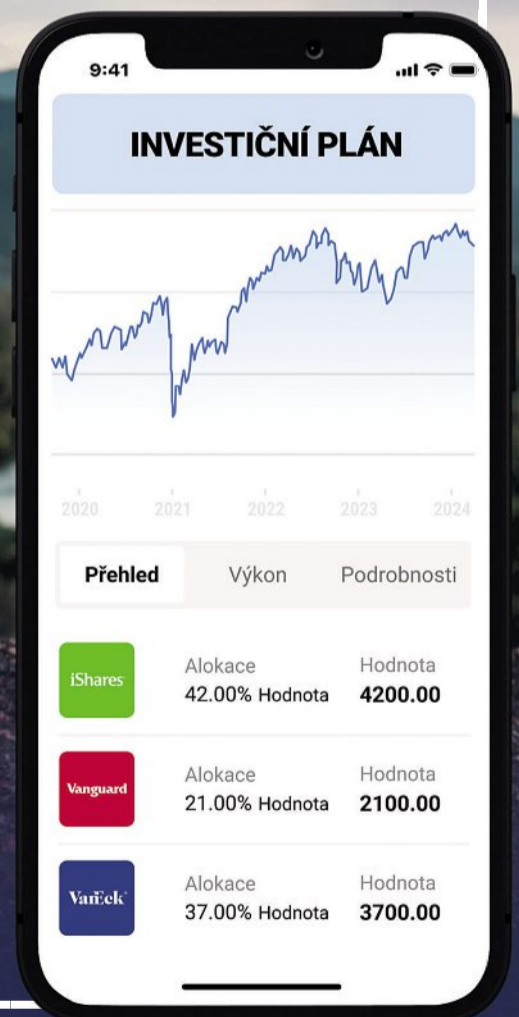
Inzerce

HN063078

NOVÉ AUTO? ZAČNĚTE S INVESTIČNÍM PLÁNEM

Investiční plány – produkt založený na ETF pro pasivní investování, který je k dispozici v aplikaci XTB. Sestavte si vlastní plán s 0% poplatkem*

www.xtb.cz

Finanční nástroje, které nabízíme, jsou rizikové. Investujte zodpovědně.

*Při měsíčním objemu do 100 000 EUR.

Všechny transakce nad tento limit jsou zpoplatněny drobným poplatkem 0,2 % (min. 10 EUR).
Může být účtován poplatek 0,5 % za konverzi měn.

9 770862 958320

24029

Jaderná elektrárna

Úprava silnic kvůli Dukovanům vyjde stát na miliardy

Kdo bude dodavatelem do nového bloku Jaderné elektrárny Dukovany, rozhodne vláda po doporučení od ČEZ letos v červnu. Ať už technologii zajistí francouzská EDF, nebo korejská KHNP, které po vypnutí amerického Westinghousu v tendru zůstaly, nevyhnu se dopravním potížím s nadměrnými náklady. Dukovany leží hluboko ve vnitrozemí a nejsou jednoduše přístupné z moře nebo velkých řek, kde se jinak „jaderky“ běžně staví. Klíčové komponenty pro elektrárnu o výkonu do 1200 MW, jako reaktorová nádoba a parogenerátory, přitom váží stovky tun.

Na to, aby se do areálu elektrárny na Vysočině dostaly, vydá český stát v příštích deseti letech 13,55 miliardy korun. Větší část (9,5 miliardy) se průběžně profinancuje do roku 2029. Ve středu to odsouhlasila vláda. Jde o peníze, které nebudou součástí rozpočtu na Dukovany. Náklady na jeden blok se při nynějších cenách pohybují kolem 300 miliard korun.

Dukovany by podle plánů měly být dokončeny v roce 2036. Předpoklad transportu těžkých a nadrozměrných komponent je mezi roky 2030 a 2032.

Opravit se musí i mosty

Trasa, kudy se klíčové komponenty pro Dukovany přepraví, je kombinací lodní a silniční dopravy. První část je po Labi z přístavu v Hamburku až po Týnec nad Labem, kde se bude překládat na návěsy. Od Kolína až po Jihlavu vede silnice první třídy číslo 38, která je hodně vytižená především kamiony. I tady ale budou podle ŘSD potřeba investice.

„Jsou tam mosty, které jsou už v horším stavu a mají zatížitelnost, která by nemusela vyhovět, budeme do nich muset sáhnout,“ řekl HN generální ředitel ŘSD Radek Mátl. „Máme pravidelné schůzky s ČEZ a zjišťujeme, co bude potřeba převážet,“ dodal.

Silničáři budou navíc muset vyřešit i obchvat Třebíče na silnici číslo 23. Počítá se s podpovrchovou variantou, cenou kolem 2,5 miliardy a taky s odporem části místních obyvatel. „I proto to tam může být z hlediska termínu nejnepatřejší,“ řekl Mátl.

Velká část investic ale připadne i na Vysočinu. Další část trasy se skládá z pěti silnic druhé třídy, u kterých se mají hlavně dostavět obchvaty obcí.

Odpůrci jádra se zlobí

Při stavbě nynějších bloků v Dukovanech, které mají ruskou technologii od Rosatomu, se v 80. letech používala železnice a zbytek se dodělával přímo na místě stavby. U plánovaných větších reaktorů by taková věc nebyla možná. Podle studií ČEZ se nedají po železnici přepravit komponenty vyšší než 4,8 metru a širší než pět metrů.

Střeďeční rozhodnutí vlády vadí odpůrcům jádra. „Je to skrytá dotace,“ zlobil se Edvard Sequens, energetický expert sdružení Calla. Vadí mu také, že ministr dopravy Martin Kupka (ODS) přinesl na vládu materiál bez toho, aby byl zařazený v programu. „Je to naprosto netransparentní. Vláda si zvykla, že se o věcech spojených s energetikou nediskutuje,“ dodal. Podle něj se dá režim utajení pochopit při výběru dodavatele, ale těžko u dopravní stavby.

„Je časté, že ministři nosí některé materiály takzvané na stůl. V tomto případě byly ale důvodem intenzivní práce na předkládaném dokumentu s ministerstvem financí,“ uvedla na dotaz HN mluvčí vlády Lucie Ješátková.

Petr Zenkner, Jan Beránek

Krátce

SŽ slibovala zachovat nádraží v Kladně, nakonec otočila

Mělo to být spojení starého s novým: nové koleje a nástupiště, k tomu podchod – a vedle toho 150 let stará budova, která dodává oblasti kontinuitu. Přesně takhle ukazovaly budoucnost kladenského hlavního nádraží vizualizace, se kterými Správa železnic žádala o všechna povolení. Byl k tomu důvod: právě na téhle trati se začala psát historie české železnice.

Jenže jakmile se začalo vloni v létě opravu stavět, otočila: nádražní budova je ve špatném stavu a bude lepší ji zbořit. Pravděpodobně finální tečka přišla teď. A představuje to vlastně i precedens pro řadu dalších měst, která jednají se Správou železnic o rekonstrukcích tratí – že původní sliby nemusí platit.

„Bylo vybráno efektivnější řešení v podobě novostavby,“ uvedla Správa železnic. Ve čtvrtek dopoledne rozeslala médiím jednostránkové tiskové prohlášení. Podobu rychlodráhy z Prahy na letiště a do Kladna zhruba za 50 miliard přitom dřív představovala spíš na velkých akcích pro kamery. Změnu stanoviska vysvětluje spodní vodou a údajně horším stavem objektu, který bylo možné zjistit až po jeho nuceném vyklizení. Budova je zavedena v památkovém katalogu, nemá ale status kulturní památky.

Jedním z těch, kteří museli po začátku stavby vloni v létě nádraží opustit, byl i Radek Šauer. Muž, který byl na konci 90. let průkopníkem byznysu s pronájmem lokomotiv, měl se svou firmou v patře v nájmu několik kanceláří. Zpráva o definitivním ortelu ho překvapila.

„Než se to vyklízelo, byl jsem se podívat i ve sklepích. Vypadaly celkem zachovalé, krásné cihlové klenby. Vlhko tam bylo asi větší, než bývá v jiných sklepích, to ano. Ale rozhodně na mě ta budova nepůsobila, že by byl jakýkoli důvod ji bourat,“ řekl HN.

„Chápu zboření ostatních nádražních budov tady v Kladně, nejsem žádný staromilec. Ale mělo by to být s nějakým citem,“ řekl Šauer. „Původní vizualizace se mi líbily, architekt hezky spojil starou budovu s novým. Je to obrovsky cenný kus historie. Jako Kladeňák se cítím napálený,“ dodal.

O demoličním výměru se ve skoro sedmdesátitisícovém městě začalo proslýchat na přelomu ledna a února. Odpůrci bourání sepsali petici, na které je teď něco přes 400 podpisů. Nevola přímo po zachování staré budovy, ale po transparentním výběru variant, co s ní a s celým prostorem. Místo toho se teď dočkali rovnou dvou vizualizací jako hotové věci: kousek vedle současné budovy má vzniknout nízká hranatá budova s velkou prosklenou plochou, ze které bude přístup do podchodu.

„Jsem z toho roztrpčená a zklamaná. Snažila jsem se přes zákon o svobodném přístupu k informacím získat dokumentaci těch podob, nedá se k nim dostat. A pak se dozvíte, že je hotovo,“ řekla HN opoziční zastupitelka a také architektka Anna Gamanová (Opravíme Kladno).

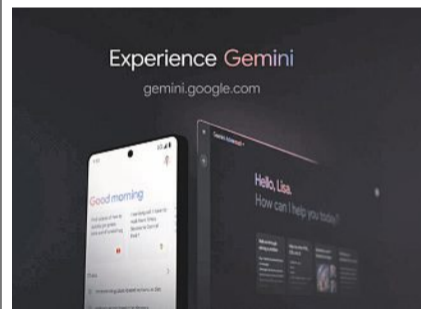
„Když se na to dívám z pozice svojí odbornosti, ty výhrady jsou naprosto běžné záležitosti. Na té budově není ani teď vidět, že by byla poškozená, i když se všude kolem staví. Rozhodně není nutné ji bourat,“ řekla.

Nápad má naopak podporu stávající radnice, kterou ovládá uskupení Volba pro Kladno, silně navázané na místní hokej, s podporou ANO. „Rozhodli jsme se jednoznačně podpořit nové, moderní a funkční řešení s nižší energetickou náročností,“ uvedl primátor Milan Volf. Argument o úspornosti přitom působí vzhledem k velkým proskleným plochám nového návrhu poněkud překvapivě.

Jan Beránek

Bard končí, nově se AI od Googlu jmenuje Gemini

Google před týdnem představil novou verzi svého chatbota Bard, který dostal nový mozek a oficiálně se naučil česky. Nyní firma romantické jméno

opouští a jako označení pro svou službu generativní umělé inteligence si vybrala generický název Gemini – Blíženci.

Vedle rebrandingu, který slučuje název služby a velkého jazykového modelu, který ji pohání, Google oznámil také placenou verzi své umělé inteligence. Ta nabízí výpočetně náročnější verzi jazykového modelu Gemini Ultra a bude dostupná přímo v aplikacích Google Workplace a Google Cloud. Pro české zákazníky to nebude tak jednoduché.

Při představení nové verze Barda před týdnem Google oznámil, že služba využívá prostřední verzi jazykového modelu Gemini místo nejvýkonnější verze Ultra 1.0. Právě ta má být stejně dobrá nebo lepší než GPT-4 od lídra trhu společnosti OpenAI. Nyní je zřejmé, že Gemini Ultra si Google schovával pro placenou službu Gemini Advanced.

Nová služba je už nyní dostupná i v Česku jako další stupeň předplatného Google One s cenou 550 korun měsíčně, což je ekvivalent dvaceti dolarů v USA. To je srovnatelné s obdobnou službou Microsoft Copilot Pro. Microsoft svou placenou službu zatím nabízí pouze v patnácti zemích, mezi kterými Česko chybí.

Pod označením Google One AI Premium firma nabízí přístup k umělé inteligenci, která umí reagovat na textové, hlasové a obrazové vstupy a slibuje nejlepší možné výsledky v rámci služby Gemini. Dále zahr-

nuje 2 TB prostoru pro uživatelská data sdílená napříč službami Google (Drive, Gmail, Google Photos) a prémiové funkce například při editaci fotografií.

Samotná služba Google One se 2 TB prostoru pro data stojí měsíčně 300 korun, za přístup k prémiovým službám umělé inteligence si tedy zákazníci využívající už nyní tuto variantu připlatí dvě stokrát. To ale není úplně celé. Tarif Google One AI Premium představený ve čtvrtek se od ostatních variant liší.

Dosavadní tarify je možné sdílet s dalšími až pěti lidmi v rámci rodiny, u AI Premium je možné v rámci tarifu sdílet úložiště, ale přístup ke službě Gemini Advanced Google má pouze „správce rodiny“. Jedním z důvodů je to, že Google podmiňuje přístup ke Gemini Advanced dosažením 18 let.

Firma nyní nabízí možnost vyzkoušet si službu na dva měsíce zdarma.

Pro české uživatele a zákazníky v EU má čtvrteční oznámení Googlu menší význam. Samotný jazykový model Gemini Ultra je optimalizovaný pouze pro angličtinu, i když umí komunikovat v dalších jazycích. To znamená, že i potenciálně nejzajímavější funkce, integrace AI přímo do kancelářských aplikací od Googlu, bude dostupná pouze v angličtině. A to teprve až ji Google v zatím nespecifikovaném termínu spustí.

Omezení pro zákazníky mimo USA představuje také nová aplikace Gemini pro Android, která může na telefonech s Androidem nahradit Google Asistenta. Tato aplikace je zatím k dispozici pouze pro americké uživatele a bez termínu dalšího rozšiřování.

Otakar Schönb

Oblíbený velitel ukrajinské armády Zalužnyj odchází

Dosavadního hlavního velitele ukrajinské armády Valerije Zalužného vystřídal ve funkci dosavadní velitel pozemních sil Oleksandr Syrskij. Oznámil to ve čtvrtek ukrajinský prezident Volodymyr Zelenskij, který se předtím se Zalužným sešel.

„Rok 2024 může být pro Ukrajinu úspěšný pouze tehdy, pokud dojde k účinným změnám v základu naší obrany, kterým jsou ozbrojené síly,“ zdůraznil prezident.

Zelenskij uvedl, že ukrajinská armáda potřebuje změny a nový přístup k mobilizaci a získávání nových vojáků. Ukrajinské síly podle šéfa státu prokázaly, že mohou získat zpět kontrolu nad dněm ve vzduchu, ale v loňském roce nedokázaly dosáhnout svých cílů na pozemním bojišti.

Prezidentovu rozhodnutí předcházely měsíce spekulací v médiích o neshodách mezi šéfem státu a velitelem armády ohledně dalšího vedení války proti Rusku, která trvá už téměř dva roky.

ČTK

■ Bankovníctví

Banky rýžují na hypotékách nejvíce od roku 2014. Jejich ceny ale půjdou dolů, odhadují experti

Vladan Gallistl
vladan.gallistl@hn.cz

Je to taková dlouhodobá mantla bankéřů: musíme zdražovat hypotéky, protože cena peněz na trhu roste. Opačným směrem to však evidentně neplatí. Přestože cena finančních zdrojů v posledních týdnech prudce klesla, tak hypotéky dál u většiny bank nezlevnily.

Cena, za niž si banky mezi sebou půjčují peníze na trhu – takzvaný úrokový swap –, se výrazně snížila. U pětiletých zdrojů se již od konce loňského roku pohybuje okolo 3,5 procenta, když ještě před třemi měsíci to bylo zhruba 4,3 procenta. Úrokové sazby se však v prosinci pohybovaly u pětiletých hypoték na úrovni 5,6 procenta a na podobné výši setrvávají stále.

Úroková marže je tak 2,1 procenta, což je nejvíce od poloviny roku 2014. Za poslední rok se pak pohybovala v intervalu mezi 0,7 až 1,6 procenta. „Kdyby se úrokové sazby pohybovaly zdravě, tak by dlouhodobé fixace hypoték byly nižší,“ upozornil v této souvislosti Jan Brejl, obchodní ředitel finančněporadenské skupiny Partners.

Bankovní domy zdůvodňují vyšší přírůžku několika faktory. „Hlavním důvodem je riziko spojené s refinancováním úvěrů před koncem fixačního období, které banky musí zohlednit při výpočtu nákladů na zdroje,“ říká Ondřej Suchman, manažer hypoték skupiny KB. Podle Michaely Průchové z Československé obchodní banky hypotéky ovlivňuje nejen cena peněz, ale i další rizikové parametry vyplývající ze současné situace na trhu.

Za vysokou přírůžkou k ceně peněz ale vidí experti zejména snahu bank zvyšovat své ziskové marže. „Je to jistý vzor proti schválené legislativní změně týkající se poplatku za předčasné splacení hypotéky ve výši maximálně jednoho procenta z výše úvěru. Proto si nyní zvyšují své marže,“ upozorňuje Vratislav Jůza, zemský ředitel finančněporadenské společnosti 4fin. Současná situace podle něj dokonce evokuje znaky kartelu mezi bankami.

S refinancováním hypoték, kdy klient odejde k jiné bance ještě během trvání fixace úvěru, má banka náklady. V současné době ale může účtovat lidem fakticky jen stokoruny. Od září budou platit za předčasné uhrazení úvěru 0,25 procenta ze splacené jistiny, a to za každý rok do konce fixace. Maximální výše poplatku je výše uvedené jedno procento. Platit to však bude jen pro hypotéky sjednané po 1. září. Ani to se bankovním domům nelíbí.

Navíc nyní odborníci očekávají, že se do pohybu může dát hypoteční portfolio v objemu stamiliard korun. Jde o půjčky, které si klienti vzali v uplynulých dvou letech za sazby, které dokonce překračovaly i šest procent. A toho se banky obávají.

„Je racionální, že banky si rizikovou přírůžku k marži dávají. Čím je delší fixace, tím je vyšší riziková marže na odchod klienta. To je jednoznačně vidět,“ dodává Libor Vojta Ostatek, hypoteční expert Broker Trustu. Podle hypotečního experta Next finanční Jiřího Vagnera „banky reálně honí marže“. V minulých letech ale měly podle něj marže naopak nízké.

Skutečností je, že při prudkém zvyšování sazeb ČNB reagovaly banky

se zpožděním za zdražováním peněz na trhu. Jejich marže tak byla dokonce záporná. „Od podzimu 2021 do podzimu 2022 byla přírůžka s ohledem na rychlý růst ceny zdrojů tak nízká, že po započtení rizikových a dalších nákladů byla marže na nových hypotečních úvěrech záporná. Současná vyšší marže tak částečně tyto ztráty nyní kompenzuje,“ doplňuje Lukáš Kropík, mluvčí České spořitelny.

Reálně ovšem rozhodně banky neprodělavaly. Nefinancují se totiž na trhu, ale využívají pro půjčky vklady firem a domácností. Těm však platí méně, než je cena zdrojů na trhu.

Cena peněz na trhu je však důležitá, protože je to srovnání, které poměruje banka s jinými obchodními příležitostmi neboli úvěry.

Příprava na náklady refinancování ale není jediným důvodem, proč je nyní úroková přírůžka vysoko. „Je to obchodní politika bank. Když jdou sazby dolů, tak nejprve přecení depozita dolů a až následně sazby u úvěrů,“ komentuje portfolio manažer Cyrrusu Tomáš Pfeiler s tím, že když jdou sazby nahoru, tak je to naopak. Neboli banky rychle zdraží úvěry a až pak zvyšují úročení vkladů.

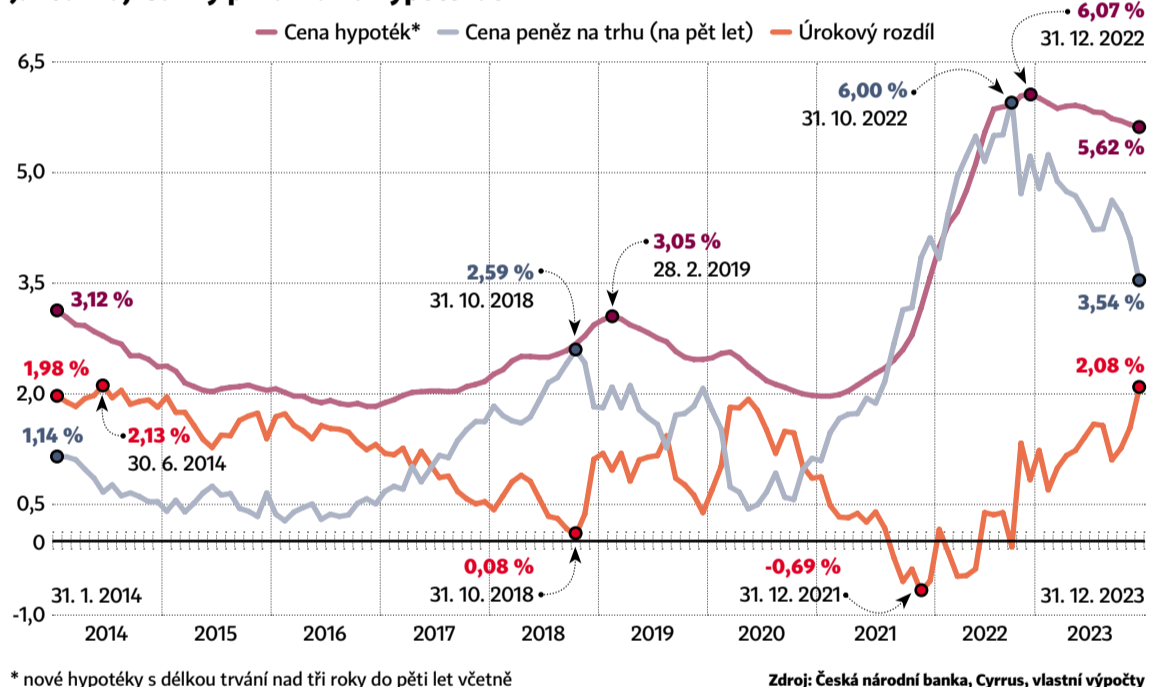
Ostatně velké banky zatím na výrazný pokles tržních sazeb vůbec nezareagovaly a ani neoznámily, že se ke zlevnění hypoték chystají. „Banky sazby drží. Nikdo nechce být první, kdo sníží úroky,“ glosoval Brejl.

Odborníci se ovšem shodují, že banky budou muset hypotéky zlevnit. Zvlášť když ČNB ve čtvrtek opět

snížila svou klíčovou sazbu, a to z 6,75 na 6,25 procenta. „Vysoká konkurence na trhu donutí banky své marže snižovat,“ míní Jůza. Podle informací HN z bankovních kruhů Česká spořitelna zareaguje snížením sazeb až o 0,4 procentního bodu.

Menší banky jako Moneta Money Bank či Air Bank již nyní nabízí výrazně výhodnější podmínky než velká bankovní trojka: Česká spořitelna, ČSOB a Komerční banka. Nejvýhodnější nabídku má v současnosti Moneta, která přišla s hypotékami výrazně pod pěti procenty. „Moneta ukazuje celému trhu, že je zde prostor pro snižování sazeb,“ Vagner. Už do konce března by se mohly hypotéky na trhu pohybovat podle Vagnera i Ostatka pod pěti procenty.

Jakou mají banky přírůžku na hypotékách

■ Měnová politika

ČNB opět snížila úroky. Koruna v reakci oslabila

Marek Miler
marek.miler@hn.cz

Zlevňování ceny peněz – a potažmo i úvěrů a hypoték – pokračuje. Vedení České národní banky (ČNB) rozhodlo o snížení základní úrokové sazby v ekonomice o půl procentního bodu, tedy o víc než při předchozím snížení 22. prosince. Centrální banka těmito kroky reaguje na zvlňující inflaci a na potřebu ulevit podnikům v době slabého ekonomického růstu.

Sedmčlenná bankovní rada na svém čtvrtletním zasedání odhlasovala, že sníží takzvanou dvou-týdenní repo sazbu na 6,25 procenta ze stávající úrovně 6,75 procenta. Banka rozhodnutí oznámila na svých webových stránkách. Guvernér Aleš

Michl řekl na tiskové konferenci po zasedání, že pro tento krok hlasovalo šest členů rady, jeden radní byl dokonce pro snížení o 0,75 bodu.

Od repo sazby se zprostředkovatelně odvíjí ceny úvěrů v ekonomice, včetně hypoték. Vyšší úroky brzdí ekonomiku, ale tlumí růst cen, protože podniky hůře dosáhnou na investice a domácnosti méně utrácí. Výše sazby také ovlivňuje náklady na správu státního dluhu nebo kurz koruny.

Česká měna v reakci na rozhodnutí zareagovala oslabením na 25,10 za euro, tedy na nejnižší úroveň od května 2022.

ČNB už sazby o čtvrt bodu snížila v prosinci, poprvé po roce a půl, co ji vede nový guvernér Aleš Michl.

Razantnější snížení repo sazby přišlo poté, co se centrální bankéři

seznámili s aktualizovanou prognózou ekonomického vývoje. Tu pro bankovní radu pravidelně vytváří analytický tým ČNB. Nová prognóza oproti předchozí aktualizaci z listopadu předpokládá slabší růst ekonomiky – letos 0,6 procenta, oproti původnímu odhadu 1,2 procenta.

Dominik Rusínko z makroekonomického týmu ČSOB řekl, že snížením ČNB „šlape na plyn“, aby pomohla znovu nastartovat ekonomický růst.

„V nejbližších měsících se podle nás stane razantnější snižování sazeb, tedy po půl procentních bodech, novým normálem. Svižně uvolnění měnové politiky by mělo zajistit, že ČNB nebude nežádoucím způsobem tlumit ekonomickou aktivitu v momentě, kdy dochází ke křehkému oživení,“ řekl.

Rusínko dodal, že na konci roku počítá s repo sazbou na úrovni čtyř procent. Předpoklady trhů, že to budou tři procenta, se mu zdají přehnané.

Guvernér Michl řekl, že meziroční míra inflace v lednu by měla sestoupit na úroveň mezi 2,5 a 3,5 procenta. Také po zbytek roku by se měla držet poblíž tří procent, tedy na horní hranici inflačního pásma, na které banka cílí svou úrokovou politikou. Za střed cíle centrální banka považuje míru inflace dvě procenta. Prognóza předpokládá, že průměrná inflace bude letos 2,6 procenta, uvedl guvernér.

Nejnovější data o inflaci jsou z prosince, kdy ceny meziročně vzrostly o 6,9 procenta. Ještě na přelomu předloňského a loňského roku, kdy vlna růstu cen vrcholila, se Česko potýkalo s inflací téměř 20 procent (po očištění o vliv dotací na energie).

Právě lednová data o inflaci, která mají být zveřejněna 15. února, jsou podle analytiků klíčovou informací, od které se budou odvíjet další kroky ČNB. Do lednových dat se totiž promítne každoroční přenastavení ceníků prodejců v maloobchodě i jinde.

Rusínko z ČSOB zastává názor, podobně jako další ekonomové, že kvůli poklesu sazeb zůstane koruna pod tlakem i v nejbližších měsících. Zatímco ČNB půjde se sazbami „svižně dolů, Evropská centrální banka a americký Fed začnou cyklus uvolňování měnové politiky až v polovině roku,“ uvádí. Pak se podle něj teprve přestane zmenšovat rozdíl mezi korunovými a eurovými sazbami a „koruna může pomýšlet na návrat k pozvolnému trendovému posilování“.

■ Fotbal

Proč česká liga láká tolik dobrých fotbalistů z Norska? Hlavní důvod je v jednom investorském pravidle

Michael Mareš

michael.mares@hn.cz

Zafeiris, Solbakken, Kairinen, Ogbu, Wallem, Sinyan, Diouf. Sparta a Slavia v posledních třech přestupových obdobích nakoupily z norské Eliteserien dohromady sedm hráčů. Ještě nikdy v české fotbalové lize, jejíž jarní část startuje tento víkend, nebylo tolik fotbalistů, kteří přišli z Norska. Jak si můžou tuzemské kluby dovolit posily ze země, jejíž HDP na hlavu je téměř dvojnásobně oproti Česku? A proč je pro tamní hráče Česko atraktivní?

Kromě sportovních má tento trend i výrazné ekonomické důvody. Stanovy norského sportovního a olympijského svazu NIF totiž výrazně ztěžují nalití soukromého kapitálu do fotbalových klubů. Ty fungují jako rovnostářské spolky, v nichž má každý člen stejné vlastnické právo, což omezuje jejich konkurenceschopnost v evropském fotbalu.

„Norské kluby limituje v rozvoji jejich právní forma – je tam velmi komplikovaná, skoro až nemožný vstup soukromého investora. Proto jsou jejich rozpočty srovnatelné s naší ligou,“ říká Martin Říha, výkonný ředitel Slavie Praha. „Existují pravidla, která soukromým investorům ztěžují převzetí klubů. Proto tu funguje takzvaný duální model,“ popisuje norský novinář Mats Jacobsen Arntzen z deníku VG.

Duální systém vlastnictví vznikl ve snaze nalézt rovnováhu mezi zachováním tradičních komunitních hodnot v norském sportu a vývojem profesionálního fotbalu. V praxi funguje tak, že vedle sportovních klubů, tedy spolků, vznikají ještě paralelní

právní entity. Přes ně tečou příjmy z prodeje hráčů, prodeje lístků či sponzorských smluv. Nikde ale jejich majitelé nemají nad celkovým chodem – zejména jeho sportovní částí – takovou kontrolu, jakou známe například z české ligy.

„Čas od času se debatuje, zda by investoři měli mít právo vlastnit fotbalové kluby. Na jednu stranu by to určitě přineslo do celého prostředí více peněz, na druhou stranu by to ale mohlo mít i negativní dopady: mimo jiné větší rozdíly mezi finančními možnostmi klubů nebo krátkozraké strategie, kdyby investoři upřednostnili okamžité sportovní výsledky či zisky nad dlouhodobou udržitelností a úspěšností,“ říká Thomas Berntsen, ředitel právního oddělení z poradenské společnosti Deloitte v Norsku.

Zatímco v Česku se do klubového fotbalu pouští noví podnikatelé – například Pavel Tykač ve Slavii a Ondřej Kania v Liberci –, v Norsku mají opačný problém. Kvůli tvrdé progresivní dani nejbohatší podnikatelé papírově i fyzicky ze země odcházejí. Podle deníku Dagens Naeringsliv jen v roce 2022 opustilo zemi více než 30 tamních miliardářů a multimilionářů.

Ostatné daňové zatížení, které v Norsku sebere prakticky polovinu hrubé mzdy, je dalším důvodem, proč hráče z Norska láká česká liga. Tady fungují jako živnostníci a na daně a zdravotní a sociální pojištění padne ve většině případů necelá třetina příjmu.

I díky tomu jsou výplaty ve Spartě a Slavii srovnatelné, nebo dokon-

Christos Zafeiris ze Slavie je jedním z norských fotbalistů v české lize. Po Slovácích a Nigerijcích jsou právě Norové nejpoběžněji zastoupenými cizinci v české nejvyšší soutěži. Foto: Profimedia

ce o něco převyšují nejlepší norské kluby. To se promítá do přestupové politiky. „Jen Molde a Bodø/Glimt si můžou dovolit odmítnout nabídku dva tři miliony eur za hráče,“ říká Jacobsen Arntzen. Hráči jako Zafeiris, Ogbu či Solbakken vyšli české kluby zhruba na 50 milionů korun.

Ze sportovního hlediska je norská liga do kvality i stylu hry podobná té české. Zároveň jsou v Norsku schopni velmi kvalitně pracovat s mládeží. „Z jejich reprezentace do 21 let by byl každý hráč u nás považovaný div ne za generační talent,“ podotýká Říha ze Slavie.

K tomu si norské kluby pomáhají propracovaným skautingem hráčů z Afriky. V tom mají oproti českým výrazný náskok. I malé kluby jako Tromsø, z něhož do Slavie přišel Malick Diouf, mají v Africe svůj tým skautů – jen v Senegalu pracují dva.

Novinář Jacobsen Arntzen sice přiznává, že pověst české ligy není nejlepší, ale její přední kluby hrající evropské poháry jsou pro norské hráče poměrně atraktivní. „Mnoho hráčů také považuje Prahu za krásné místo k životu. Berou přestup jako dobrý mezikrok – díky pohárům je větší šance, že si jich všimnou kluby v Ně-

mecku nebo Itálii. Navíc ne každému svědčí hrát v zimě a na umělé trávě, což je norský standard,“ dodává.

„Hložek, Hancko nebo Souček ukázali, že lze z české ligy přestoupit přímo do špičkového klubu. K tomu připočítejte plné stadiony, evropské poháry, bezpečné město...“ říká Roman Brulík, majitel agentury RBR Sport Consult. Podle jeho slov se také s Nory dobře dělá byznys. „Je to velmi korektní prostředí – to, co říkají, platí. Některé smlouvy jsou tam na jednu A4. Dělal jsem tam fotbal se strážlivým přístupem, tak jak to odpovídá jejich nátuře.“

■ Omamné látky

E-shopy hlásí nárůst prodejů zboží s HHC o stovky procent

Kristýna Matějková

kristyna.matejkova@hn.cz

Na plánovaný zákaz prodeje produktů s kanabinoidem HHC zareagovali čeští zákazníci po svém. Od středečního rána si začali dělat zásoby kuřiva i cukrovinek s touto látkou. E-shopy zavádí slevové akce a hlásí nárůst objednávek ve výši stovek procent.

Vláda se na svém středečním jednání shodla na zařazení HHC na seznam návykových látek, které není povoleno prodávat. Rozhodla tak poté, co v posledních týdnech rostl počet mladých lidí a dětí hospitalizovaných s otravou produkty obsahujícími tuto látku.

Faktické nařízení o zákazu by měli ministři schválit příští týden.

O nutnosti látku zakázat mluvili ministři už od úterý. Lidé se proto na tuto možnost začali připravovat už od středečního rána. Od té doby hlásí e-shopy s konopným zbožím enormní nárůst objednávek.

„Za včerejší den byl nárůst prodeje jen na e-shopu o 600 procent. Je jasné, že si lidé dělají zásoby,“ říká například Jakub Juha, jednatel obchodu Happy CBD, který má kromě e-shopu v Česku sedm kamenných poboček.

Obchod v souvislosti se zákazem prodává zboží obsahující HHC se slevou 50 procent. Nabízí produkty ke kouření. Bonbony už před delší dobou firma stáhla z prodeje. „Bylo to z morálních důvodů. Ačkoli jsme přes kurýry kontrolovali občanky, pořád se to mohlo dostat k dětem,“ říká Juha.

Veškeré cukrovinky s HHC nechali už před časem zlikvidovat specializovanou firmou. A stejné plány má Juha i se zbytkem produktů s touto látkou, které se neprodají do oficiálního zákazu. Od té doby bude totiž trestným činem toto zboží nejen vyrábět a prodávat, ale také přechovávat zásoby – což se týká nejen obchodníků, ale i běžných zákazníků.

Zvýšený zájem HN potvrdili i další oslovení prodejci. „Ten zákaz nás trochu zaskočil. Myslím ale, že vládní

~
Vláda se shodla na zařazení HHC na seznam návykových látek, které není dovoleno prodávat.

opatření nebude mít ten efekt, kterého chtěli dosáhnout. Teď to lidi budou skupovat ve velkém,“ říká David Janík, majitel e-shopu CBDčko. I jeho obchod má na produkty s HHC slevy.

Například obchod s konopím Psychoweed, který sídlí v Uherském Hradišti, nemá síly zvládnout nápor zákazníků, kteří od středy přicházejí. Jejich webová stránka je dlouhodobě nedostupná a hlásí přetížení.

HHC má podobné účinky jako THC, které se přirozeně vyskytuje v konopí. Jelikož je ale THC mezinárodně vnímané jako návyková látka a v mnoha zemích je zakázaná, vznikla tato laboratorně vytvořená verze jako způsob, jak tento zákaz obejít.

Zákaz HHC nebyl původně v plánu. Ačkoli návrh už vláda jednou v minulém roce projednala, neshodla se na jeho zařazení na seznam návyko-

vých látek. Namísto toho mělo být HHC mírněji regulované jako takzvaná psychomodulační látka společně s konopným CBD nebo „povzbuzovákem“ kratomem.

Na základě novely zákona, která by tuto kategorii zavedla, by se dané látky mohly prodávat jen lidem starším 18 let, přísně by se hodnotila jejich bezpečnost a kvalita, nebylo by možné je prodávat jako potraviny nebo na ně dělat reklamu. Novela se nyní připravuje.

Národní protidrogový koordinátor a poradce premiéra Jindřich Voboril je pro mírnější pravidla pro HHC. Varuje před zkušenostmi ze zahraničí, například Francie. Tam po zákazu HHC zaplavily trh jiné laboratorně vytvořené látky s podobným a často i silnějším účinkem.

S přispěním Johany Kadeřábkové

■ Zdravotnictví

Úřady cupují Válkovu představu o digitálním zdravotnictví

Kristýna Matějková
kristyna.matejkova@hn.cz

Měl to být další krok k digitalizaci českého zdravotního systému. Ministerstvo zdravotnictví vypracovalo návrh zákona, který má od příštího roku zajistit jednodušší komunikaci mezi lékaři nebo zavést mobilní aplikaci, která bude fungovat jako přenosný očkovací průkaz. Podobu, v níž úřad nová pravidla předložil, ale zkritizovali odborníci na zdravotnictví a digitalizaci i zástupci dalších ministerstev.

Návrh jednak počítá s vytvořením registrů, které budou v podstatě zdigitalizovanou verzí karty pacienta. Lidé však mají mít vždy právo sami určit, které informace se budou doktorům sdílet. Novela také zavádí elektronické žádanky k lékaři (eŽadanky) a mobilní aplikaci EZKarta. Ta by měla být jen přejmenovanou verzí původní aplikace Tečka, jež fungovala v průběhu covidové pandemie jako způsob, jak se prokázat platným očkováním.

Ministerstvo zdravotnictví vedené Vlastimilem Válkem (TOP 09) očekává, že na nové služby včetně softwarových nástrojů bude třeba okolo 60 milionů korun. Další miliony pak bude stát každoroční údržba. Peníze bude čerpat z Národního plánu obnovy, tedy z peněz Evropské unie. Úřad zároveň odhaduje, že každé procento elektronických žádanek namísto klasických papírových může státu ušetřit 270 milionů korun ročně.

Nyní se ministerstvo vypořádává s připomínkami, které k návrhu v průběhu ledna dostalo od odborníků, úředníků z ostatních resortů a zástupců firem. Ti vidí v novém nastavení hned několik problémů. Například podle odborníka na digitalizaci Ondřeje Profanta (Piráti) neplní chystaný systém svou hlavní úlohu, kterou měla být jednoduchá a bezpečná komunikace mezi lékaři a pacienty. „Lékaři mají například příliš dlouhé lhůty pro nahrávání dokumentů do elektronické podoby. Z pohledu pacienta je nepříjemné, že bude čekat týden. Digitalizace je o tom, že už nebudu dělat poštáka mezi praktikem a specialistou,“ říká Profant, který je náměstkem ministra pro místní rozvoj.

Digitální informační agentura, již je Profant součástí, navíc v připomínkách dochází k závěru, že mobilní aplikace EZKarta nepřinese nic nového oproti již fungujícím Portálu občana a Portálu elektronického zdravotnictví. „Nepovažujeme za hospodárné stavět již třetí informační systém se stejnou funkcionalitou,“ uvádí úředníci. Podle odborníků na digitalizaci by stačilo dát pacientům přístup i ke druhému ze zmíněných portálů a není nutné investovat další peníze do nové aplikace.

V navržené podobě registru informací o pacientech navíc chybí některá data. Pro lékaře tam mají být dostupné například údaje o krevní skupině, alergiích, nežádoucích reakcích na léčiva nebo lécích předepsaných za poslední rok. Podle zástupců ministerstva dopravy měla být součástí registru také informace o tom, zda je dotyčný člověk způsobilý řídit motorové vozidlo. Přestože se na této změně měla obě ministerstva dohodnout, tato možnost v návrhu chybí. Podobnou výtku mají i úředníci z ministerstva vnitra, podle nichž měl být součástí registru také údaj, že má dotyčný pacient zbrojní průkaz.

Zástupci Hospodářské komory pak kritizují, že návrh nenavazuje na dříve schválená pravidla pro elektronické zdravotnictví. Spoustu připomínek mají k elektronické žádance, u níž například není dostatečně definované, kdo bude mít přístup k datům o pacientovi. „Požadujeme nové zavedení institut eŽadanka

~
Na nové služby včetně softwarových nástrojů bude třeba okolo 60 milionů korun. Další miliony pak bude stát každoroční údržba.

bud vypustit, nebo zcela přepracovat,“ uvedli v připomínkách.

Podle Pavla Hroboně, lékaře a člena Národní ekonomické rady vlády, jsou navržená pravidla příliš složitě pojata. Zavedení eŽadanky jako takové nicméně považuje za zásadní krok ke zlepšení českého zdravotnictví. „Nutně ji potřebujeme, aby zdravotní pojišťovny mohly měřit a zveřejňovat čekací doby u svých pojištěnců.“

Jak upřesnil mluvčí ministerstva zdravotnictví Ondřej Jakob, mohly by tyto žádanky

vypadat podobně jako už fungující eRecepty. K dalším připomínkám ale zatím nemohl sdělit více informací. „Právě tato klíčová témata budou předmětem dalšího projednání, nyní je skutečně předčasně výsledkem předjímat.“

Pomalé zavádění elektronizace zdravotnictví kritizoval minulý rok v říjnu i Nejvyšší kontrolní úřad. Bezpečné sdílení zdravotních dat se podle úřadu zatím nepodařilo i přesto, že na to stát v letech 2019 a 2022 vynaložil desítky milionů.

Inzerce

NEPORAZITELNÉ

229,- **-58%**

94⁵⁰

Vepřová pečeně bez kostí - v celku
chlazená, 1 kg

Banány Premium
1 kg

43.70 **-43%**

24⁹⁰

BEZ APLIKACE **29⁹⁰**

Nescafé Classic
instantní káva, 200 g, 100 g = 49,95 Kč,
vybrané druhy

106.90 **-6%**

99⁹⁰

BEZ APLIKACE **24⁹⁰**

Giana Slunečnicový olej
1l

MAXIMÁLNĚ 16 ks./den

Akce platí v prodejních hypermarket Albert od 7.2. do 13.2.2024 nebo do vyprodání zásob v jednotlivých prodejních. Seznam všech prodejen na www.albert.cz.

NEPORAZITELNÉ - produkty, jejichž cena byla nejnižší ve srovnání s cenou uvedenou v letáčích vybraných obchodních řetězců ke dni tisku letáku 31.1.2024.

Nelze garantovat, že cena produktů označených jako **NEPORAZITELNÉ** zůstane nejnižší po celou dobu platnosti letáku. Více na www.albert.cz/neporazitelne.

■ Opozice

Jistoty zůstávají, Babiše a Havlíčka nikdo nesesadí. Proč tedy věnovat pozornost sněmu ANO?

Ondřej Leinert
ondrej.leinert@hn.cz

Ta akce se koná jednou za dva roky, místo je vždy stejné a hlavní aktér taky. Může vůbec volební sněm hnutí ANO, konaný tradičně v Centru pohybové medicíny na pražském Chodově, při němž je pokaždé zvolen předsedou Andrej Babiš, něčím překvapit? Nebo aspoň zaujmout? Několik bodů by se našlo. HN vybírají zásadní témata sněmu ANO, který se koná tuto sobotu.

Vyzve někdo Babiše?

Příště snad někomu řeknu, aby kandidoval na předsedu taky, ať to nevypadá tak blbě, říká šéf ANO Andrej Babiš na sněmu hnutí už před devíti lety, když získal sto procent hlasů. Šlo tehdy spíš o spontánní než vážnou reakci. Poté co si lidé na sociálních sítích utahovali z jeho až nebývale jednobarevné podpory. Sto procentní výsledek už sice na dalších sněmech nezopakoval, ale vyzývatele dosud zakladatel hnutí nenašel a zcela určitě ho nenajde ani teď.

Babiš si sice po loňských prohraných prezidentských volbách pohrával s myšlenkou, že by se z čela hnutí stáhl, ale nakonec si to rozmyslel. A politika ho baví tak, že zatímco dřív o nadcházejících sněmovních volbách s oblibou mluvil jako o posledních, teď už preventivně říká „asi“. V ANO jsou tak vyslovené přesvědčení, že pokud se na sněmu neobjeví nějaký vyslovený dobrodruh, proti Babišovi nikdo nepůjde. „Teď na to není vhodná doba. Je to jako ve sportu. Kapitán úspěšně sestavy se nemění,“ má jasno místopředseda ANO Radek Vondráček.

Kdo je dvojka ANO: Schillerová, nebo Havlíček?

Čistě formálně je dvojkou hnutí, respektive prvním místopředsedou, bývalý superministr Karel Havlíček. Ten je rovněž coby předseda stínové vlády ANO prvním „na čekané“. Pokud by hnutí sestavovalo příští vládu a Babiš z nějakého důvodu nechtěl být premiérem, všeobecně se očekává, že by se této role zhostil Havlíček.

Bývalá ministryně financí Alena Schillerová by sice jistě byla opět hlavní favoritkou na obsazení klíčového resortu, který sestavuje státní rozpočet, v posledních letech má ale v hnutí na starosti sněmovnu. Je šéfkou poslaneckého klubu ANO a v této pozici se našla tak, až svou pílí občas některým kolegům jde na nervy. Samozřejmě, jde spíš o stížnosti jen tak naoko. Schillerová bezpečně obhájí post místopředsedkyně ANO, na tento post má nejvíce nominací ze všech. Na ještě vyšší pozici – prvního místopředsedy – však kandidovat nejspíš nebude, tam členové ANO dali jasné najevo, že chtějí Havlíčka. Ten stejně jako Babiš nemá vyzývatele.

A co ti další?

Celkově ANO obsazuje podle stanov nanejvýš čtyři řadové místopředsednické posty. Tady už by se mohlo zdát, že se schyluje k napínavějšímu souboji, nominace má hned osm kandidátů. Ale i v tomto případě to vypadá na „loženou“ volbu. O jednu nominaci méně než Schillerová obdržel bývalý ministr životního prostředí Richard Brabec a 11 nominací pak získal Vondráček.

Analogie se sportovním týmem tak vedle „kapitána Babiše“ nejspíš bude patřit i na zbytek místopředsedů. Až na jednu nucenou změnu – členem hnutí ANO už není jeden z rebelů – bývalý hejtman Moravskoslezského kraje Ivo Vondrák. Favoritem na jím uvolněný místopředsednický post je poslanec Robert Králíček, který získal nominace z šesti krajů. Zbylí tři kandidáti – poslanci Jana Mračková Vildumetzová, Roman Kubíček a Josef Bělca – mají po jediné.

Čeká se nějaká strategická změna?

Asi nejzásadnější změna se pojí se zmíněným poslancem Králíčkem. Šestačtyřicetiletý bývalý radní Pra-

hy 12 se může stát od dob Martina Stropnického prvním zástupcem hlavního města v nejužším vedení ANO. A vedení pražské buňky ANO si od jeho nominace dost slibuje. „Praha byla v hnutí ANO dlouhodobým otlučkankem. Informace z vedení k nám nepřicházely vždy ideálně. I proto věříme, že se tam dostane a Praha se do budoucna pro ANO stane jedním z důležitých regionů,“ říká šéf pražského ANO Ondřej Prokop.

Do vlády s SPD, nebo ODS?

Součástí sněmu nepochybně budou také další kuloární a strategické debaty. Odchod politiků, kteří se přimlouvali ke spolupráci s ODS – vedle

zmíněného Vondráka to byli i expřímátoři Petr Vokřál (Brno) a Tomáš Macura (Ostrava), ale neznamená, že je od té doby hnutí stoprocentně rozhodnuté tento směr opustit a soustředit se na námluvy s opoziční SPD. Obě uskupení k sobě mají blíž než v dobách, kdy ANO bylo ve vládě se sociálními demokraty. Rozdílný náhled na členství Česka v Evropské unii stále v Babišově hnutí zasévá pochybnosti, zda by s SPD vůbec ANO našlo společnou řeč.

„My bychom se jednání o koalici s ODS nebránili. To je jejich politika, že s hnutím ANO ne,“ říká Vondráček s tím, že na úvahy o příští vládě je ale hodně brzy.

To jsem opravdu nečekal. Šéfem hnutí ANO je Andrej Babiš prakticky od jeho vzniku. Na celostátním sněmu, který se koná tuto sobotu, nelze ani v nejbližších úvahách čekat, že by ho někdo měl nahradit. Foto: HN - Honza Mudra

■ Sociální síť

Desetileté dívky skupují kosmetiku proti stárnutí za tisíce

Veronika Capáková,
Kristýna Matějková
autori@hn.cz

Tati, koupíš mi prosím tenhle olej na rty od Dioru? Na TikToku ho mají všichni. Do obchodů s kosmetikou chodí stále menší děti. Dívky ve věku okolo 10 let si v nich kupují i krémy proti stárnutí, které znají ze sociálních sítí. Dermatologové ale varují, že používání takových produktů v tomto věku může být pro jejich pleť nebezpečné.

Na to, že mladé dívky zaplavují obchody s kosmetikou, jako je Sephora, si na sociálních sítích stěžují tisíce lidí z řad zákazníků i prodavačů. Pod hashtagem #SephoraKids zveřejňují videa, na nichž si malé dívky vybírají mezi drahým zbožím. Stále čas-

těji ale i ničí testery, které obchody poskytují zákazníkům k vyzkoušení zboží. Fenomén se skrze sociální síť rozšířil z Ameriky i do Evropy.

A velký zájem pozorují v posledních týdnech asistenti v obchodech s kosmetikou i v Česku. „Přijdou třeba s tatínkem, ten jim koupí produkty na pleť, ale vůbec třeba neví, že to pro jejich kůži může být více škodlivé,“ popisuje prodavačka jedné z pražských poboček Sephora.

Nárůstu mladších zákazníků si všímá i vedení Sephory. Dívky podle nich na prodejních tráví daleko více času, zejména nyní v období jarních prázdnin. „Určitě to není tak extrémní jako v USA, ale záměrně i nezáměrně testery ničí a plýtvají. Byli jsme proto nuceni schovat testery zboží značky Drunk Elephant,

který je často zmiňovaný v souvislosti s tímto fenoménem,“ říká mluvčí Sephory za Česko a Polsko Monika Pham.

Odkazuje tím na jednu z nejoblíbenějších značek, kterou například časopis Glamour označil doslova za posedlost teenagerů. Jeden obličejový krém od této firmy se pohybuje v cenovém rozpětí od jednoho do dvou tisíců korun.

~
Školačky si kupují také kyseliny odstraňující odumřelé kožní buňky.

Děti mají podle Pham zpravidla zájem vzhledem k věku o nevhodné produkty s aktivními ingrediencemi, což se jejich rodičům snaží prodavači vysvětlit a odradit je od nich. Dětská kůže má totiž podle dermatologů tenčí svrchní vrstvu, tedy pokožku, a nemá ještě dostatečně vyvinutý imunitní systém.

Dívky, kterým je okolo 10 let, přitom nakupují i produkty obsahující například retinol, který se stal populárním a do svých produktů ho přidávají stále více značek. Látka je čistou a nejsilnější formou vitamínu A a minimalizuje příznaky stárnutí, ale používat se má na pleť až kolem věku 30 let.

Pro tu dětskou může být používání přípravků s retinolem příliš agresivní a zvyšuje i citlivost vůči slunci. „Stejně je to u kyseliny glykolové nebo

peelingů s kyselinou salicylovou. Ty mohou dětskou kůži podráždit a vyvolat nežádoucí reakce v podobě obličejové dermatitidy,“ popisuje dermatoložka Monika Arenbergerová.

Školačky si kupují také různé kyseliny odstraňující odumřelé kožní buňky nebo drahé hydratační krémy a séra s účinky proti stárnutí pleti. I vůči tomu jsou odborníci kritičtí. „Pokud budou dívky do 18 let nadužívat anti-aging produkty, oslabí tím imunitu své pokožky. A mohou se setkat s negativní odezvou, jako jsou alergické reakce, akné a podráždění ústí v různé formy dermatitidy,“ doplňuje dermatoložka Simona Bedřichová.

Zatěžovat kůži dětí mohou i příliš mastné základy, které mohou pokožku přetížit, zanést póry či zhoršit mastný typ pokožky.

LEDNOVÉ VÝPRODEJE POKRAČUJÍ

... již s modely 2024

JEŠTĚ PÁR DNÍ..

Právě v těchto dnech nám přicházejí modely a výrobky, které byly koncipovány pro sezonu 2024. Máme z toho radost a rádi bychom Vám umožnili pořídit si tyto výrobky 2024 za mimořádně nízké Výprodejové ceny. Z toho důvodu musíme **LEDNOVÉ VÝPRODEJE** prodloužit. **JEŠTĚ O PÁR DNÍ...**

Že teď v zimě nemáte zboží kam dát? Žádný problém. Můžete si ho **vyzvednout, až se Vám to bude hodit.** Klidně až pojedete na jaře poprvé na chatu. Nebo Vám ho třeba **i přivezeme.**

ROTAČNÍ SEKAČKY

ceny od 1 490 Kč

Ve výprodeji
všech 30 modelů
(benzinové, elektrické, AKU)

Benzinová s pojezdem
MTF LM 40 PSP

~~8 050 Kč~~
3 990 Kč

ZAHRADNÍ TRAKTORY

ceny od 29 990 Kč

Ve výprodeji
všech 12 modelů

MTF 1438 M-SD
~~73 100 Kč~~
39 900 Kč

VERTIKUTÁTORY

ceny od 1 490 Kč

Ve výprodeji
všech 5 modelů
(elektrické, benzinové, AKU)

MTF LSE 140 V
~~4 100 Kč~~
1 990 Kč

KŘOVINOŘEZY

ceny od 2 990 Kč

Ve výprodeji
všech 12 modelů
(benzinové, AKU)

MTF BC 26 TT
~~7 040 Kč~~
2 990 Kč

Ke křovinořezům Oleo-Mac a MTF od nás dostanete ZDARMA POPRUHY, STRUNOVOU HLAVU a OCELOVÝ KOTOUČ.

ŘETĚZOVÉ PILY

ceny od 1 590 Kč

Ve výprodeji
všech 20 modelů
(benzinové, elektrické, AKU)

Benzinová MTF CS 42 T
~~6 610 Kč~~
2 790 Kč

AKU TECHNIKA

ceny od 3 590 Kč

Ve výprodeji
všech 48 modelů
(sekačky, plotovky, strunovky, prořezávače, pily, fukary, myčky, vozík atd.)

1 BATERIE pro všech 17 strojů
Snadno a rychle ji přecvaknete z jednoho stroje do druhého, např. ze sekačky do pily.

Na výběr baterie s kapacitou 2 / 4 / 5 / 6 / 9 Ah

AKU rotační sekačka
Greenworks
G40 LM35 40 V

~~7 250 Kč~~
3 590 Kč

ZÁRUKA
3
roky

ZAHRADNÍ NÁBYTEK

Na výběr z různých materiálů:
TEAK, TAHOKOV,
EUKALYPTUS, HLINÍK

Ve výprodeji
všech více než 80 druhů
(stoly, pevná i polohovací křesla, lavice, lehátka, odkládací stolky, taburety, houpačky, slunečníky, potahy)

~~15 600 Kč~~
7 490 Kč

Sestava
EUKALYPTUS

(4x pevné křeslo Orlando bez potahu + stůl Orlando 150 cm)

ELEKTROKOLA MTF S VOLITELNOU BATERIÍ

Ve výprodeji všech 120 modelů
(horské, krosové, trekkingové, městské, skládací)

ceny od 14 450 Kč

Horské MTF HILL 5.4 W
MAX DRIVE

- Dojezd až 200 km
- Uzamykatelná odpružená vidlice SR Suntour

~~51 000 Kč~~
23 950 Kč

středový motor

Ke KAŽDÉMU MODELU na výběr 2 až 5 typů baterií s kapacitou 8,8 Ah až 25 Ah a dojezdem až 200 km.

Cena bez baterie

ZAHRADNÍ GRILY

ceny od 2 790 Kč

Ve výprodeji
všech 14 modelů
(plynové, hybridní, na uhlí, elektrické, udrna, ohniště)

Plynový
CHAR-BROIL
CONVECTIVE 210 B

~~10 400 Kč~~
3 990 Kč

ZÁRUKA
3
roky

NADZEMNÍ BAZÉNY AZURO

S MOŽNOSTÍ ČÁSTEČNÉHO NEBO ÚPLNÉHO ZAPUŠTĚNÍ

Ve výprodeji
všech 35 modelů
(kruhové i oválné)

Příklad ceny:
AZURO
VARIO V1
(dekor šedý)

~~6 100 Kč~~
2 990 Kč

5-7
ZÁRUKA 5-7 let
(dle zvoleného modelu)

NAFUKOVACÍ VÍŘIVKY

Příklad ceny:
LAY-Z-SPA
MIAMI
nafukovací

~~16 100 Kč~~
7 490 Kč

Zobrazený model
Pure SPA GW Premium HWS 800

NADZEMNÍ BAZÉNY SWING

NAFUKOVACÍ A RÁMOVÉ

ceny od 690 Kč

Ve výprodeji všech 13 modelů
(s průměrem 3,05–5,49 m)

Frame Ratan
Ø 3,05 m

~~5 730 Kč~~
1 990 Kč

E-SHOP

Nakupovat můžete i na www.mountfield.cz

otevřeno i v neděli

Mountfield

Adam Kotrbatý
adam.kotrbaty@hn.cz

Airbnb se chce zbavit potíživců. Hlučné sousedy nahlaste, říká manažerka

Krátkodobé pronájmy jsou fenoménem, který využívá až čtvrtina turistů v EU. Část lidí je má ale spojené s problémy, které přinesly. Manažerka společnosti Airbnb v rozhovoru pro HN vysvětluje, jak jim firma čelí a co pro ni budou znamenat nová evropská pravidla.

Poskytování ubytování přes služby jako Airbnb nebo Booking by už nemělo být tak divoké jako dosud. Po letech snah měst i států se v Bruselu připravuje celoevropská regulace, která má dát vládám nové možnosti, jak mít trh více pod kontrolou a získat od zmíněných firem důležitá data. Unie nová pravidla nachystala mimo jiné poté, co některá města v Evropě zaváděla vlastní omezení. Ta po nich často vyžadovali samotní obyvatelé turisticky populárních lokalit kvůli problémům spojeným s krátkodobými pronájmy. Mezi ty nejčastější patří příliš hluční hosté, obavy z růstu cen nemovitostí v daném místě nebo neplacení ubytovacích poplatků.

S prvním zmíněným nešvarem se snaží skoncovat i samo Airbnb. Během pandemie zakázalo v nemovitostech pronajímání skrze tuto službu pořádání večírků. V roce 2022 se pak zákaz stal trvalým. Airbnb navíc vyzvalo lidi, aby v případě potíží neváhali problémové sousedy firmě nahlásit. „Vytváříme možnosti, jak problémy řešit. Zavedli jsme linku sousedské podpory, která je dostupná i v českém jazyce. Můžete zavolat a říct, že soused pronajímá byt přes Airbnb a je s ním problém,“ říká v rozhovoru pro HN Gosia Kacprzyková, manažerka veřejné politiky pro střední a východní Evropu.

Ubytovatelům, jejichž hosté jsou příliš hluční či porušují zmíněný zákaz pořádání večírků, hrozí pozastavení jejich účtu. To by pro ně znamenalo, že po nějakou dobu nebudou moci svůj byt či dům nabízet k pronájmu. Krajním řešením je pak úplný zákaz možnosti používat Airbnb.

Nová unijní pravidla pak mají státům pomoci řešit další problém, který se s Airbnb a podobnými službami pojí. Nově budou moci mít celý trh více pod kontrolou, což jim usnadní boj proti nekalým pronajímatelům, kteří například neplatí ubytovací poplatky. EU firmám nařídí, že budou muset s úřady každý měsíc sdílet údaje například o počtu zákazníků a nocí, které strávili u pronajímatelů. Samotné Airbnb se zavedením nových pravidel souhlasilo.

Poté co pravidla formálně schválí Evropský parlament a Evropská rada, budou mít členské státy dva roky na to, aby je zavedly do svých zákonů. V praxi půjde hlavně o vytvoření digitálních systémů, do nichž budou velké firmy data na měsíční bázi posílat. Česko by k tomu mělo využívat připravovaný evidenční portál e-Turista.

Zástupci Airbnb s českými médii dlouho komunikovali jen skrze tiskové zprávy a stručná vyjádření na konkrétní dotazy. Standardní rozhovor nyní firma poskytla poprvé právě HN. Podle Kacprzykové to dosud nebylo v mož-

nostech Airbnb. Nyní ale cítí potřebu komentovat právě zmíněnou regulaci. „Kvůli tomu, co se děje v oblasti krátkodobých pronájmů v současné době, je ještě důležitější než dříve komunikovat a sdílet názory. Máme jak nové právo na úrovni EU, tak nový návrh české legislativy,“ uvedla s odkazem na zmiňovaný systém e-Turista.

~
Večírky nejsou povoleny. Máme nástroje, které můžeme proti hostům a hostitelům využít, pokud zákaz poruší.

nostech Airbnb. Nyní ale cítí potřebu komentovat právě zmíněnou regulaci. „Kvůli tomu, co se děje v oblasti krátkodobých pronájmů v současné době, je ještě důležitější než dříve komunikovat a sdílet názory. Máme jak nové právo na úrovni EU, tak nový návrh české legislativy,“ uvedla s odkazem na zmiňovaný systém e-Turista.

Airbnb oznámilo, že novou evropskou regulaci krátkodobých pronájmů vítá. Proč jste jí nakloněni? V čem je podle vás prospěšná? Je to něco, po čem Airbnb volá již dlouhou dobu. Věříme, že jde o zlomový okamžik pro celý byznys. Vzniknou jasná a konzistentní pravidla napříč EU, která jsou podle nás skvělým způsobem, jak chránit komunity v jednotlivých městech a poskytnout národním vládám potřebné informace. Zejména oceňujeme nově stanovená pravidla pro registrační systémy. Jsou jasná, konzistentní, harmonizovaná a snadno použitelná. Myslím, že je to velký krok k tomu, abychom měli společný rámec, jak by měl vypadat dobrý registrační systém.

Kromě toho nařízení zahrnuje další prvky, které zvyšují transparentnost a srozumitelnost, jako jsou požadavky na sdílení dat a regulace tohoto sdílení. To je něco, co podle mého názoru dosud chybělo. Velmi se diskutovalo, jak to provést, a jsem ráda, že EU stanovila

jasná a spravedlivá pravidla, jak mají služby sdílet svá data. Nařízení také ukládá službám povinnosti, jako je zobrazování registračních čísel, což je důležité pro správné fungování celého systému. Věříme proto, že pravidla vyvažují zájmy všech stran, což je základ pro to, aby regulace byla účinná.

Spoluzakladatel firmy a ředitel strategie Nathan Blecharczyk v reakci na nové nařízení uvedl, že jste hrdí na dosavadní spolupráci s vládami. Komunikace s českými úřady ale nebyla v minulých letech vůbec dobrá. Když se Praha během pandemie snažila získat od Airbnb data, odmítli jste je poskytnout. Co se změnilo, že deklarujete do budoucna větší ochotu?

Věříme, že nařízení EU představuje vynikající příležitost k otevření nových cest a zahájení nové kapitoly spolupráce. Sdílení dat je vždy obtížné. Jsme veřejně obchodovaná společnost a musíme dbát na ochranu osobních údajů. Ale my jsme naše data už dříve sdíleli s Eurostatem. Máme dohodu s Evropskou komisí, což umožňuje přístup k těmto informacím členským státům. Dále jsme vyvinuli nástroje jako City Portal, který vládám usnadňuje přístup k agregovaným údajům o cestovním ruchu. City Portal jsme poskytli například Krakovu nebo Varšavě. Tyto kroky již podnikáme, ale myslím, že se

Gosia Kacprzyková Manažerka Airbnb je s novou evropskou regulací krátkodobých pronájmů spokojená. Otevírá podle ní možnost, jak nově nastavit pravidla spolupráce s jednotlivými vládami. Foto: Airbnb

musíme zaměřit na to, jak budeme postupovat v budoucnu. Díky novému rámci, který stanovila EU, k takovýmto kontroverzím, jaké jste zmiňoval, nedojde. Budou existovat jasná pravidla, která umožní sdílet údaje, jakmile členský stát zavede registrační systém.

Nicméně v tu chvíli platily české zákony, které od vás data vyžadovaly, a přesto jste je neposkytli. V čem byl tehdy problém?

To se odehrálo před několika lety a nerada bych se vyjadřovala k podrobnostem. Obecně ale mohu říci, že šlo o obavy ohledně ochrany osobních údajů a řádného právního základu pro sdílení těchto údajů.

Není rozdíl pouze v tom, že EU je mnohem silnějším hráčem než české úřady, a s ohledem na její vliv a možnosti jí tedy spíše vyhovíte?

Tak to není. Jako platforma musíme být extrémně opatrní, pokud jde o naše uživatele, hostitele a údaje o hostech, které spravujeme. Myslím, že to je zcela jasné. V souladu s GDPR musíme striktně dodržovat pravidla,

~
Využíváme snímače hluku, které jsou velmi účinné. Hostitel pak může v případě potíží včas reagovat, což obvykle stačí k tomu, aby problémy zmizely.

dla, s kým a kdy můžeme tyto údaje sdílet. Domnívám se, že v případě české vlády se objevily určité právní pochybnosti ohledně základu žádosti o sdílení údajů. Věříme, že právě takové otázky mají evropská pravidla řešit. Myslím, že je to velmi důležité, protože EU harmonizuje a nastavuje jasné rámce a očekávání, jaká mají být lokální pravidla v jednotlivých státech.

Vnímáte to tak, že evropská pravidla mohou vašemu podnikání pomoci a ochránit vás před tvrdou regulací v podobě omeze-

ní doby ubytování například jen na několik desítek dnů v roce, kterou zavádí některá města a hostitelé ji často označují za konec krátkodobých pronájmů?

Domnívám se, že tyto regulace mohou přispět k vytvoření stabilního a transparentního právního prostředí, což je vždy klíčem k rozvoji podnikání. Nestabilita a nejasná pravidla jsou vždy problémem a vytvářejí spoustu obtížných situací, spekulací a diskusí založených na neoficiálních informacích. Takže vítám, že budou jasná a transparentní pravidla, která vládám poskytnou potřebné informace.

Na vaši otázku ale nelze odpovědět jednoznačně. Myslím, že slovo „chránit“ je příliš silné. Nicméně, věřím, že evropské nařízení je pozitivním krokem, protože spousta přísných opatření je založena ani ne tak na datech jako na politice a některých neoficiálních informacích. Domnívám se, že shromažďování dat o skutečném stavu trhu je prvním krokem k tomu, aby bylo možné posoudit, co by bylo spravedlivou, přiměřenou a na důkazech založenou regulací, pokud by nějaké město mělo pocit, že něco takového potřebuje. Když takové informace nemají, dochází k zavádění oněch přísných pravidel, která nejsou přiměřená a neodpovídají na existující problémy. Airbnb se chce podílet na řešení potíží, kterým čelí komunita v Evropě, ale chceme zároveň zajistit, aby hostitelé mohli nadále těžit z nabízení ubytování.

Jak se stavíte k připravovanému českému systému e-Turista? Ten bude sbírat informace o hostech a hostitelích.

Je dobré, že Česko je jednou z prvních členských zemí, které zavádí systém pro digitální registraci. Myslím, že je to velmi pozitivní vývoj k větší transparentnosti a diskusi o krátkodobých pronájmech, která bude založena na faktech. Věříme, že digitální registrační systém je základem pro zajištění spravedlivé a efektivní regulace.

Takže po jeho zavedení nebudete mít problém data s českou vládou sdílet?

Systém e-Turista je registračním systémem pro hostitele. Většinou to budou oni, kdo sdílí své údaje. Jako platforma budeme dodržovat naše zákonné povinnosti, zejména proto, že se jedná o implementaci evropské regulace. S ní, jak jsem řekla, bude existovat rámec pro sdílení údajů. Jakmile tedy Česko zavede vhodný digitální registrační systém, bude možné údaje sdílet. Digitální registrační systém je základem pro vzájemnou důvě-

ru. Nakonec je úkolem státu, aby měl přístup k důvěryhodným datům, protože na trhu je mnoho různých platforem a není o nich úplný přehled.

V dopise od pana Blecharczyka je zmíněno, že chcete prohlubovat spolupráci mezi Airbnb a evropskými městy. Jak a v čem hodláte tuto spolupráci rozvíjet?

Máme k tomu spoustu nástrojů. Spolupracujeme s městy napříč EU. Jedním z nástrojů, které již máme aktivní, je zmíněný City Portal, který slouží ke sdílení informací. Například v roce 2021 jsme uzavřeli partnerství s městem Krakov v Polsku. Naším hlavním cílem je řešit případné problémy prostřednictvím otevřeného dialogu.

Airbnb je dlouhodobě spojované s řadou problémů. Ostatně i kvůli nim vznikají různé regulace včetně nynějších evropských pravidel. Jak se chystáte bojovat proti tomu, že vaše služba přispívá k vyliďňování center měst a zhoršování životních podmínek lidí například kvůli hluku?

Vnímáme tyto problémy velmi vážně. Začnu s otázkou hluku a obtěžování, protože to je problém, který se hodně objevoval mimo jiné i v Praze. Chci zdůraznit, že většina našich hostů a hostitelů jsou zodpovědní turisté a cestovatelé, kteří své povinnosti berou vážně. Zavedli jsme jako Airbnb celopodnikový zákaz večírků. Žádné večírky nejsou na naší platformě povoleny. Máme nástroje, které můžeme proti hostům a hostitelům využít, pokud zákaz poruší.

V Praze jsme také vytvořili průvodce dobrým sousedstvím, aby se naši hosté dozvěděli, že jsou ubytováni v místech, kde žijí další lidé a mají se k nim chovat ohleduplně. Vytváříme možnosti, jak problémy řešit. Zavedli jsme linku sousedské podpory, která je dostupná i v českém jazyce. Můžete zavolat v češtině a říct, že soused pronajímá byt přes Airbnb a je s ním problém. Využíváme také snímače hluku, které jsou u hostitelů velmi populární. Všimli jsme si, že jsou velmi účinné. Hostitel následně může včas reagovat, což obvykle stačí k tomu, aby problémy zmizely. Věříme, že naše opatření v této oblasti jsou účinná.

Stále tu zůstává problém, že rozmach Airbnb a podobných služeb vede k vyliďňování center a růstu nájmu pro tamní dlouhodobé obyvatele. Můžeme čekat, že se Airbnb nějak postaví i k němu?

Téma dostupnosti bydlení je neuvěřitelně složitá. Problémy s ním jsou způsobené mnoha

důvody. V Česku je to například nedostatečná výstavba nových domů, byrokracie při získávání stavebních povolení a nízké investice do nových staveb. Ten problém je mnohem větší než otázka krátkodobých pronájmů. Máme studii institutu CETA z roku 2022, podle níž bylo v Praze pouze 0,88 procenta bytů využívaných na krátkodobé pronájmy. To je minimální část trhu s bydlením. Potíže nevyřešíte, když uvolníte 0,88 procenta bytů v Praze.

Ale během pandemie jsme viděli, jak útlum krátkodobých pronájmů umí zahýbat situaci na trhu. Průměrná výše nájemného klesala. A dělo se tak především v centru města, kde je těchto bytů nejvíce.

Pandemie představovala pro mnohé trhy zvláštní situaci s významným dopadem na mnoho témat. Studenti nechodili na univerzity, lidé začali pracovat jinak, než byli do té doby zvyklí. Pandemie výrazně ovlivnila cestovní ruch, což se dotklo ekonomiky a dostupných pracovních míst. To je vše propojené. Nejde tak snadno říci, že byty byly levné, jelikož nepřišli turisté.

GOSIA KACPRZYKOVÁ (35)

■ Polská manažerka vystudovala právo a mezinárodní vztahy na Varšavské univerzitě.

■ Kariéru začínala v polské státní správě. Dosud působila na třech ministerstvech. Má za sebou také práci pro advokátní kanceláře. Mezi lety 2019 a 2022 pracovala jako atašé na polském konzulátu v Hamburku.

■ V prosinci 2022 nastoupila do Airbnb na pozici manažerky veřejné politiky. Má na starosti dodržování regulací a zákonů ve střední a východní Evropě.

Inzerce

BACKSTAGE HN

2 VÁLKY, KTERÉ MĚNÍ NÁS A SVĚT

2 experti HN, kteří poznali Ukrajinu, Izrael i Gazu
2 roky od ruské agrese
2 hodiny debaty pro vás, předplatitele HN

Přihlaste se zde:

Martin Ehl

Pavel „Pawluscha“ Novotný

HN063143

■ USA

Taylor Swift jako faktor voleb. Proč proti ní Trumpovi příznivci chystají svatou válku?

Tomáš Nidr
autori@hn.cz

Je to vrchol sportovní sezony v Spojených státech – finále amerického fotbalu. Velkou otázkou před nedělním Super Bowlem však není, zda vyhraje tým z Kansas City, nebo ze San Franciska. Ale to, zda do hlediště stihne ze svého koncertu v Tokiu dorazit popová zpěvačka Taylor Swift.

Chce na místě držet palce svému partnerovi Travisu Kelceovi, který je hvězdou mužstva z Kansasu. Mohlo by se to zdát jako podružnost hodná bulváru. Jenže devět měsíců před prezidentskými volbami se i pouhá její účast na tribuně (nikoliv v přestávkovém programu) stává ve Spojených státech politickou záležitostí.

Mezi stoupenci republikánského kandidáta Donalda Trumpa totiž kolují fámy, že obě celebrity mají spolu milostný vztah pouze naoko. Coby pár mají jen posloužit k podpoře stávající hlavy státu Joea Bidena v nadcházejících prezidentských volbách.

Podle konspiračních teorií byl předem zařízený postup „náčelníků“ z Kansasu do finále Super Bowlu, aby se „údajně“ zamilované dvojici dostalo větší pozornosti. Přitom kansaský tým se do posledního zápasu sezony probojoval v posledních pěti letech už počtvrté a loni v něm vyhrál i bez Taylor Swift ve VIP lóži.

Příznivcem teorie o páru naoko je mimo jiné i republikánský politik Vivek Ramaswamy, jenž po nedávném neúspěchu v primárkách v Iowě stáhl svou prezidentskou kandidaturu. „Zajímalo by mě, kdo asi tak vyhraje tento Super Bowl. A taky by mě zajímalo, jestli letos na podzim tento

uměle zkonstruovaný pár vydá nějaké zásadní podpůrné prohlášení k prezidentským volbám.“

Něco takového od popové muzikantky s velkou mírou pravděpodobnosti přijde. Nebylo by to ostatně poprvé. Swift se netají tím, že jí jsou demokraté bližší. Veřejně se stavěla za právo žen na potraty nebo za rovné postavení příslušníků sexuálních menšin, což jsou priority aktuálně vládnoucí strany.

V roce 2018 bez úspěchu podpořila v převážně republikánském státě Tennessee, kde bydlí, demokratické kandidáty na senátory. Rovněž kritizovala Trumpa, jak jako prezident špatně reagoval na pandemii covidu. Před posledními prezidentskými volbami v roce 2020 se zpěvačka, která má jen na Instagramu 281 milionů sledujících, pochlubila s vlastnoručně upečenými sušenkami s Bidenovým jménem.

V Bidenově volebním týmu by jistě podobnou fotku i nyní brali všemi deseti. Ani ne tak pro to, že by republikánští voliči dali kvůli zpěvačce přednost stávajícímu prezidentovi. Spíše by to posloužilo k aktivizaci řad demokratických příznivců.

A právě čtyřiatřicetiletá rodačka z Pensylvánie umí lidi aktivizovat. Což ukazuje případ ze září, kdy vyzvala své příznivce k registraci k volbám – v USA občané nedostávají volební lístky automaticky jako v Česku. Stránka Vote.org, na kterou zpěvačka odkazovala, pak zažila nevídaný zájem. „Swifties“ svoji hvězdu poslechli. Zaregistrovalo se jich během jednoho dne na 35 tisíc.

Hudební časopis Rolling Stone přišel s tím, že republikáni už připravují proti Swift „svatou válku“. Časopis Nation, který většinou podporuje nejradikálnější křídlo demokratů, má za to, že republikáni cítí k Swift jakousi zhrzenou lásku k „árijské bohyni“. Úspěšná běloška, kterou si údajně projektovali jako typickou představitelku té pravé Ameriky, je zradila.

Je přitom běžné, že umělci veřejně podporují politiky. Jenže Swift se nad dnešním showbyznysem tyčí jako obryně. Magazín Forbes odhaduje její jmění na 740 milionů dolarů a časopis Time ji loni v tradiční anketě vyhlásil za osobnost roku. Zpěvačka totiž vyprodává stadiony během pár hodin.

A její loňská koncertní šňůra měla výrazné hospodářské dopady na místa, kde měla představení. Jako magnet přitahuje své fanoušky ze široka daleka, kteří utrácí za další služby. Když Swift loni v květnu odehrála tři koncerty ve Filadelfii, tak se podle informací americké centrální banky Fed výnosy místních hotelů víceméně vrátili na předpandemickou úroveň.

Expresident Trump prohlašuje, že je populárnější než Taylor Swift. Dokazuje to množstvím lidí na svých veřejných vystoupeních. Nutno dodat, že na svá vystoupení na rozdíl od zpěvačky nevybírám vstupné.

Byl od jeho příznivců zaznívá vůči hudební kritice a spiklenecké teo-

rie, našla Swift mezi republikány přece jen podporu. „Nechápu, co je za tou posedlostí. Taylor Swift může mít přítele. Taylor Swift je dobrá umělkyně... Všechny ty konspirační teorie okolo jsou bizarní,“ řekla CNN Nikki Haleyová, jež je Trumpovou poslední soupeřkou ve stranických primárkách.

Že by ho v nich porazila, je však stále méně pravděpodobné. Po neúspěchu v primárkách v Iowě i v New Hampshire neuspěla naposledy ani v Nevadě, kde se Trump o hlasy neucházel. Na volebních lístcích bylo jen jméno Haleyové či lidé mohli zaškrtnout možnost „žádný z těchto kandidátů“. Právě tu zvolila většina z nich.

Hvězdný pár Hráč amerického fotbalu Travis Kelce a zpěvačka Taylor Swift spolu údajně randí od loňského září. Podle příznivců expresidenta Donalda Trumpa jsou spolu jen naoko. Foto: Profimedia

■ Německo

Bída liberálů. Padají v preferencích, štvou i byznys

Ondřej Houska
ondrej.houska@hn.cz

Němečtí liberálové (FDP) hlásají ve vztahu k byznysu priority, které shrnuli do jednoduchého hesla: „Ulehčit život, umožnit rozvinout potenciál podnikání a investovat.“ Jenže německé firmy jsou z výkonů této strany, která byla tradičně považována za hlas byznysu v zemi, momentálně zklamány. „Podniky ztratily důvěru ve vládu,“ prohlásil prezident Svazu německých zaměstnavatelů Rainer Dulger.

FDP je spolu se sociálními demokraty a Zelenými členem současné německé vlády, předseda strany Christian Lindner je v ní ministrem financí. Dulger kabinet kritizuje za podle něj příliš velkou byrokraci-

ci – liberály slibované ulehčení života firmám tedy podle něj rozhodně nenastalo, naopak.

Podniky si stěžují hlavně na vládní energetickou politiku. „Nikdo nedokáže jasně říct, z jakých zdrojů budeme v Německu za sedm let získávat energii. Pro firmy, které musí dělat investiční rozhodnutí, to je naprosto toxická situace,“ stěžuje si pak šéf Svazu německého průmyslu Siegfried Russwurm.

Německo chce dosáhnout klimatické neutrality, tedy snížit emise prakticky na nulu, už v roce 2045. Cíl platný na úrovni Evropské unie přitom počítá s rokem 2050. K roku 2030 pak Němci chtějí 80 procent spotřeby elektřiny získávat z obnovitelných zdrojů. Dnes je to zhruba polovina.

Podle představitelů byznysu ale tyto cíle nejsou reálné a poškozují

německou konkurenceschopnost. Jejich zastánci argumentují řadou studií, podle nichž to provést lze.

Na ekonomické situaci Německa se negativně projevuje globální vývoj – Němci přišli o ruský zemní plyn, který tvořil víc než polovinu jejich spotřeby energií. Jejich ekonomika je výrazně orientovaná na vývoz, takže na ni silně dopadá politické napětí, jako jsou zhoršené vztahy s Čínou, případně

~
Liberální FDP se ve vládě dostává často do sporů, a to především se Zelenými.

silící americký protekcionismus. Německo tak podle odhadů letos poroste nejpomaleji ze zemí skupiny G7.

Liberální FDP se ve vládě dostává často do sporů, a to především se Zelenými. Jejich klíčový představitel Robert Habeck je vicekancléřem a ministrem hospodářství a ochrany klimatu. Právě on stál za ukončením provozu německých jaderných elektráren v době nedávné energetické krize nebo za řadou návrhů, které byly pro FDP problematické. Šlo například o opatření, které mělo domácnostem už od začátku letošního roku fakticky zakázat pořizování vytápění na plyn nebo topný olej. Vláda nakonec jeho platnost musela odložit.

Šéf FDP Lindner brání vládní účast své strany hlavně tím, že se jí podařilo zabránit třeba zvýšení daní nebo že udržela v platnosti dluhovou brzdu,

tedy zákon, který Německu přikazuje mít ve standardních ekonomických časech v zásadě vyrovnaný rozpočet. Voliči FDP to ale podle průzkumů příliš neoceňují – strana má podporu čtyř až pěti procent voličů a vážně jí hrozí, že se v příštích volbách nedostane do parlamentu. „Christian Lindner toto volební období nepřezíje, pokud bude vystupovat jen jako pan Ne,“ glosoval to konzervativní komentátor Gabor Steingart.

S katastrofou ve volbách už má FDP zkušenosti – pod pětiprocentní hranici spadla v roce 2013. Vedení strany poté převzal právě Lindner a o čtyři roky později ji dokázal dostat zpět do parlamentu. V posledních volbách v roce 2021 FDP získala přes 11 procent hlasů a Lindner tvrdí, že by chtěl dvouciferný výsledek zopakovat. Zatím k tomu ale má hodně daleko.

■ **Válka na Ukrajině**

Ruský dron z Íránu má českou součástku, tvrdí Ukrajinci, kteří ho sestřelili. Není to od nás, hájí se česká firma

Martin Ehl, Petr Zenkner
autori@hn.cz

Ukrajinci často kritizují západní země, že nejsou schopny omezit dodávky elektroniky a dalších součástek pro výrobu ruských zbraní, především dronů a raket. Západní součástky jsou i přes sankce v íránských zbraních, které Teherán dodává Rusku. Jako důkaz nyní ukrajinská armáda ukázala sestřelený a rozbraný nový dron Šahíd-238, jehož nejdůležitější součást pochází podle tvrzení Ukrajinců z Česka.

Jenže výrobce oponuje, že o český produkt rozhodně nejde. V rámci tlaku Kyjeva na Západ, aby ještě víc zpřísnil sankce vůči Rusku, může jít o hru konkurence, jak poškodit českou firmu a české dodávky Ukrajině, protože Česko je považované za jednoho z klíčových spojenců, který pomáhá Kyjevu s dodávkami zbraní.

Dron měl být nad Ukrajinou sestřelen letos v lednu. Ukrajinský server Defense Express, který se specializuje na vojenskou techniku používanou na bojištích na Ukrajině, tvrdí, že podle jeho zdrojů měl stroj český motor. Podle Ukrajinců jde o výrobek firmy PBS Velká Bíteš označený jako PBS TJ150. Tento motor může pohánět dron rychlostí až 520 kilometrů za hodinu.

Jenže podle ředitele PBS Milana Macholána z jejich firmy není. „Jednoznačně popíráme, že bychom měli s tímto případem cokoli společného. Již před lety se выясnilo, že motory íránského původu nejsou motory z PBS. V roce 2020 bylo po útocih íránských dronů na Saúdskou Arábii potvrzeno, že motory íránského původu jsou vizuálně podobné, ale zcela jednoznačně se nejedná o motory

PBS,“ řekl HN Macholán. „Po nezávislém vyšetřování toto stanovisko oficiálně potvrdila zpráva panelu expertů OSN.“

Také podle zdroje z české bezpečnostní komunity, který si nepřál být jmenován, nejde o český motor. Naopak, může jít o snahu celkově poškodit české dodávky Ukrajině.

PBS z Velké Bíteše je tradiční česká strojírenská firma, která dodává motory pro drony do USA, dalších zemí NATO nebo jihovýchodní Asie. Loni oznámila, že kvůli vysoké poptávce by měla letos zdvojnásobit jejich výrobu.

Macholán potvrdil, že PBS naopak dodává své motory pro některé typy ukrajinských dronů. „Tvrzení v článku není omyl, ale úmyslný útok na společnost PBS, která naopak dodává své motory pro obranu Ukrajiny. Tyto útoky na PBS se objevují opakovaně s cílem poškodit věrohodnost PBS u západních odběratelů, což je zájem ruské agenturní sítě,“ zdůraznil Macholán.

Ukrajinská strana se také snaží podobnými informačními úniky tlačit na západní státy, aby zpřísnily sankce na dovoz zboží, které může mít civilní i vojenské užití, do Ruska. Kyjev neumožňuje, aby si v těchto případech zbraňoví experti západních zemí mohli techniku prohlédnout, a tím pádem jasně určit původ.

V případě dronu Šahíd-238 ukrajinská strana rovněž tvrdí, že antény navigačního systému stroje jsou od kanadské firmy Tallysman. Uvnitř dronu jsou pak použité čipy amerických firem Analog Devices a Intel. Další elektronika má původ také ve Švýcarsku.

Sevebraždný zabiják Dron Šahíd-238 íránské konstrukce, který nyní používá na Ukrajině ruská armáda. Rusko samo stroje vyrábí a nabízí je i k prodeji na probíhajícím veletrhu v Saúdské Arábii. Foto: Wikimedia, CC0 1.0 Universal Public Domain

Ukrajinský server tak konstatuje, že dron Šahíd-238 byl sestaven ze zahraničních součástek, které jsou dostupné na civilním trhu. Za nejzajímavější označuje právě motor.

Dron Šahíd-238 představil Írán poprvé loni v listopadu. Na rozdíl od známějšího modelu 136 má lepší aerodynamiku a proudový motor. Také by měl mít lepší elektroniku. Jde o druh létající munice, někdy nazývaný také kamikaze dron. Na rozdíl od Šahídu-136 je rychlejší a Íránci ho představili s třemi různými typy navigace.

Dron tohoto typu krouží a vyčkává, než je naveden na cíl, nebo má přímo naprogramované, kam má doletět a nechat vybuchnout nálož umístěnou v přední části trupu. Typ 238 by měl mít podobně jako typ 136 čtyřicetkilogramovou nálož výbušniny.

Motory dronu Šahíd-136, které jsou známé charakteristickým zvukem „mopedu“, jsou čínské výroby a jsou založené na okopírované německé technologii. O něco podobného může jít i v případě motoru Šahíd-238.

Rusko, o kterém se ví, že už vyrábí samo drony íránského původu

Šahíd-136, nabízí model Šahíd-238 na probíhající World Defense Show v Saúdské Arábii. Chce je prodávat za cenu 1,4 milionu dolarů za jeden kus. Rusko začalo vyrábět íránské drony v mnohem větší míře než dříve. Nejsou sice tak přesné jako naváděné rakety, ale mohou posloužit k terorizování civilního obyvatelstva a ničení civilních cílů. Hmotnost jejich nálože je oproti raketám zhruba desetina. Ukrajinská agentura Molnar, která sbírá informace z otevřených zdrojů, tvrdí, že Rusové je vyrábějí například v opuštěných nákupních centrech.

Inzerce

**BYTY
NA VACKOVĚ**

Nespočet příběhů, z nichž jeden může být i váš

Na Vackově. V srdci Prahy, jen kousek od rušného centra, v těsné blízkosti parku Židovské pece, již pět bytových domů žije příběhy svých obyvatel. Na podzim 2024 budou připraveny k nastěhování další čtyři.

Jejich dispozice pokrývají celé široké spektrum od jednopokojových bytů o velikosti 31 m² až po pětipokojový byt s plochou 114,9 m². Každý z bytů disponuje předzahrádkou, terasou nebo balkonem, k některým náleží také garážová stání a sklepní kóje v podzemních podlažích nebo komory v nadzemních podlažích. Celá rezidence je projektovaná v nízkoenergetickém standardu B.

Více na:
reality@metrostavdevelopment.cz
byty.navackove.cz

**Metrostav
Development**

■ Kapitálový trh

Je čas nakoupit české banky? Komerční banka překvapila dividendou a akcie prudce vzrostly

Teodor Kolář

teodor.kolar@economia.cz

Komerční banka překvapila investory, když navrhla, že jim vyplátí veškerý zisk za minulý rok. Akcie banky tak posílily o téměř pět procent. Štědrá dividendu plánuje také Moneta. Zeptali jsme se analytiků, kterou ze tří bank obchodovaných na pražské burze by zařadili do portfolia a proč.

Akcionáři Komerční banky se mohou těšit na tučnou dividendu ve výši 82,66 koruny na akcii. Odpovídající hrubý dividendový výnos tak činí 10,4 procenta. Vedení banky se totiž rozhodlo vyplátit veškerý zisk za rok 2023, který činil 15,7 miliardy.

Právě vysoká dividendu s výnosem kolem 10 procent je pro Michala Křikavu, analytika ze společnosti Patria, jedním z důvodů, proč by investořům akcie Komerční banky doporučil. „Atraktivita nadprůměrného dividendového výnosu akcií KB i v evropském bankovním měřítku se ještě zvýrazní s pokračujícím poklesem tržních úrokových sazeb,“ říká Křikava.

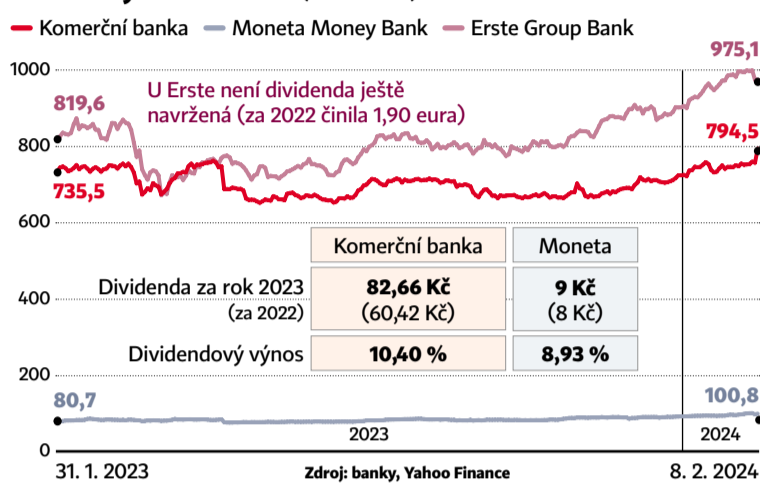
va. Štědrá dividendová politika pak podle něj souvisí zejména s robustní kapitálovou strukturou banky.

Podle investora Jaroslava Šury mohla být dividendu Komerční banky i vyšší. „KB má velké množství nerozděleného zisku nad rámec povinné kapitálové přiměřenosti,“ uvádí Šura. Současná výše dividendy byla podle něj konzultovaná s ČNB, která do dividendové politiky bank zasahuje.

Celkově dosáhla Komerční banka v roce 2023 tržeb ve výši 36,2 miliardy korun, což představuje meziroční pokles o více než šest procent. Provozní náklady stouply oproti roku 2022 o 8,2 procenta na 17,3 miliardy. Klientské vklady za stejné období vzrostly téměř o deset procent na současných 1,006 bilionu korun.

Moneta doručila akcionářům za rok 2023 čistý zisk ve výši 5,2 miliardy korun a management banky navrhl dividendu ve výši devět korun na akcii, což představuje výnos téměř devět procent. Celkové loňské tržby pak byly lehce přes 12 miliard. Banka těžila z nárůstu klientských vkladů o 20 procent téměř na 400 miliard

Dividendy a akcie bank (v korunách)

korun, z toho retailové vklady činí 313 miliard a firemních klientů 86 miliard korun. Největší přírůstky pak v obou případech zaznamenaly spořicí a termínované vklady.

Velkou výhodou Monety je podle analytika XTB Tomáše Cverny její současná transformace do podoby digitální banky, což by mělo pomoci snížit některé provozní náklady. „Z hlediska finanční výkonnosti je

navíc Moneta ve srovnání s Komerční bankou ziskovější a dosahuje vyšší kvality úvěrového portfolia,“ připomíná Cverna.

Potenciál k růstu pak má podle Křikavy také bankovní skupina Erste, pod kterou spadá Česká spořitelna. „Současné tržní ocenění Erste Group pod účetní hodnotou vlastního kapitálu neodráží dle našeho názoru lepší střednědobé vyhlíd-

ky ziskovosti banky,“ říká Křikava. Banka má podle něj potřebný kapitál k progresivní dividendové politice a také k představení dalšího odkupu akcií. Výsledky bude banka reportovat 29. února.

Naopak podle Šury není Erste Group pro české investory v porovnání s tuzemskými bankami příliš zajímavá. „Erste má nižší dividendu a zároveň je sražena mnohem vyšší srážkovou daní,“ uvádí Šura. Jak dodává, k získání vyšších daní zpět je nutné absolvovat nepříjemné kolečko po finančních úřadech. „Pro mě už jen kvůli tomu Erste příliš zajímavá není,“ hodnotí Šura banku, která minulý rok vyplátila dividendu 1,90 eura na akcii. Zároveň je ale Erste podle něj v porovnání s KB nebo Monetou levnější z pohledu poměru účetní hodnoty vůči tržnímu ocenění.

Pokud by pak měl porovnat domácí banky se zahraničními, tak by vsadil na české. „Tuzemské banky jsou oproti západoevropským i americkým bezpečnější. Bylo to krásně vidět v roce 2008, když se hroutil bankovní systém, ale české banky to vydržely,“ podotýká Šura.

Inzerce

A SPOTLIGHT

SPOTLIGHT.CZ

5. 2. 2024

20 let v EU: Bez ní máme problém, říká Vondra. Ale něco je špatně, tvrdí ministr

Celý rozhovor

6. 2. 2024

Architektka Jiřičná: Praha je ve svěrací kazajce. Na něco se nemůžu ani dívat

Celý rozhovor

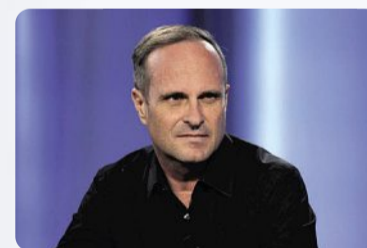

7. 2. 2024

Kopta: Příša nebo čokoška? Zažíváme genocidu jazyka. Je to odporný, až mě to vzrušuje

Celý rozhovor

9. 2. 2024

„Tohle bych nečekal.“ Přelomová zbraň ničí ruské tanky, expert popsal, jak funguje

Celý rozhovor

Celé rozhovory najdete na **Aktuálně.cz** nebo v podcastových aplikacích

■ Rozhovor

Autoprůmyslu v Česku už se nechci účastnit. Přestaly se v něm plnit sny

Jaroslav Mašek
jaroslav.masek@hn.cz

Josef Zajíček začal ve svých jednapadesáti letech další profesní životní etapu. Poprvé po třiceti letech bez přímé účasti v českém autoprůmyslu, byť s auty stále po boku. V rozhovoru pro HN vysvětluje, proč se rozhodl už dále nepokračovat v automotive segmentu, jaké plány má se značkou hodinek Robot a kdy by se měla dostat do zisku i proč letos opět organizuje závod veteránů do daleké ciziny. Po loňském Istanbulu se letos padesátka starých vozů nejen s byznysmeny za volantem vydá do Athén.

Proč jste se stáhl loni z autoprůmyslu a prodal milovickou firmu AAS Automotive?

Jsem zastáncem toho, že menší firmy v autoprůmyslu nepřežijí a k růstu se potřebují spojovat. A mně už se do další expanze v oboru nechtělo. Tak jsme firmu, která se primárně zaměřuje na výrobu střešních nosičů, prodali Irům, firmě Decotek, tedy naší dosavadní menší konkurenci. Námluvy trvaly rok a půl, ale po sedmi letech jsme úspěšně exitovali. Dobrodružné to bylo hlavně v covidu, kdy jsme rozjížděli novou linku a zrovna přišel útlum celého odvětví. Ale banky nás podržely. Vyráběli jsme nejen střešní nosiče, ale také například přední masku či dveřní lišty na Aston Martin a komponenty pro Porsche. Vytáhli jsme obrat nad 400 milionů a do pár let by to měl být dvojnásobek.

Proč jste u toho tedy nezůstal?

Atmosféra a podmínky v automobilovém průmyslu se tak hodně začaly lišit od mého vidění světa podnikání, že už se toho nechci účastnit. Zmizel prostor realizovat si podnikatelský sen, což v mém případě znamená rozvoj firmy. To je podle mého na podnikání to nejdůležitější. Marže už totiž nejsou tak vysoké, aby majitel vydělal dost na expanzi. Na tu jsem byl zvyklý celý život. I když jsem začínal u rodičů v garáži a prodával díly na Favority, tak to fungovalo. Ale teď už tu perspektivu v automotive nevidím. Minimálně na několik příštích let, dokud se obor zase nezmění.

Automobilky, včetně Škody Auto, ale hlásí velmi pěkné zisky.

Jenže ty končí u automobilek a dodavatelé jsou na tom podstatně hůře. Není výjimečná ani marže kolem tří procent. A nečekám, že to bude brzy jinak, když Volkswagen a další čeká souboj s Číňany, kteří jsou teď podstatně levnější. Povede to zase jen k maximální snaze uspořít u dodavatelů. Kdo chce tedy v oboru uspět, musí se spojovat, do čehož už se mi nechtělo. Rozhlížím se proto s kapitálem raději po jiných oborech s přidanou hodnotou. Těch je v Česku naštěstí pořád dost a možná se letos vydám někam úplně jinam. Ale ještě to nechci říkat, momentálně se soustřeďuji hlavně na naše hodinky Robot a mostecký autodrom.

Jaké letos v Mostě chystáte investice?

Každý rok investujeme do okruhu kolem deseti milionů, letos nás čeká například dokončení

JOSEF ZAJÍČEK (51)

- Vlastní značku hodinek Robot a je spolujednatel Autodromu Most či firmy Viscuma Plastic.
- Je pořadatelem veteránského závodu Oldtimer Express, který se loni jel do Istanbulu, letos míří do Athén.
- Začínal jako obchodník s díly na škodovky.

Fanoušek veteránů Josef Zajíček se loni z českého autoprůmyslu napřímo stáhl. Letos raději organizuje rallye veteránů z Prahy do Athén.

Foto: Archiv HN

modernizace interiérů startovací věže. Autodrom mi dělá radost také tím, že na něm občas spokojení zákazníci poděkují, což z velkého automotive byznysu opravdu neznám. Pořádáme teď pět velkých událostí ročně, včetně mistrovství světa motorek a sajdkár, mistrovství Evropy tahačů nebo srazu veteránů Most Classic. A investice budou pokračovat, protože se každý rok zpřísňují podmínky Mezinárodní automobilové federace – FIA, za jakých lze velké závody pořádat. Čeká nás tak například celé nové zázemí pro zdravotníky, což je zhruba třicet milionů korun.

Jak zpomalená ekonomika dopadá na prodeje hodinek?

Příliš ne, jsme v segmentu, který to necítí. Ale značka Robot teď potřebuje nejen moje finance, ale i energii. Zapořil jsem se naplno do denního řízení, jezdím dělat obchod po světě a na různé veletrhy. Budování brandu je zdlouhavé, což jsem trochu podcenil, ale už víme, kam přesně směřujeme. Do jakých cen, strojků, zákazníků. Baví mě na tom, že máme například klienta, který už si od nás koupil šestery hodinky. Začínáme přitom s cenami na 60 tisících korun a nově budeme končit někde na 200 tisících. Za rok bychom měli představit model s komplikovaným strojkem za více než 250 tisíc, takové Bugatti mezi švýcarskými strojky, a dáme mu zase nějaký dobrý československý průmyslový příběh. Tím se odlišujeme od konkurence, chceme mladé generaci ukazovat, co všechno se tady úspěšně vyrábělo. Máme takto například hodinky navázané

na závodní Minor, který vyhrál Le Mans v roce 1958, a hodně se věnujeme také starým Tatrám a jejich konstruktérovi Hansi Ledwinkovi. Letos zase rozjíždíme počtu letadlům Albatros.

Funguje taková stopa v zahraničí? Necílitě tím jen na československý trh?

Tatra funguje i ve světě. Ale pochopitelně to není jednoduché u některých zahraničních prodejců. Raději prodávají již zavedené značky, u nichž nemusí nic moc vysvětlovat a zákazník je za čtvrt hodiny odbavený. My potřebujeme větší péči, ale zase nabízíme větší unikát. Hodně proto míříme na německý trh, ale zajímají nás také USA a Asie, hlavně Japonsko a Singapur. Máme tříletý plán, kam se chceme dostat.

Jaký je?

Letos chceme vyrobit 200 kusů mechanických hodinek a potom chceme každý rok o třetinu prodeje zvýšit. Hlavním cílem v kratším horizontu je tak dostat se na pět set kusů ročně. Mně by se samozřejmě líbila za pár let tisícovka.

Od jakého počtu začnete být provozně v plusu?

Zhruba od těch pěti set kusů, byť se ten bod zvratu stále trochu posouvá, protože více investujeme do obchodu a marketingu.

Nejsou to nakonec vyhozené peníze? Čeští hodináři se dost trápí.

Mě to baví a neumím si představit, že bych byl jen investor a rentiér žijící z úroků. Těší mě budovat, i když je to těžké. A nějakou výrobu přece v Česku potřebujeme. Nemůžeme se všichni živit jen službami a e-shopy. Tak mi ta budoucnost občas připadá. Snad nebudeme jen ležet doma s 3D brýlemi a konzumovat virtuální svět. Já chci být venku.

Proto jste loni uspořádal závod veteránů do Istanbulu?

Staré vozy jsou dávno moje vášeň, a mám navíc kamaráda Turka, který mi vždy vyprávěl, jak si v osmdesátých a devadesátých letech jezdil do Německa pro nějaké ojeté auto. Cestoval vlakem z Istanbulu a potom přes celou Evropu dva tři dny v kuse zase autem domů. Tak nás napadlo, že pojedeme z Prahy do Istanbulu. Vznikl závod 23 historických vozů a také dobrá parta nejrůznější lidí, z různých oborů a záze-
mí, které spojuje nadšení pro veterány. Dojeli všichni a všichni zdraví, což bylo nejdůležitější. Letos pořádáme druhý ročník Oldtimer Expressu, který povede do Athén.

Jak velký projekt to letos bude?

Míříme na účast 50 posádek, celý závod se prodlouží na šest dní a cílem je dojet pro olympijský oheň v roce, kdy bude olympiáda v Paříži. Loňský ročník byl hodně hektický, každý den se jelo více než 400 kilometrů, což je ve starých vozech náročné. Z toho moc neubereme, ale chci, aby to byl pro účastníky ještě větší zážitek přes doprovodný program. Pojedeme například jednu zkoušku jízdy přesnosti v Rijece na závodním okruhu a také více kolem moře a méně dálnicemi. Zároveň vzniknou dvě kategorie, pro auta starší třiceti a padesáti let. Nejstarší účastnické vozy jsou zatím Aston Martin 15/98 Bertelli z roku 1937 Lubomíra Pešáka z Veterán arény Olomouc a MG Abbey Magna ze stejného roku, s nímž pojede Jan Červenka.

Je to také byznys?

Je to radost, ale samozřejmě to musí být také ekonomicky zdravé. Letos už bychom měli být v plusu. Uvažujeme také o tom, že uděláme přesah do celé střední Evropy a budeme mít první posádky z Německa a z Rakouska. Závod je i byznysový networking, protože se ho převážně účastní podnikatelé. Ale zásadní je ten zážitek. Cesta, benzin a vůně starých interiérů.

■ Slovensko

Martin Ehl
martin.ehl@hn.cz

Slovenští demokraté moc vyhlídek na úspěch nemají

Být opozičním politikem na Slovensku není žádný med. Dva měsíce taháte lidi do ulic, děláte různé skopičiny u řečnického pultiku v parlamentu, mluvíte s médii horem dolem, svoláváte tiskové konference – a pak si stejně premiér Robert Fico a jeho partička prosadí, co chtějí. Od zářijových voleb totiž postupují kupředu za svým cílem ovládnout stát bez ohledu na třísky, které lítají kolem v míře více než hojně. A bez ohledu na hrozbu, že země kvůli tomu přijde o část peněz z EU.

Ve čtvrtek v parlamentu vrcholila tahanice o nový trestní zákon, který radikálně mění – tedy změkčuje – právní podmínky hlavně pro nejzávažnější zločiny spojené s organizovaným zločinem a korupcí na Slovensku. Končí i vládková loď boje proti organizovanému zločinu zvaná speciální prokuratura. Původně Fico chtěl mít tohle rychle vyřešené do Vánoc, takže opozice uhrála nějaké dva měsíce a podařilo se jí zmobilizovat velkou část společnosti, která chodí protestovat v desetitisících nejen v Bratislavě, ale i v dalších městech Slovenska.

Problém ovšem bude udržet tuto mobilizaci i nadále. Ale spoň do prezidentských voleb kolem Velikonoc, kdy se diplomat a exministr zahraničí Ivan Korčok pokusí jménem demokratické opozice zkomplikovat Peteru Pellegrinimu cestu do prezidentského paláce – a Robertu Ficovi, kterému Pellegrini dělá užitečného idiota, naprosté ovládnutí slovenských politických institucí.

Jistá naděje na Korčokův úspěch tu je. Podle posledních průzkumů se exministr v zásadě dotáhl v popularitě na předsedu parlamentu. Podobně jako parlamentní volby na konci září, budou i ty prezidentské hodně o mobilizaci voličů vlastního tábora a naopak o znechucení těch druhých.

Pravda, je tu ještě Ústavní soud. Novela trestního zákona ruší speciální prokuraturu, snižuje trestní sazby za závažné zločiny, jako je korupce a zkracuje promlčení lhůty. Platit by měla od 15. března. I kdyby ji dostal Ústavní soud, který je poslední pojišťkou právního státu, nebude mít dost času na její posouzení. A stačí jeden den její platnosti, aby pachatelům zmírnili tresty nebo aby navždy zanikla trestnost už spáchaných majetkových a hospodářských trestných činů.

Promlčené by tak byly kauzy jednoho z oligarchů stojících v pozadí strany Směr Miroslava Výboha nebo bývalého ministra financí Směru a dnes guvernéra Národní banky Petra Kažimíra. Jistou cynickou ironií například je, že pozměňovací návrhy trestního zákona ještě na poslední chvíli ve středu přednášel poslanec a bývalý policejní ředitel Tibor Gašpar, který je také obviněný.

Svým způsobem má tak Robert Fico pravdu, když tento týden „oslavil“ sto dní své vlády příspěvkem na Facebooku, v němž se chvátil, že jeho vláda za tuto dobu udělala víc než vlády před nimi za několik roků. Vládní chaos vítěze předchozích voleb Igora Matoviče není srovnatelný s cílevědomým Ficovým programem na ovládnutí státu. Cílem je zabránit především tomu, aby sám Fico stanul před soudem, a dosáhnout toho, aby stovky obviněných z jeho strany Směr či ze spřízněných lobbistických skupin byly očištěny.

Teď ještě vymyslet způsob, jak se do důchodu „zaparkovat“ v nějaké beztrestné funkci na delší dobu a nemuset podstupovat martyrium volebních kampaní – třeba právě na Ústavním soudu. To bude nyní nejspíš osobní cíl Roberta Fica pro „zbytek“ volebního období, zejména pokud se mu podaří do prezidentské funkce dostat Petera Pellegriniho.

Slovenští demokraté tedy před sebou nemají právě nejlepší vyhlídky. Robert Fico ve své čtvrté premiéřské reinkarnaci ze všeho nejvíc připomíná buldozer, navíc s ruskou vlajčkou na kapotě. Takže lze doufat, že sám premiér obráncům demokracie na Slovensku nějakou silnou motivaci k nově vlně protestů a tím i k vyšší voličské účasti v prezidentských volbách brzo nabídne.

~
Cílem je zabránit především tomu, aby sám Robert Fico stanul před soudem.

■ Energetika

Ladislav Kříž
autori@hn.cz

Nejde o počet nových jaderných bloků. Musíme investovat do celé energetiky

Vláda se rozhodla, že uchazeče požádáme o závazné nabídky na čtyři jaderné bloky. Proč se o tom rozhodlo až nyní? V některých komentářích zní, že to bude rizikové a drahé. Jak to vidím já?

Je třeba říci, že zatím nejde o finální rozhodnutí. Aktuálně vše směřuje zejména k rozhodnutí o budování dvou bloků v lokalitě Dukovany. Rozhodování o lokalitě Temelín přijde až s odstupem, už i se znalostí postupu malých modulárních reaktorů či vodíkové energetiky.

Obnova celé energetiky bude jistě hodně nákladná, v řádu několika bilionů v každém případě. My se tedy nerozhodujeme, zda postavíme nové jaderné bloky, nebo nic. Rozhodujeme se, jaký mix jaderných, obnovitelných či plynových zdrojů postavíme, kolik musíme postavit úložišť energie a jak musíme dobudovat energetické sítě. V blízké době totiž musíme nahradit celou uhelnou energetiku, na které česká energetika stála desítky let.

Energetiku v našich zeměpisných šířkách je třeba dimenzovat na zimní špičkovou spotřebu. Můžeme být ohromeni, jaký výkon lze postavit v solárních elektrárnách, v násobcích výkonu jaderných elektráren. Podstatné ale je, kolik vyrobí v zimě. Fotovoltaiky musíme stavět všude, kde to jde. Ale vyrábí hlavně přes léto a tuto elektřinu zatím neumíme schovat na zimu.

Zcela na rovinu je třeba konstatovat, že obnova české energetiky bude náročná a bude se potýkat se spoustou rizik. Ať už při stavbě obnovitelných nebo jaderných zdrojů či při budování nových úložišť energie a vodíkového hospodářství. Na cestě budou problémy a komplikace. Pro ekonomiku je však nejdražší moment ten, kdy nemá dostatek energie nebo ji má za vyšší ceny než okolní země. Pro naši budoucnost musíme investovat dnes.

A jistě za pár let budeme mít zase nové znalosti, které by se nám hodily dnes. Jako vždy a u všeho. Obdobně v devadesátých letech zněly stejné otázky u dostavby Temelína. Nikdy se nespustí, nikdy se nevrátí. Budoucnost dala za pravdu těm, kteří měli odvahu budovat a tvořit.

Autor je mluvčí ČEZ

■ Ekonomie

Těm, kdo mají, bude dáno a těm, kdo nemají, bude vzato

Tomáš Sedláček
autori@hn.cz

V Matoušově evangeliu najdete podobnosti o hřívnách (často se mu též říká podobnosti o talentech), kde panovník svěří svým správcům hřívny peněz (neboli talenty, dobová jednotka cca 30 kg zlata či stříbra), a když se po čase vrátí, shledá, že dva z těch správců talenty zhodnotili na dvojnásobek, ale jeden z nich svou hřívnu zakopal, protože se bál. První dva dostanou pochvalu a ten třetí dostane trest.

A právě zde zazní ona podivná věta, nad kterou se můžete zamyslet spolu s mudrci napříč tisíciletími: „Neboť každému, kdo má, bude dáno a přidáno; kdo nemá, tomu bude odňato i to, co má.“

To se zdá být nespravedlivé, vždyť přece těm, kteří nemají, má být přidáno a těm, kteří mají, má být odebráno, ne? Vždyť přece takto funguje každý daňový systém, každý bojovník za rovnost a svobodu. A nyní toto přímo z Ježíšových úst? Jaký princip popisuje? Co s tím?

Tento paradoxní výrok se v moderní ekonomii zjevuje překvapivě mnohokrát. Zprvce se na věc můžeme podívat prizmatem Paretova pravidla, které říká zhruba toto: 80 procent námahy je zbytečných, 20 procent práce vydá 80 procent výsledku. Mezi sochaři se říká, že sochařina je z pěti procent inspirace a z 95 procent perspire, tedy pot. Podobné to bude jistě i u malířů, architektů či jiných tvůrčích prací. Ze své zkušenosti vím, že u psaní knih platí Paretovo pravidlo také. Napsat 80 procent knihy mi zabere 20 procent energie, ale dotáhnout dílo do konce, dopromyslet těch finálních 20 procent (které pohříchu oddělují dobrou knihu od špatné), to mi zabírá 80 procent energie.

Přijít s myšlenkou, nápadem je jedna věc; dotáhnout patent do konce je věc úplně jiná. A tak se stává, že pokud někdo nemá ani to málo, ani těch 20 nebo pět nebo jedno procento, nebude mít nejen ani ten zbytek, ale ještě časem přijde o to jedno procento inspirace. Anebo je třeba má, každý přece nějaké talenty má, ale schová (si) je (pro sebe). A dál s nimi – ze strachu, třeba z té 80- nebo 95procentní ná-

mahy – nic nedělá. Takový člověk přijde i o tu špetku inspirace, kterou má. Protože i inspirace, to malé hořčičné semínko, které nechá vzrůst celému velkému stromu, má zřejmě jen danou úroveň trpělivosti. Pokud nenajde úrodnou půdu, časem umře.

Ježíš tím tedy možná říká: buďte úrodnou půdou pro ducha. Když k nám hovoří tvořivý duch, stačí ještě méně než jedno promile následující námahy, aby se zrodil veliký projekt. Člověk má žít tak, tvořit se tak, mít takovou vnitřní infrastrukturu, aby když k němu čas od času promluví Duch, přestal dělat vše ostatní a poslouchal. Pak z jedné věty, kapky, z jednoho ná-dechu inspirace může žít mnoho let, ba z ní může žít a pracovat na ni mnoho dalších životů. A o tom, že má Duch takovéto vlastnosti, mluvil Ježíš celkem často. Stačí jeden miligram živého kvásku a zvedne tunu mrtvé mouky a vody v několikanásobně větší objem živého prokvašeného těsta. Stačí jeden pláminek a zapálí celý váš život.

Druhý princip, ekonomům dobře známý, je winner takes it all, vítěz bere vše. Funguje ve sportu, stejně jako v hudbě a zpívá o něm

ABBA: rozdíl v námaze, kterou světově známý sportovec či hudebník věnuje přípravě a výkonu, je víceméně stejný jako u všech závodících. Rozdíl mezi prvním a druhým se ve sportu často měří na milisekundy, lidským okem byste rozdíl nepoznali. Přesto jen vítěz je ověnčen a oceněn bohatstvím, slávou, zájmem a sponzory. Čtvrté místo už nikoho moc nezajímá. Proto ten, komu bylo dáno trošku víc, bere vše a ten bez té milimetrové kapky „něčeho navíc“ jde do předčasného důchodu se zničenými klouby.

A ještě se mezi ekonomy používá termín Matthew Effect, pojmenovaný podle onoho evangelia. Efekt popisuje, jak lidé s počáteční výhodou, kterým je dáno, kumulují časem více a více výhod a lidé bez výhody naopak. Možná tento princip popisuje fungování nejen kapitalismu, kde peníze gravitují peníze, ale i běhu světa. Buďte těmi lidmi s výhodou. Najděte ji v sobě. Ovšem pozor, je často zakopána tak hluboko jako poklad, pro který je třeba vynaložit skoro celých sto procent námahy.

Autor je ekonom a lektor Metropolitní univerzity Praha

mazars

DAŇOVÁ FIRMA ROKU 2023
SLUTO DAŇOVÁ & ÚČETNÍ firma roku 2023

Jsme Daňovou firmou roku 2023!

Audit – Daně – Mzdy – Poradenství – Účetnictví – Udržitelnost

Od 1. března na nové adrese v Port7.

Port7
Pod Dráhou 1637/4,
170 00 Praha 7

www.mazars.cz

Víkend

VV

Teplá zima „spláchna“ miliony Jizerské 50

Víkend měl patřit tradiční sportovní akci, ale kvůli počasí se nejezdě. Chceme více technického sněhu, abychom odolali, říkají organizátoři.

Strany 20–21

Velký příslib pro léčbu cukrovky

Vědci sází na „neviditelné“ a „rekvalifikované“ buňky. V poslední době si připsali na své konto významné úspěchy.

Strana 22

HOSPODÁŘSKÉ NOVINY

I vy můžete podlehnout

Vladimír Ševela
vladimir.sevela@hn.cz

Na příkaz léčitele opouštěli partnery, uřezávali si části těla, ubili „neposlušného“. Případ z Kutné Hory, jenž vstoupí do dějin psychiatrie a práva a který skončil zabitím gurua, nyní řeší soud. Propadnout sektě může každý, varuje znalec.

Jednoho říjnového dne 2022 oznámily zubařka Magdalena Š. a učitelka na penzi Irena S. na policii, že v bytě v pražských Hájích leží mrtvý muž. Ukázalo se, že jde o ostatky padesátiletého kutnohorského léčitele Richarda Š. Ženy vypověděly, že mu pomohly odejít do „jiného světa“. Zubní lékařka muži podle své výpovědi na jeho přání nařízla tříslo a zápěstí a podala silné anestetikum, které jej následně usmrtilo. Kriminálníisté viděli, že mají před sebou případ, s jakým se ještě nesetkali. Navíc při domovní prohlídce u vyučeného kuchaře Richarda našli 90 milionů korun. Muž postupně ovládl zhruba stovku lidí, kteří mu často dávali veškeré úspory. Přestože je psychicky i fyzicky týral, před vyšetřovateli pak často vypovídal o tom, že svého gurua uctívali a milovali. Policie v souvislosti s kutnohorskou sektou šetří ještě další násilnou smrt a údajnou sebevraždu.

„Už u soudního jednání jsem řekl, že tento případ vstoupí do dějin psychiatrie i práva, protože je výjimečný svojí ojedílností, až originalitou,“ je přesvědčen psychiatr Jaroslav Maxmilián Kašparů, který u Městského soudu v Praze, jenž má kauzu na starosti, vypovídal jako znalec.

Soudkyně Daniella Sotolářová musí rozhodnout, zda se Magdalena Š. a Irena S. dopustily vraždy, z čehož je viní obžaloba, anebo „jen“ zabití z nedbalosti, nebo dokonce pouhé účasti na sebevraždě, což tvrdí obhájce zubařky. Posudky znalců byly v kauze protichůdné, proto soud nechal vypracovat revizní. Jejich autoři měli vypovídat u soudu na konci ledna, elaboráty však do té doby dokončit nestihli, a tak bylo soudní líčení odročeno na neurčito.

Případ přinesl možná ještě důležitější otázku: Jak se mohlo stát, že vysokoškolsky vzdělaní, inteligentní lidé – a takoví tvořili jádro kutnohorské sekty – byli ochotni nechat se dlouhá léta manipulovat mužem bez maturity, který ničil jejich vztahy a vlastně celé životy.

„Intelligence je spíše rizikový faktor, protože s sebou nese spoustu nejistot a otázek, které takový člověk má,“ upozorňuje religionista a odborník na sekty Zdeněk Vojtíšek z pražské Husitské teologické fakulty UK, jenž je dalším znalcem, který vypracoval posudek pro počáteční jednání soudu. Na první pohled se zdá neuvěřitelné, že někdo, kdo má všech pět pohromadě, podlehne sektě, která dělá ze svých členů snadno

ovladatelné loutky bez vlastní vůle a názoru. Podle docenta Vojtíška ale lidé, kteří uvěří, že jim léčitel pomohl uzdravit se, mu snadno podlehnou i v dalších oblastech – navíc když z takového gurua sálá sebejistota. Přejít od zdravotnických rad k duchovnímu vůdcovství je plynulý a nepřekvapivý, dodává znalec.

„Ti, kdo tvrdí, že se jim nic takového stát nemůže a podobné manipulace by rozpoznali, by měli mít víc fantazie a připustit si, že život se může i dramaticky změnit. V takové situaci pak jste náchylní k hledání jednoduchých odpovědí. Zranitelná místa, o kterých ani nevíme, máme všichni.“

Nechal vás vystoupat a pak vás srazil

Richard Š. nebral každého, kdo měl o jeho léčení zájem. Nejdříve chtěl vidět zájemcovu fotku. „Nedokážu ale přesně říci, na základě čeho se pak rozhodoval,“ píše v e-mailu muž, který podle svých slov patřil ke skupině lidí ovládaných kutnohorským léčitelem. Pro komunikaci s HN zvolil pseudonym Petr. „Dostal jsem se k němu jako většina jiných – měl jsem zdravotní komplikace,“ pokračuje bývalý člen sekty. Podle něj s Richardem Š. nebylo možné navázat kontakt jinak než přes „referenci“. I Petra k léčiteli dovedl někdo, kdo k němu chodil už dříve. Richard „léčil“ většinou jen tak, že přikládal ruce na postižená místa. Petr uvádí, že jeho potíže po čase zmizely a to na něj mělo velký vliv. „Vyléčení“ lidé se o Richardových schopnostech s obdivem zmiňovali v okruhu svých blízkých a přátel a to k němu přivádělo další lidi. Vůdce rodící se sekty tvrdil, že zdravotní problémy se mohou obnovit nebo se ještě zhoršit, pokud k němu „pacienti“ přestanou docházet.

„Už tím se budovala velká závislost, kterou dokázal posilovat různými doporučeními. Ta se z počátku týkala jen zdraví, životního stylu, hygieny, jídla a spánku, postupně se ale začala šířit i do osobního a pracovního života,“ vypráví muž. Podle něj tak Richard u nových adeptů společenství testoval jejich přízřivosť a poslušnost.

„Když jsem se podívala na svůj život, nebylo v něm nic, na co by neměl vliv. Od pasty na zuby, pracího prostředku, značky telefonu, auta až po zaměstnání – ve všem byl ON. Všechno bylo v mém životě na základě jeho doporučení nebo rady,“

píše o době v Richardově sektě ve svém blogu mladá žena, kterou k Richardovi podle jejích slov přivedla matka, když jí bylo osm let. Autorka se podepisuje jako Lucie Svobodová, zřejmě ale nejde o její skutečné jméno. Své pohnuté zážitky, kterými si údajně prošla, zveřejňuje na svém Instagramu a v blogu na iDnes.cz.

Petr vzpomíná, že Richard si vybíral své budoucí přívržence mezi vzdělanými lidmi: „Ohromoval svými znalostmi z prakticky libovolného oboru, přestože sám žádné vzdělání neměl a vlastně jím pohrdal. Často vyprávěl příběhy, které si vzdělání lidé dokázali propojit s jinými obrazy z historie, různými filozofickými proudy nebo historickými událostmi.“

Komunikaci s Petrem zprostředkoval správce facebookové stránky Spravedlnost pro Magdalenu. Redakce jeho jméno a povolání zná, ale i on chce zůstat v anonymitě. Obviněnou zubařku prý osobně před začátkem soudu neznal, ale poté se rozhodl zřídit stránky na její podporu. „Nechci žít v zemi, kde oběti manipulace, týrání a znásilňování chodí na 16 let do vězení,“ vysvětluje správce stránky v e-mailu, kde zmiňuje utrpení, které měla Magdalena Š. podle svědků podstoupit.

Když svou pozici guru dostatečně upevnil, žádal po svých přívržencích, aby přerušili kontakt s přáteli i rodinou. Dospívající Lucii například přikázal, aby se rozešla se svým otcem, sestrou a nakonec i matkou. „Máma byla jediný člověk, který mi zbyl. Slzy se mi začaly kutálet po tváři, nemohla jsem udržet pláč,“ popisuje Lucie.

Vůdce skupiny aranžoval také partnerské vztahy svých oveček. Nutil třeba páry, aby se rozešly a lidé se nastěhovali k někomu, ke komu nic necítili. Rozkázal i Magdaleně, aby žila ve společné domácnosti s Jiřím H., s nímž musela sdílet lož. Poté si zvolil právě zubařku za svou partnerku.

Jiří H. pak na příkaz Richarda prošel „očistným“ rituálem, který spočíval v tom, že muž musel pobývat nahý v lese. V srpnu předloňského roku jej tam jezdili členové sekty kontrolovat a jeden z nich jej během „inspekce“ po několika dnech tloukl dřevěnou tyčí mimo jiné do hlavy a břicha. Jiří H. později ztratil vědomí, Richardovi lidé jej převezli do Kutné Hory, a když nejevil známky života, zavolali záchranku. Případ nyní vyšetřuje policie, stejně jako údajnou sebevraždu dalšího člena skupiny „kontrolorů“, jehož tělo bylo po rituálech nalezeno za Kutnou Horou. Kauzu v soudní síni od začátku sledoval Český rozhlas, který také zveřejňoval znění jednotlivých výpovědí při soudních jednáních. Některé z nich tu citujeme, další výpovědi zveřejnila skupina na podporu obžalované Magdaleny Š. Její advokát Martin Bugaj v e-mailu uvedl, že s touto iniciativou nemá nic společného, vznikla podle něj jako nezávislá občanská iniciativa.

„Musela ho poslouchat na slovo. Ve všem. Přijdeš o minutu pozdě? Hlava o topení. Neuděláš, cokoliv ti nařídím? Hlava o topení,“ tak popsal zvrácené soužití Magdaleny s Richardem jeden ze znalců u soudu. Guru ženě „diagnostikoval“ roztroušenou sklerózu a vyhrožoval jí, že když nebude s ním, skončí na invalidním vozíku. Jindy tvrdil, že v minulém životě byla dozorkyní v Osvětimi a musí pykat za své činy. Zhruba tři čtvrtě roku ji bil, mučil a znásilňoval. Žena strávila kvůli vyšetřování smrti léčitele téměř rok ve vazbě, loni v září ale byla propuštěna a vrátila se do své zubní ordinace. „Byli jsme pacienti paní zubařky, viděli jsme modřiny i monokl, proto jsme kontaktovali advokáta paní Magdaleny a šli svědčit k soudu, protože tím pomůžeme potvrdit její verzi, že ji týral,“ uvedli na facebookové stránce na podporu obžalované lidé, kteří tvrdí, že jsou jejími pacienty.

Příslušníci sekty u soudu vyličili další zvrácenosti. Jednoho muže léčitel obvinil, že Magdalenu pozoroval, když se sprchuje. Když to popíral, musel si na důkaz toho, že mluví pravdu, uříznout malíček na noze a slib podepsat vlastní krví. Jako potvrzení Richard požadoval, aby si amputoval i malíček na druhé noze. Strach z toho, že lidé budou ze sekty vyloučeni a přijdou o „smysl života“, byl pro ně nepřekonatelný. „Ztratíte ten vnitřní kompas, ztratíte zodpovědnost i ke svému tělu,“ vysvětloval u soudu zraněný muž, jenž si v jednacím síni dokonce zul botu a zmrzačenou nohu ukázal.

„Pokud jste byli na výsluní, svět byl to nejhezčí místo ve vesmíru. Nechal vás vystoupat a pak vás srazil. Byla to zvláštní a děsivě návyková kombinace lásky, obdivu a nekonečného strachu. Z něj i o něj,“ popisuje vztah členů skupiny k Richardovi ve svém e-mailu Petr.

Jednali jako automaty

Řada léčitelových manipulací byla vskutku bizarní. Několik členů sekty – včetně dvojice obžalovaných žen – donutil, aby si vybrali konta a za své úspory si koupili sportovní vozy. S nimi pak museli trénovat v serpentínách kolem hradu Český Šternberk. Jedno z aut mělo poznávací značku 666NINJA a vyobrazení sexuálního aktu ďábla s andělem na kapotě. Richard tato auta někdy také řídil, ale sám si své vlastní nepořídil. Jedna z žen, jež s ním sdílela domácnost, vypověděla, že byl lakomý a nerad peníze utrácel.

Léčitelem byl už Richardův otec, takže jeho syn tuto svéráznou živnost vlastně zdědil, a to včetně části otcovy klientely. Teprve syn ale kolem sebe začal budovat sektu a vytvářel jakousi ezoterickou ideologii. Ta však byla poněkud chaotická. Léčitel sám sebe označoval za Ježíše, jindy za boha i ďábla v jedné osobě, v minulých životech byl prý Leonardem da Vinci, katem Mydlářem i Adolfem Hitlerem. „To zavání přinejmenším poruchou vztahu k realitě,“ poznamenal u soudu znalec v oboru psychologie Karel Netík. Richard také tvrdil, že je propojen s vesmírnými silami, „kolegy z jiné dimenze“.

Podle religionisty Vojtíška, který vychází ze zkušeností s jinými sektami, nemusely být manipulace a snaha ostatní ovládnout Richardových cílem od začátku. „Lidé po něm chtěli rady do života, s kterým si sami nevěděli rady. To je dnes velmi žádané zboží. A dostali je, načež ho za to začali uznávat a uctívat. Nejen pro člověka typu Richarda, ale i pro mnoho dalších lidí je pak takové uctívání těžké odmítnout, vzpomeňme na některé politiky. A později nechtějí svůj získaný vliv už ztratit, začnou bojovat proti těm, kteří by jej mohli ohrozit, a mohou tak přistoupit i k násilí,“ popisuje Vojtíšek možnou proměnu přirozené autority ve zločince.

Advokát Magdaleny Š. Martin Bugaj cituje amerického psychiatra Roberta J. Liftona, zabývajícího se násilím, jenž popsal osm kritérií kontroly vědomí: „Patří mezi ně izolace od vnějšího prostředí, nátlak skupiny, řečová manipulace a znejišťování, odepření soukromí, intenzivní citová manipulace a především probouzení pocitů strachu a viny.“

Hodně z toho zažil také citovaný příslušník Richardovy sekty Petr: „Lidé, které kolem sebe shromáždil, měli jedno společné – vysoce vyvinutý cit pro svědomí.“ Díky tomu se podle Petra stali velmi snadno manipulovatelnými. „Často to byli lidé, kteří měli ve své historii nějaké trauma, do kterého se dokázal trefit. Jeho základním nástrojem manipulace byl pocit viny.“

Psychiatri Kašparů doplňuje, že pokud je někdo inteligentní, neznamená to, že nemůže naletět guruům a různým podvodníkům. Podle něj jsou k tomu náchylné zejména dva druhy lidí. Například ti, kteří trpí tzv. závislou poruchou osobnosti. „Jde o psychickou závislost na druhých lidech, kdy se v jejich

přítomnosti a pod jejich vlivem cítí bezpečněji než bez nich. Ke každému svému jednání potřebují souhlas. Pokud se mají rozhodnout sami, trpí úzkostí a nejistotou,“ vysvětluje znalec, který působí také jako řeckokatolický kněz. Zmínění lidé podle něj časem přestanou mít i vlastní názor, protože ten splýne s názorem manipulátora.

Druhým typem snadno ovladatelných jsou povahy bez psychické poruchy, které však nutně potřebují společnost jiných lidí, aby se cítily dobře. „Což je zdravé a normální, dokud se v kolektivu nenajde manipulátor, jako tomu bylo v případě kutnohorské sekty. Jeho jednání ovlivní postupem času myšlení a chování svých poddaných do takové míry, že jednájí jako automaty podle guruova naprogramování. Je potlačeno jejich vlastní kritické myšlení.“ Nejčastějšími manipulativními technikami jsou podle Kašparů právě už zmíněný strach a výčitky.

Ztráta charismatu

O tom, zda obě obžalované ženy či některá z nich bude nakonec odsouzena za vraždu, za což jim hrozí dvanáct až dvacet let za mřížemi, rozhodnou mimo jiné revizní posudky znalců. Ty si soud objednal, protože dosud předvolaní znalci se neshodli, zda Magdalena Š. a Irena S. jsou za svůj čin odpovědné, nebo jednaly pod vlivem bludu a mohou být případně zproštěny viny pro nepřítomnost.

Psychiatřka Monika Holečková z Psychiatrické nemocnice v pražských Bohnicích, jež zpracovávala posudek pro policii, během soudního jednání uvedla, že obžalované žádným bludem netrpěly. A podobně vypovídal i psycholog Jiří Klos z Ústřední vojenské nemocnice Praha. Podle něj obžalovaná zubařka neměla takovou duševní chorobu, která by jí znemožnila uvědomit si dosah svého jednání.

Další znalci naopak soud ujišťovali, že ženy bludem trpěly. Například podle Ilji Žukova z Psychiatrické kliniky 1. Lékařské fakulty v Praze, jenž zpracovával posudek na Irenu S., je jedním z důkazů této diagnózy skutečnost, že bývalá učitelka Richarda považovala za boha. Znalci Žukov i Holečková rozhovor s HN odmítli.

Obě ženy na policii podle Českého rozhlasu vypověděly, že smrt si přál sám léčitel. Měl je přesvědčovat, že jeho tělo

Magdalena Š. Zubařka u soudu vypověděla, že léčiteli Richardovi Š. pomohla na jeho příkaz do „jiného světa“.
Foto: Jiří Kofátko/CNC/Profimedia

Manipulátor
Vůdcové sekt využívají zranitelnosti svých přívrženců a často tvrdí, že jsou napojeni „na vesmírné síly“.

Ilustrace:
Midjourney AI

Irena S.
Bývalá učitelka podle psychologického posudku považovala vůdce sekty za boha.
Foto: Jiří Kofátko/CNC/Profimedia

Znalec
„Někdy jsou situace, kdy jste náchylní k hledání jednoduchých odpovědí,“ říká religionista Zdeněk Vojtíšek.
Foto:
HN – Honza Mudra

po činu zmizí a on přejde do jiného světa. Magdalena při výslechu tvrdila, že se do poslední chvíle snažila odchodu Richarda Š. zabránit. „Jediný, kdo něco plánoval, byl on. Klečela jsem na zemi, držela ho za nohy a prosila ho, aby to nedělal,“ řekla. V její výpovědi ji podpořila i Irena S.: „V bytě hystericky křičela, že je možno to zastavit, že zavolá záchranáře, aby mu vypumpovali žaludek. On to razantně odmítl. Zakřičel na ni: Dělej, a ona začala fungovat jako robot.“

Člen sekty Petr o těchto dvou ženách v e-mailu píše: „Nikdo ho neposlouchal víc, na nikoho neměl větší vliv. Naprosto se nedá mluvit o tom, že by to, co se stalo, mohlo být z jejich vůle. Odpovědnost nese on.“

S dalším úhlem pohledu na to, co se v sektě odehrávalo, přišel religionista Vojtíšek, kterého soud také vyslechl. V rozhovoru pro HN vysvětluje, že členové sekty včetně obžalovaných žen jednali jako vyznavači náboženství, kteří jsou zcela podřízeni charismatickému vůdci. Přitom charisma v tomto kontextu není pouhé kouzlo osobnosti, ale „přístup jednotlivce ke zdroji údajné nadpřirozené, anebo alespoň mimořádné moci“. „Výplnit přání charismatické autority zavazovalo jejich svědomí, a i když prožívaly stres a napětí, měly jen velmi omezenou možnost se proti svému svědomí rozhodnout,“ dodává Vojtíšek. Podle něj by ale ani tato závislost na guruovi neměla ženy z odpovědnosti za usmrcení či podílů na něm vyvinut. „Ani v takovém postavení není člověk ještě nesvéprávný,“ podotýká.

Advokát Magdaleny Š. Martin Bugaj na otázku, jak vnímá spor znalců, zda jeho klientka byla při činu přičetná, nebo nepřičetná, neodpověděl. V soudní síni ale dlouho griloval znalkyni Holečkovou, která uvedla, že ženy byly při smyslech. „Lehnout si vedle mrtvolky a pěkných pár hodin čekat, až zmizí. A pak tu její duši pohřešovat. To není blud?“ ptal se například.

Obvinění z vraždy považuje advokát „za zcela iracionální“. „Magdalena Š. byla vystavena naprosto bezprecedentnímu tlaku. Možnost se takovému chování postavit velice oslabovala i extrémní spánková deprivace, znásilňování a fyzické a psychické týrání. Úmysl zabít Richarda neměla ona, ale on sám.“

Na první pohled vypadá nelogicky, že muž, který měl takovou moc nad lidmi a obohatil se o desítky milionů korun jako Richard Š., chtěl odejít dobrovolně ze světa. Vůdcové sekt často lpějí na pozemských statcích a užívají si plnýmý život. Podle Vojtíšky se ale Richard Š. obával budoucnosti, kterou ohrožovalo tehdy začínající policejní vyšetřování smrti dvou členů sekty. „Riskoval ztrátu charismatu a pozice léčitele. Báł se toho, že bude označen za podvodníka, a proto pro něj bylo přijatelnější opustit tento svět v přesvědčení, že ho čeká nějaký lepší.“

Lidé, kteří se za Richardova života dokázali z jeho vlivu vymanit, by se podle bývalého člena sekty Petra dali spočítat „na prstech jedné ruky“. Zdeněk Vojtíšek říká, že odchod z takového společenství by neměl být náhlý, „různé bouchnutí dveřmi“ málokdy funguje. „Člověk by měl předtím obnovit vztahy s rodinou, bývalými přáteli, sportovním oddílem, kam chodil, zkrátka vytvořit si určitou vztahovou síť, která by ho zachytila.“

Petr jeho slova potvrzuje. „Ti, kdo odešli, to dokázali jen díky tomu, že se naprosto odřízli a měli kam utéct. Bez pomoci rodiny a přátel a odstěhování se na naprosto jiné místo to nebylo prakticky možné.“

Vladimír Ševela

Mesiáš, guru a krutosti sekt

Na začátku 90. let se objevil „mesiáš“ Parsifal Imanuel. Češi se tehdy poprvé více seznámili se světem sekt i násilím, které je provází.

Městský soud v Praze nyní rozplétá složitou kauzu kolem guru Richarda Š. z Kutné Hory, kterého údajně na jeho přání sprovodily ze světa dvě jeho následovnice. Policie v případu vyšetřuje další dvě podezřelá úmrtí. Tato sekta předčila téměř vše, co bylo v tuzemsku ve spojitosti s těmito svéráznými komunitami známé. Násilí ale nebylo výjimečné ani u předchozích sekt.

První větší mediální pozornost vzbudilo před třiceti lety společenství zvané Imanuelité, které kolem sebe shromáždil Jan Dvorský alias Parsifal Imanuel a jeho družka Lucie Dvorská, dcera známé herečky Mileny Dvorské. Veřejnost se o nich dozvěděla ve chvíli, kdy příslušníci sekty v létě 1994 demonstrovali na Pražském hradě za propuštění jedné z členek, podle nich „vězně“ na psychiatrii. Ukázalo se však, že mladá žena byla hospitalizována ve velmi špatném stavu poté, co byla v komunitě podrobena „očisťujícím“ rituálům zvanému „kartáč“, po němž ona i další zhubli i o desítky kilogramů. Několik členů se pokusilo o sebevraždu, řadě z nich „mesiáš“ zabavil jejich peníze.

Immanuelity předčila tzv. kuřimská kauza. Spustila ji náhoda. V květnu 2007 jeden obyvatel Kuřim pokoušel naladit zařízení, které sledovalo v jiném pokoji jeho novorozené dítě, ale omylem spustil přístroj napojený na sousední dům. Na záběrech byl vidět nahý a spoutaný chlapec. Policie zjistila, že od roku 2006 skupina kolem třicetileté Barbory Škrlové, vydávající se za 13letou Annu, mučila řadu nezletilých hochů. Škrlová i několik dalších členů skupiny bylo odsouzeno do vězení, pozadí případu se ale nikdy řádně neobjasnilo. Podle jedné z verzí šlo o natáčení dětské pornografie.

V roce 2014 policie obvinila kvůli podezření z týrání tří členů sekty Kosmický zen-buddhimus její vůdkyni Ladislavu Kulajovou, stíhání ale později zastavila. Zatím poslední výraznou kauzou je případ Jaroslava Dobeše alias guru Jára, který byl v srpnu 2023 deportován z Filipín do českého vězení, aby si zde odpykal pětapůlletý trest za praktiky, kterým říkal „odháčkování“. Ve skutečnosti šlo o zneužívání a znásilňování zmanipulovaných žen.

Vůdce v důchodu Jan Dvorský alias Parsifal Imanuel po rozpuštění sekty v roce 2009 v belgickém Ostende.
Foto: David Kundrát/CNC/Profimedia

Organizátoři Jizerské 50

Petr Lešek Marek Tesař

Jan Prokeš
jan.prokes@hn.cz

Po deseti letech museli pořadatelé kvůli počasí zrušit Jizerskou 50. Místo přípravy tradičního lyžařského závodu nyní jednají se sponzory, aby dokázali pokrýt mnohamilionové náklady. A také řeší, co změnit, aby se akce v dalších letech rušit nemusela. Chceme více technického sněhu, abychom odolali, říkají.

Radost ze sportu Spolumajitelé agentury Raul, která se zabývá sportovním marketingem, Marek Tesař a Petr Lešek (zleva). Organizují Jizerskou 50, stojí ale i za cyklozávodem Road Classics. Tesař (dole uprostřed) jezdí nejen rád na kole, ale zaběhl si v minulosti i firemní štafetu Jizerské 50.

Foto: HN - Lukáš Bíba, archiv Jizerské 50

Jizerské 50 se před sedmi lety povedlo prosadit, aby se v kalendáři seriálu Ski Classics dostala na druhý únorový víkend místo původního lednového termínu. Nové datum vybrali pořadatelé na základě doporučení meteorologů - podle výsledků měření za poslední desítky let jde v Česku o období s nejlepšími sněhovými podmínkami. Sázka vycházela až do letoška, kdy naděje na uspořádání legendárního závodu v běhu na lyžích spláchl déšť. Organizátoři nyní čeká vracení startovního a jednání se sponzory. Zároveň se ale připravují na další akce, kterých se letos sportovci v Česku mohou účastnit. Petr Lešek a Marek Tesař stojí i za populárním běžeckým seriálem Běhej lesy nebo novým projektem pro cyklistické nadšence Road Classics.

Kdy jste začali tušit, že se Jizerská 50 kvůli počasí nepojede?

Petr Lešek: My jsme do poslední chvíle, tedy až do sobotního rána, věřili, že se závod uskuteční. I kdyby to mělo být na zkrácených tratích nebo se startem či cílem ve vyšších polohách. Předpovědi počasí nám dávaly ještě v pátek naději, že by se mohlo v dalším týdnu ochladit a mohl by napadnout nový sníh. Bohužel v sobotu ráno nám meteorologové řekli, že všechny modely počasí směřují k teplé variantě a šance na ochlazení v podstatě žádná není. V tu chvíli jsme museli rozhodnout o zrušení závodu.

Marek Tesař: Ta sobotní předpověď byla skutečně brutální. Nejenže se teploty měly vyšplhat vysoko nad nulu, a to i ve vyšších polohách hor, ale také měl přijít vytrvalý déšť. To nám zhatilo jakékoliv plány na jiné podoby tras. Předpověď se skutečně vyplnila a tratě jsou absolutně nesjízdné.

Jak vypadalo konečné rozhodnutí o zrušení závodu?

M. T.: Nejdříve jsme měli v sobotu dopoledne jednání s kolegy z Českého hydrometeorologického ústavu (ČHMÚ), kteří nám popisovali modely předpovědi počasí a bohužel nás ujistili v tom, že žádný z nich už nedává šanci na ochlazení. V tu chvíli mělo mnoho členů organizačního týmu slzy v očích. Bylo jasné, že se závod musí zrušit.

Od onoho verdiktu už neřešíte přípravu na závod, ale podstatně nepříjemnější věci. Co vás čeká v následujících dnech?

P. L.: Musíme komunikovat se všemi účastníky, což byl letos rekordní počet kolem 9400 lidí. Situaci řešíme také s partnery, dodavateli, se zastupiteli. Musíme jednat, abychom všem vyšli maximálně vstříc. I proto jsme rádi, že díky pojištění závodníků jim bude vráceno až 70 procent startovního. To je pro nás v této finančně složité situaci velká pomoc.

M. T.: Pro nás je navíc velmi důležité, že nás veřejnost, účastníci i partneři podporují. Dostali jsme stovky povzbudivých zpráv. Dokonce máme informace, že řada účastníků si pojistku nechá vyplatit, aby pomohla pořádání závodu do dalších let. To jsou krásná gesta, kterých si vážíme.

Na čem závisí, jakou část startovního lidé dostanou zpět?

M. T.: Je to 70 procent ze základního startovního. Domluvit tuto pojistku byl doslova světový unikát, žádná podobná akce takové pojištění startovního nemá.

Co partneři?

M. T.: Jednání s nimi, a částečně i to, jak budou velkorysí, bude pro minimalizaci ztrát zásadní. Naštěstí většina partnerů s námi spolupracuje dlouhodobě, smlouvy s nimi na podobné situace myslí.

P. L.: Co nastalo, řešíme také s televizí, protože se závod měl vysílat v přímém přenosu do celého světa. Česká televize měla nasmlouvanou techniku, kvůli signálu se dlouho dopředu objednávalo letadlo, které létá každý rok nad tratí. I tady musíme vyčíslit možné ztráty za nevratná storna, půjde o desítky tisíc eur.

Teď vás tedy čekají klíčové dny a týdny, kdy se rozhodne, jak pro letošek s organizací Jizerské 50 ekonomicky dopadnete?

M. T.: Ano. Partneři jsou hlavní finanční zdroj pro Jizerskou 50. Startovní nepokrývá ani čtvrtinu rozpočtu.

Kolik vás příprava závodu dosud stála?

M. T.: Nechtěl bych být konkrétní, ale jsou to desítky milionů korun. Jen startovní se pohybuje kolem 14 milionů. Konečná částka bude hodně závislá na jednání s dodavateli, protože ihned se zrušením závodu jsme zastavili všechny objednávky, ale ne vše se stihlo zastavit. Například zázemí závodu v Bedřichově bylo už v podstatě postavené, startovní čísla už musela být vytištěna. Čekáme na vyúčtování úprav tras, využívání techniky, zasněžování. Podobných položek je více, do příprav byla investována většina prostředků.

P. L.: Navíc na akci celoročně pracuje organizační tým, měli jsme nasmlouvané stovky lidí, se kterými nyní řešíme vyúčtování. Tohle všechno bude rozhodovat o konečné ekonomické situaci letošního zrušeného ročníku.

Deset let nebyla Jizerská 50 zrušena kvůli počasí. Se sněhem je to ale na českých horách v zimě poměrně slabé. Co udělat jinak, abyste za rok nemuseli závod zrušit znovu?

P. L.: Před takto teplým a hlavně deštivým počasím by nepomohlo nic. Ale to bylo opravdu výjimečné a i podle ČHMÚ je minimální šance, že by se to v podobném termínu opakovalo. **M. T.:** Nyní pracujeme s Jizerskou OPS, která se ve zdejších horách stará o úpravu tras, na projektu umělého zasněžování, který by pomohl zajistit technický sníh v nižších polohách tratí Jizerské magistrály, a tedy i Jizerské 50.

Záložním scénářem je tedy třeba vytvoření kratšího okruhu, kde by technický sníh byl udržovaný celou sezonu?

M. T.: V tom by nám pomohl zmíněný projekt se zasněžováním. Už v minulosti jsme s kratším okruhem tratí pracovali. Řešením v podobných situacích je také změna závodních tratí nebo přesunutí startu a cíle do vyšších poloh Jizerských hor.

Dá se podle zkušenosti z minulých ročníků říct, kdy jste si jistí, že se závod opravdu pojede?

M. T.: Jizerská 50 nás kromě jiného naučila trpělivosti. Zda se pojede, nevíte do posledního dne. Už jsem zažil mezinárodní závod, který zrušili v den konání. Na startu čekalo 12 tisíc lidí, nejdřív začátek posunuli o hodinu a pak řekli, že to ruší kvůli vířiči. Takže v tomhle prostředí nemáte jistotu nikdy. Další věc je, že se sněhem to v našich končinách bude podle mě pravidelně horší a horší. Často se stává, že den před startem není sníh a o den později napadne. Nebo naopak se nám stalo, že v neděli v pět hodin odpoledne dojel poslední závodník a asi za dvě hodiny začalo strašně pršet a druhý den už by akce nemohla být. A ještě jedna zkušenost z minulosti - byli jsme týden před Jizerskou 50 v Bedřichově a jediný sníh, který tam byl, byla malá hromádka a hrozně pršelo. Komunikovali jsme s ČHMÚ a ti nám řekli, že ve středu na 60 až 70 procent nasněží. Tak jsme to riskli. Stalo se. Byla to jedna z nejhezčích Jizerských 50, která se za poslední roky jela.

Jaká je ekonomická kondice závodu? Vydělá si na sebe každý rok?

M. T.: Od roku 1968 se závod zrušil poštěstě. Kromě nedostatku sněhu byl důvodem i covid, jednou jsme závod pořádali na čtyřkilometrovém okruhu. A to jsou všechno věci, které samozřejmě u Jizerské 50 ekonomiku velmi významně ovlivnily. Poslední dva roky nám navíc výrazně narostly náklady na personál a dopravu. Dotkl se nás i růst cen energií, vytápíme velkoprostorové stany, což jsou velké částky. Drahé energie se promítají i do cen našich dodavatelů. Ale pokud závod nezrušíme, tak jde o projekt, který si na sebe vydělá.

Kromě Jizerské 50 nebo seriálu Běhej lesy od loňska stojíte i za cyklistickým závodem Road Classics. Proč jste se pus-

tili do organizování cyklistického závodu v měřítku, který není v Česku zrovna častý?

P. L.: Vždy když se rozhodujeme, jaký nový projekt rozvinout, se nejdřív podívám do zahraničí. Jednou za tři roky děláme velký sportovní výzkum s agenturou Kantar o tom, jak jsou jednotlivé sporty v Česku oblíbené. Nám to pomáhá při rozhodování, do které oblasti se vrhneme. Cítíme tady obrovský boom silniční cyklistiky a zajímá naši cílovou skupinu. Jde o lidi s vyšším příjmem a vzděláním, většinou to jsou topmanažeri nebo topmanažerky velkých firem. Tenhle sport je prostě na vzestupu. Z analýzy, do čeho se pustit, nám tedy vyšla silniční cyklistika velmi dobře. Řekli jsme si ale, že tady musíme udělat něco nového, co tady dosud chybělo. U nás jsou závody v silniční cyklistice pro výkonnostní cyklisty, kde je vždy maximálně pár stovek účastníků. Ale my jsme chtěli tento formát otevřít i hobby jezdcům. Když jezdíte na silničním kole, bývají akce většinou v provozu a pro řadu lidí je to bariéra. Tak jsme postavili koncept, který stojí na tom, že na uzavřených tratích dáme lidem možnost zažít atmosféru velkého závodu.

M. T.: Vše, co říká Petr, je pravda, ale já bych k tomu ještě poznamenal, že nás to musí bavit. Děláme vlastně jen ty věci, které trochu děláme i my. Kdybychom to dělali jen na základě výzkumu, tak musíme dělat třeba MMA. Cyklistika nás ale baví a zároveň v ní vidíme potenciál. Jde obrovsky nahoru.

Jakým sportům se aktivně věnujete? Účastníte se také vašich závodů?

M. T.: Pro nás je důležité, abychom si závod vyzkoušeli na vlastní kůži. Lépe pak víme, co lidé chtějí. Když jsme se v roce 2006 bavili o možnosti pořádát Jizerskou 50, tak jsem se jel v zimě podívat na Vasův běh a zažít atmosféru, jak to organizátoři dělají, jak si lidé závod užívají, jak fungují občerstvovací stanice. Hodně jsme se tím inspirovali a pomáhá nám to lépe uspořádat vlastní závod. Třeba když jedu na dovolenou a je tam možnost jít na nějakou sportovní akci, tak se tam jdu podívat. Neberu to jako práci. Nejráději jezdím na kole, běhám na běžkách a absolvuji i běžecké závody z našeho seriálu. A teď ať řekne Petr, jak sportuje, mě to taky zajímá (smích).

P. L.: Já se ještě dotknu trochu něčeho jiného. Máme v naší agentuře motto „Radost ze sportu doručena“. Jednak chceme, abychom radost prostřednictvím endorfinů doručili účastníkům, pak také partnerům, aby byli spokojeni s tím, co jim akce přináší. A v neposlední řadě musí být radost ze sportu doručena nám. Máme v týmu lidi, kteří všechny sporty, které organizujeme, dělají. A bych odpověděl na otázku, tak jsem třeba loni běžel sedm z osmi závodů seriálu Běhej lesy. Důvodem sice byla sázka, ale mohu říct, že se závodů také aktivně účastním.

Na podobném principu jako Road Classics se u nás pořádá L'Etape by Tour de France. Uvažovali jste o tom, že byste do Česka také dovezli už fungující formát? Byli jste mezi zájemci o licenci od organizátora Tour, společnosti ASO?

M. T.: Nebyli. L'Etape nás ale také inspiroval, protože potvrdil, že o cyklistiku je zájem. Cesta, kterou jsme se nakonec rozhodli jít my, tedy že si postavíme vlastní koncept, nám dává velkou svobodu v tom, jak si závod můžeme nastavit. Protože v momentě, kdy si kupujete licenci ze zahraničí na dva nebo tři roky, tak do toho investujete poměrně hodně peněz a nemáte přitom jistotu, že to za pár let nebude dělat místo vás někdo jiný. Zároveň jste velmi pevně svázaný v mantinelech toho, jak si závod představuje majitel práv. Nás baví, když jsme vlastním pánem, a to jsme si potvrdili u Běhej lesy.

P. L.: To, že investujeme do něčeho, co je naše, je strašně důležité. Nemáme ambice tady vytvořit něco jako Tour de France, ale rozhodně máme vizi, že Road Classics přeneseme do dalších zemí. V případě Běhej lesy už působíme na Slovensku a přemýšlíme o dalších trzích. Jednou z našich inspirací byl italský závod Eroica, který už se dnes jezdí po celém světě.

Kam byste se s Road Classics rádi dostali? Počítám, že slovenský trh bude také první na řadě.

P. L.: Ano, nejlepší je to vždy poprvé udělat někde v dosahu. V budoucnu bychom to ale chtěli prodávat jako franšizu a to už nám je jedno, jestli to bude třeba v Mexiku nebo jinde. Nyní jsme ale na začátku a tohle jsou ještě vzdálené plány.

Letos jsou na programu hned tři závody. Vedle Ještědu nově Pálava a Klínovec. Jak se vydařil loňský, pilotní ročník?

P. L.: Plánovali jsme, že budeme mít 500 závodníků. To byl náš cíl. Číslo registrovaných ale dlouho nešla tak rychle, jak jsme doufali, a byly chvíle, kdy jsme byli nervózní, aby účastníků bylo dost. Nakonec ale počty registrací začaly rychle narůstat a my jsme je museli zastavit při počtu 700 závodníků, abychom udrželi dostatečnou kvalitu a dokázali dát účastníkům stoprocentní servis. Reakce – a to i od partnerů – potvrdily, že směr, kterým jsme se vydali, je dobrý a že můžeme vybudovat projekt, který budou cyklisté milovat.

Z reklamky k běhání i kolům

Petr Lešek a Marek Tesař se znají už od roku 2004, kdy oba působili v reklamní agentuře Ogilvy. O dva roky později se začali podílet na organizaci Jizerské 50. Slavného závodu v běhu na lyžích se tehdy účastnilo kolem tří tisíc lidí. „Akce měla slabou komunikaci, což pro nás byla výzva. Chtěli jsme tenhle sportovní klenot posunout marketingem do závodu světové úrovně. Impulzem, proč jsme do toho šli, byla tedy vidina udělat z toho poměrně nízkého základu obrovskou akci,“ vzpomíná Tesař. Roli v jejich vstupu mezi organizátory Jizerské 50 prý hrála i společnost Patria Direct, která se tehdy stala hlavním sponzorem akce a chtěla ji pozvednout.

Nyní bývá zvykem, že na závodu startuje i přes devět tisíc lidí, tedy asi trojnásobek proti době před 20 lety. „V Česku jde o velmi populární sport, naše hory jsou pro běžecké lyžování velmi příznivé,“ myslí si Lešek. Zájem o běhky ještě narostl během covidu, kdy kvůli zavřeným skiareálům šlo o jeden z mála zimních sportů, kterému se lidé mohli věnovat. „Do závodu jdou s různou motivací, buď chtějí porazit ty nejlepší, nebo třeba své kamarády, či jde o sázku. Funguje nám i to, že jsme postupně přidávali různé distance. Protože třeba závod na 10 kilometrů, který jsme zařadili před osmi lety, je zamýšlen jako vstupní brána pro začínající běžkaře. Trasu si můžete zaběhnout bez tréninku a zároveň je to skvělá příležitost pro rodiny s dětmi,“ míní Lešek.

Podle Tesaře je častý také případ, že se lidé na start legendárního závodu postaví poprvé po 50. narozeninách. „A když pak závod jednou zažijí, startují i další rok, protože si chtějí zlepšit čas,“ říká Tesař.

Oba spolu vlastní agenturu Raul, která se specializuje na sportovní marketing. Kromě Jizerské 50 organizuje také běžecký seriál Běhej lesy a od loňska také cyklistický závod Road Classics. „Cítíme tady obrovský boom silniční cyklistiky a zajímá naši cílovou skupinu. Jde o lidi s vyšším příjmem a vzděláním, většinou to jsou topmanažeri nebo topmanažerky velkých firem,“ vysvětluje Lešek.

Jak složité je zorganizovat závod na kompletně uzavřených silnicích? „Je to o komunikaci s kraji a obcemi. Jde o hodiny mravenčí práce domluvit všechna povolení a uzavírky. Zároveň za sebou máme akce typu Jizerská 50, Běhej lesy nebo beachvolejbalový turnaj v Ostravě, což nám dělá jméno a úřady nám věří, že to budeme schopni dobře zorganizovat,“ dodává Tesař.

Restart Petr Lešek a Marek Tesař (zleva) se začali podílet na organizaci Jizerské 50 před 18 lety. **Foto: HN – Honza Mudra**

Jaroslav Petr

Proč námaha zlepšuje náladu

Není třeba uběhnout maraton. Coby spolehlivý lék na černé myšlenky zabírá i krátkodobá, ale intenzivní zátěž.

Pochybnosti zažene jen akce, tvrdil Johann Wolfgang Goethe a za pravdu mu dá jistě každý, kdo si čistí hlavu od těžkých myšlenek fyzickou námahou. Funguje to. Když propotíme tričko při štipání dříví nebo třeba běhu, připadá nám svět hned o něco veselejší. Mechanismus, jakým aktivita svalů vyhání z mozku chmury, ale obestírá tajemství. To teď aspoň zčásti odhalili čínští vědci vedení Jing-Ning Zhuem z Nankingské univerzity ve studii publikované ve vědeckém časopise Neuron.

Sledovali dění v mozku laboratorních potkanů, kteří pobíhali v otáčivém kole. Objevili přitom řadu překvapivých spojitostí mezi třemi důležitými částmi mozku – mozečkem, hypothalamem a amygdalou. Moze-

Ulevit si námahou Mechanismus, jakým aktivita svalů vyhání z mozku chmury, obestírá tajemství. To teď aspoň zčásti odhalili čínští vědci.

Foto: Shutterstock

ček má na starosti řízení pohybových aktivit, hypothalamus zajišťuje základní životní funkce a amygdala je místem zrodu mnoha silných emocí včetně strachu. Zhuův tým zjistil, že běh v kole nabudil potkanům neurony v mozečku a ty pak „nažhavlily“ i amygdalu. Toto centrum emocí zůstávalo v „bdělém“ stavu i poté, co zvířata přestala běhat. To je důvod, proč psychická úleva přetrvává, i když ve fyzické námaze polevíme, a proč si oddech pro duši můžeme užívat delší dobu. Stejněho efektu vědci dosáhli i u lenošících potkanů, kterým uměle nabudili příslušné „běžecké“ neurony v mozečku. Léky, které by tyto neurony nažhavlily, by lidem ulevily od depresí.

Zhu a spol. také ukázali, že není jedno, jakou fyzickou zátěží si čistíme hlavu. Stupňovaná námaha zabírá s větší účinností než vyrovnané mírnější nasazení. Při náhlém zvýšení výkonu se totiž probouzí hypothalamus a produkuje orexiny. Tyto látky posilují chuť k jídlu a zajistí pokrytí zvýšeného energetického výdeje. Zároveň ale navozují i stav bdělosti a celkového nabuzení. Zhu proto ke zlepšení nálady doporučuje intervalový trénink. Pomáhají ale i zdánlivé maličkosti, jako je rychlé vyběhnutí schodů nebo svižný krok při přecházení z místa na místo.

Jaroslav Petr
autori@hn.cz

Cukrovka? Vědci sází na „neviditelné“ a „přeškolené“ buňky

Půl miliardy diabetiků bojuje se svou chorobou měřením hladin cukru v krvi a injekcemi inzulínu. V blízké budoucnosti by se mohli jednou provždy vyléčit transplantací buněk, které jim zajistí produkci tohoto hormonu.

Klíčem ke vzniku i léčbě cukrovky jsou beta-buňky nacházející se ve slinivce v takzvaných Langerhansových ostrůvcích. Právě ony reagují na vzestup hladiny cukru glukózy v krvi produkcí hormonu inzulínu a ten pak zařídí přesun cukru do buněk a jeho spalování. Organismus zhruba každého desetého dospělého člověka už ale vůči povělením inzulínu „otupěl“ a ponechává glukózu v krvi, což vyvolává vážná poškození organismu. Navíc je slinivka těchto lidí nucena ke zvýšené produkci inzulínu a to vede k naprostému vyčerpání beta-buněk. Medicína má pro tento stav termín cukrovka druhého typu.

A zhruba devět milionů lidí onemocnělo cukrovkou prvního typu poté, co si jejich imunitní systém spletl beta-buňky s nebezpečným útočníkem, rázně proti nim zakročil a zlikvidoval je.

Všem diabetikům by pomohla náhrada zničených nebo vyčerpaných beta-buněk. To však není jednoduché. Ve vážných případech provedou lékaři transplantaci slinivky nebo transplantaci Langerhansových ostrůvků. To s sebou ale nese nutnost utlumit imunitní systém pacienta, aby cizí tkáň toleroval. Nežádoucím vedlejším efektem je zvýšení rizika infekčních i nádorových onemocnění, na něž „zklidněná“ obrana těla nereaguje s potřebnou silou. Vědci proto hledají alternativní řešení a v poslední době si připsali na své konto významné úspěchy.

Američtí lékaři pod vedením Deepty Bhattacharyy z University of Arizona v Tucsonu vytvořili univerzální surovinu pro tvorbu nejrůznějších typů buněk lidského těla včetně těch, které produkují inzulín. Buňky upravili tak, aby je bez problémů přijal organismus kteréhokoli člověka. Tým australských lékařů v čele s Assamem El-Ostou z University of Melbourne zase naučil slinivku diabetiků, aby sama nahradila ztracené beta-buňky a obnovila výrobu inzulínu. Co přesně se jim podařilo a jak na to šli?

Nenápadné pro imunitní systém

Lidské embryonální kmenové buňky si vysloužily přívlastek „kámen mudrců medicíny“ a právem se k nim upírají naděje lékařů i nemocných. Příhodnou úpravou laboratorních podmínek je lze proměnit v jakýkoli typ buněk dospělého těla. Vznikají z nich krvinky, neurony a třeba i beta-buňky slinivky. Takto napěstované buňky se nabízejí k léčbě nejrůznějších chorob či zranění. Má to ale velký háček. Pro takovou léčbu platí stejná pravidla jako pro transplantace – imunitní systém pacienta nesmí považovat porci léčebných buněk za nežádoucí vetřelce. Najít pro každého nemocného odpovídající buňky je prakticky neproveditelný úkol. Jako alternativa se nabízí

úprava, která učiní buňky pro imunitní systém neviditelnými. A právě o to se pokusil Bhattacharya se svými spolupracovníky. Povzbudivé výsledky jejich experimentů zveřejnil vědecký časopis Stem Cell Reports.

Bhattacharyyův tým využil revoluční techniku genového inženýrství známou jako CRISPR-Cas9 a s pomocí těchto „genetických nůžek“ vystříhal z dědičné informace lidských embryonálních kmenových buněk geny, které je činí nápadnými pro imunitní systém. Takto upravené „neviditelné“ buňky vědci prověřili ve skutečné zkoušce ohněm – vnesli je do organismu myši. Plně funkční imunitní systém zvířete odmítá i buňky cizích myši a na ty lidské reaguje razantně a nekompromisně.

„Řekli jsme si, že když buňky obstojí proti imunitnímu systému cizího živočišného druhu, tak jejich tolerance lidským imunitním systémem nebude představovat problém,“ vysvětluje Bhattacharya.

Upravené lidské buňky nezpůsobily myšim žádné potíže. Zvířecí imunitní systém je opravdu „neviděl“. Teď chtějí vědci otestovat „neviditelné“ buňky přeškolené na beta-buňky produkující inzulín. Pokud i ty zůstanou „neviditelné“, bude je možné použít pro léčbu kteréhokoli diabetika. „Látka je pořádně vysoko,“ hodnotí Deepta Bhattacharya výhledy

do budoucna. „Ale fakt, že jsme v téhle studii uspěli, nás utvrzuje v tom, že taková léčba může fungovat.“

Rekvalifikace na buňky slinivky

Déle než století vedou vědci diskuse o tom, zda lidská slinivka poškozená cukrovkou prvního typu dokáže znovu vytvořit buňky produkující inzulín. Mnozí o schopnosti regenerace pochybovali, i když u laboratorních zvířat k takové obnově někdy dochází.

„Doposud nebyla spontánní regenerace buněk slinivky diabetiků prvního typu potvrzená vědeckými důkazy a mechanismus, jakým by mohly buňky získat schopnost produkovat inzulín, zůstal z valné části neznámý,“ přibližuje Assam El-Osta stav poznání v tomto oboru.

El-Osta a jeho spolupracovníci se rozhodli, že poničenou slinivku diabetiků prvního typu k regeneraci donutí. Genem pro tvorbu inzulínu disponují všechny buňky lidského těla, ale do akce ho povolávají pouze beta-buňky slinivky. K těm mají celkem blízko i další buňky tohoto orgánu. Ty inzulín nevyrábějí – vědci se v nich ale pokusili inzulínový gen „probudit“.

Aktivita genů je určena tím, jak je dvojitá šroubovice DNA obalena bílkovinnými molekulami histonů. El-Osta se svým týmem proto hledal látky, které histonový obal genu pro inzulín otevřou. K laboratorním experimentům použili buňky ze slinivky diabetiků prvního typu i zdravých lidí ve věku od sedmi do 61 let.

Z mnoha testovaných chemikálií nakonec vybrali dvě. Obě už se shodou okolností používají k léčbě zhoubných nádorů. Pod jejich vlivem se buňky slinivky už za dva dny „přeškolily“ na producenty inzulínu a na přítomnost glukózy reagovaly zvýšenou produkcí hormonu. Výsledky El-Ostova týmu přinesl vědecký časopis Nature a odborníci je vítají jako velký příslib pro léčbu diabetiků.

Assam El-Osta a spol. spoléhají na to, že i když imunitní systém diabetiků prvního typu „nesnáší“ beta-buňky produkující inzulín, přeškolené buňky bude i nadále vnímat jako vlastní a ponechá je na pokoji. Naději vzbuzuje i fakt, že postup zabírá jak na buňky dětí, tak i seniorů a je příslibem pro léčbu diabetiků všech věkových skupin. Další dobrou zprávou je, že pro rekvalifikaci buněk slinivky diabetiků lze použít látky, které už jsou schváleny pro léčbu jiných onemocnění. Díky tomu mají za sebou dlouhou řadu testů a jejich případné nežádoucí vedlejší účinky jsou dobře známy.

Počty nemocných rostou Všem diabetikům by pomohla náhrada zničených nebo vyčerpaných takzvaných beta-buněk. To však není jednoduché. Vědci si ale v poslední době připsali na své konto významné úspěchy. V Česku se už s diabetem léčí přes milion nemocných.

Foto: Shutterstock

Irena Jirků
irena.jirku@economia.cz

Tady se přemýšlí i sní. Nejen o tom, jestli knihy přežijí umělou inteligenci

Výstava světoznámého uměleckého dua Elmgreen & Dragset proměnila Kunsthalle Praha ve veřejnou knihovnu, kde se čte, píše, experimentuje. Společně s 60 umělci z Česka i zahraničí.

Na konci dlouhého stolu sedí mladík v černém. Sklání se nad sešitem, píše. O pár minut později přichází druhý, bere si další sešit, pero, pak třetí chlapec, třetí sešit... Pět performerů se potkává pravidelně v objektu Galerie 1 a začíná další stránku svého deníku. Píší mlčky, soustředěně, hranice vytyčující intimní sféru je skoro hmatatelná, ale přesto se neostýcháte, nahlížíte jim přes rameno, listujete v denících, když odejdou. Anebo se začnete do stránek, které stejným způsobem vznikaly před časem na jiných výstavách a v jiných městech.

Projekt Diaries představili Michael Elmgreen a Ingar Dragset poprvé v roce 2003 v Paříži a teď prostřednictvím Prague Diaries vlastně propojují mladé lidi z různých zeměpisných šířek, z různých časoprostorů. Je to tak lákavé. Zastavit se na chvíli, usednout k tomu dlouhému stolu a nechat deníky, aby odpovídaly: O čem přemýšleli Pařížané před dvaceti lety? Co bylo zásadní pro obyvatele Istanbulu nebo Dallasu o deset let později? A čím žijí dnes mladí v Praze?

Prostor v Galerii 1 je jednoduchý v detailech, ale unikátní svou výpovědí. Totéž by se dalo říct o celé výstavě Read, kterou norskodánská dvojice, jež proslula sochami, stejně jako originálními instalacemi (například Prada Marfa – obchod s luxusním zbožím uprostřed texaské pouště) a nekonvenčními přístupy k výstavnictví, po dva roky připravovala speciálně pro pražskou Kunsthalle. „Když jsme před lety studio Elmgreen & Dragset oslovili, neměli jsme v Praze galerii, ale ještě jen díru do země, ale oni přesto na spolupráci kývli, věřili nám. To nás udivilo, nadchlo,“ líčí pro HN Pavlína

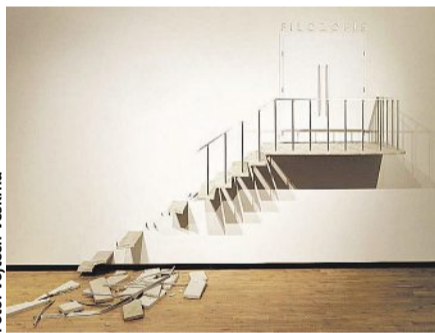

Foto: Vojtěch Veškrna

Pudil. Spoluzakladatelka Kunsthalle Praha původně se svým manželem nabídla slavným seveřanům, aby si prohlédli rozsáhlou galerijní kolekci a sestavili z toho, co je zaujme, výstavu. Jenže původní koncept se postupně vyvíjel, proměňoval, „až tu máme výstavu děl studia Elmgreen & Dragset a dalších umělců z celého světa v dialogu se sbírkou Kunsthalle Praha“. Hlavní inspirací pro Read se přitom stal obraz Les jouets défendus (Zakázané hračky), tedy zátiší s knihami a tajemnými předměty, které namaloval Giorgio de Chirico v roce 1916 a jež patří galerii.

Mimochodem, jsme ale ještě vůbec v Kunsthalle? Elmgreen & Dragset ji proměnili na fiktivní knihovnu. Bloukáte (doslova) s mapkou v ruce mezi napěchovanými regály, objevujete umělecká díla s knižní tematikou a knihy, jež jsou artefaktem, putujete od soch kobrazům a kresbám, od Jindřicha Štyrského přes Jiřího a Bělu Kolářovy či Milana Knížáka až po současné výtvarníky, od surrealismu až po texty Václava Havla, a přitom si kladete otázku: A co se nakonec stane s knihami?

Jasně. Věříte, že celý ten postmoderní, digitální i uměle inteligentní humbuk nakonec „slova vázaná“ přežijí. I když... Instalace „Fifty Most Banned Books in the United States of America“ sestavená z knížek, které jsou na „indexu“ dnes v řadě amerických školních budov, vám prostě vyrazí dech. A přehlídka svazků, které si nikdy nikdo nepůjčil v pražské Městské knihovně, vše ještě víc zrelativizuje. Kdoví, jak to dopadne.

Elmgreen & Dragset: Read
VÝSTAVA, Kunsthalle Praha, do 22. dubna

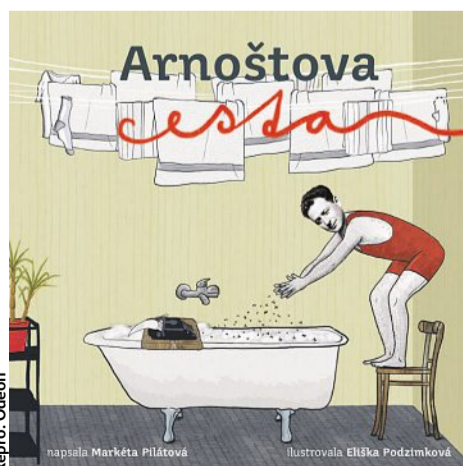
Příběh Arnošta Lustiga na stránkách rodinného alba. S nadhledem a humorem

„Když něco napíšeš a vdechneš do toho duši, papír ti uvěří.“ Aneb jak spisovatele citují jeho děti.

Potkaly se Markéta Pilátová s Eliškou Podzimkovou, a ejhle, je tu knížka, ze které by měl Arnošt Lustig radost. Jak by ne, když se v ní jeho dramatický životní příběh vypráví s humorem a nadhledem, tedy pomocí prostředků, jimiž také dobře vládl.

Ano, dojde přitom i na vtip o Roubíčkově a Khonovi, nevyhneme se Tezozínu, Osvětlemi-Birkenau a Buchenwaldu, nelze ani přeskočit komunistické nadšení, posrpnovou perzekuci ani dvacet let emigrace, ale v otázkách dcery Evy a syna Josefa se i ty nejdřívější vzpomínky přetavují do obrázků z rodinného alba či domácího videa.

Jako kdyby se při imaginárním rozhovoru otce s dětmi odhalovala samá podstata, smysl našeho setrvání mezi lidmi, jako

Repro: Odeon

napsala Markéta Pilátová
ilustrovala Eliška Podzimková

Markéta Pilátová – Eliška Podzimková: Arnoštova cesta
KNIHA, nakl. Odeon, 2023

kdybychom tak měli poznat, kdo jsme my sami. A pak už prostě nezbývá než o tom napsat.

Ještě že Arnošt Lustig tohle věděl a po roce 1990 mohl napsat doma na dvacet knih: „Všude byla čeština. Mohl jsem ji pít jako pivo a nikdy nepřestat,“ vysvětluje v hravém „románu v obrazech“, který malým a mladším leccos nového odhaluje a ty starší zase nutí se otočit, přemýšlet. A Arnošt Lustig? Světově uznávaný český spisovatel se tam nahoře teď určitě chechtá nad vtipnými kolážemi Elišky Podzimkové. Směje se z plných plic, jak to tak krásně uměl.

Kulturní servis

Bob Marley: One Love (USA, 2024)

FILM, režie Reinaldo Marcus Green, distribuce Cinemart, premiéra 15. 2.

„Jak natočit film o někom, o kom si všichni myslí, že ho znají? Pro mě nebyl důležitý ani tak scénář k filmu, jako práva na Marleyho písně, a tedy možnost nechat je ve filmu zaznít. Ty jsou klíčem k poznání jeho života,“ říká Reinaldo Marcus Green a ta poznámka je víc než příhodná. Co si také počít jiného s legendou, jakou byl ztepilý jamajský král reggae? Tak poslouchejte: „One love, One heart, Let's get together and feel all right...“

Foto: Cinemart

Pianista (USA, 2002)

FILM, režie Roman Polanski, distribuce Pannonia Entertainment CZ, v kinech od 8. do 21. 2.

Zlatou palmu na festivalu v Cannes a Oscary za nejlepší režii, nejlepší adaptovaný scénář a nejlepšího herce v hlavní roli si „vysloužil“ před dvaceti lety, přesto se nedá říct, že je to nejlepší film Romana Polanského. Není však sporu, že příběh talentovaného pianisty Wladyslaw Szpilmana, který přežil v troskách varšavského ghetta, patří k těm nejsilnějším. A připomínat si takové příběhy je nutné. Digitálně upravená verze filmu ve 4K má v českých kinech vyměřeny dva týdny.

Foto: Pannonia Entertainment CZ

Czech Press Photo 2023

VÝSTAVA, Nová budova Národního muzea, do 31. 8.

Cesta prezidenta Petra Pavla na Hrad – tedy cyklus fotografií Lukáše Bíby z HN získal první místo v kategorii Reportáž v Czech Press Photo 2023. V Nové budově Národního muzea je od začátku února v rámci stejnojmenné expozice vystaveno na 470 tištěných velkoformátových snímků a více než 240 fotografií na obrazovkách a projekcích od 120 autorů. Co snímek, to téma „naší doby“, která popravdě není zrovna vždy veselá: Soud s Dominikem Ferim, Robert Fico se vrací, I my jsme měli zmizet v Rusku, Zemětřesení v Turecku...

Foto: HN – Lukáš Bíba

Rozloučení s masopustem

SLAVNOST, Betlém v Hlinsku, 13. 2.

Popeleční středou, která letos připadá na 14. února, se začíná odpočítávat čtyřicetidenní velikonoční půst, který – v poslední době – drží čím dál více věřících i nevěřících. Pomiňme rozdílnost pohnutek, které je k jarnímu odříkání vedou, a pojďme se zvesela rozloučit s masopustem. V památkové rezervaci Betlém v Hlinsku se sejdou v úterý 13. února tradiční masky v čele s laufrem, turkem i slaměným, kobyla bude také poražena.

Ondřej Houska
ondrej.houska@hn.cz

Budoucností pravice může být Meloniová. Tohle napsala o svých vizích a cílech

Nejlepší je posuzovat každého politika podle jeho vlastních slov a činů. Italská premiérka Giorgia Meloniová sama o sobě napsala knihu, ve které vysvětluje, o co jí v politice jde. Proč se právě o ní mluví jako o budoucnosti evropské pravice? A co zatím Meloniová znamená pro Evropu a Česko?

Gorgia Meloniová je svině, fašistka, rasistka. Jdi do p.dele! Tak italskou premiérku v červenci na koncertě v Turíně počastoval Brian Molko, zpěvák a kytarista britské rockové skupiny Placebo. Aby mu publikum dobře rozumělo, promluvil k němu italsky.

Meloniová je jediným lídrem opravdu velké a významné evropské země, který před sebou má jasnou a dlouhodobou politickou budoucnost. V Itálii může vládnout ještě řadu let. V čele Německa, Francie a Velké Británie naproti tomu najdete politiky, kteří jsou velmi slabí, nepopulární, případně už do funkce nemohou opět kandidovat. Ve Španělsku má zase vláda podporu v parlamentu, která snad ani nemůže být křehčí. V porovnání s tím je Meloniová skoro synonymem stability a pevné moci – její koalice má v parlamentu jasnou převahu, její vlastní strana s velkým náskokem vede v průzkumech veřejného mínění.

Platí prostě, že Giorgia Meloniová patří k nejvýznamnějším postavám evropské politiky a že může zásadně spoluvytvářet budoucnost celé Evropské unie, jak to jasně předvedla v první únorový den na mimořádném summitu v Bruselu, kdy lídři členských zemí EU řešili další pomoc Ukrajině a Meloniová tam výrazně přispěla k dohodě. Analytický server Eurointelligence, který je jinak svými názory postojům Meloniové velmi vzdálený, ji dokonce přirovnal k Angele Merkelové – a to v tom smyslu, že prý má podobné předpoklady k dojednávání kompromisů v rámci EU, jako to dřív pravidelně dělávala německá kancléřka. Meloniovou se prostě vyplatí sledovat a něco o ní vědět. Asi nejde začít lépe než prostudováním toho, co o sobě tvrdí ona sama.

Giorgia Meloniová se málem nenarodila. Její matka byla rozhodnutá pro potrat. Jedno dítě už měla, vztah s partnerem se rozpadal, peněz nebylo nazbyt. V den, kdy měla nastoupit do nemocnice, si ale vše rozmyslela a Giorgiu donosila. Zbytek je historie.

Užívání na bedrech

Italskou premiérkou se Meloniová stala v říjnu roku 2022, jako první žena v italských dějinách. Těžko by si na to byl někdo vsadil, když jako patnáctiletá dívka s politikou začínala – tehdy v římské čtvrti Garbatella vstoupila do mládežnické sekce Italského sociálního hnutí. Tedy do strany, kterou založili někdejší spolupracovníci fašistického diktátora Benita Mussoliniho.

Jako mladá dívka ho hájila a obdivovala, to ale z dnešního pohledu není příliš relevantní. Důležitější je, jak Meloniová vidí současnost a budoucnost. Docela podrobně to popsala v autobiografii, kterou nazvala Jsem Giorgia. Mé kořeny, mé myšlenky (v originále Io sono Giorgia. Le mie radici, le mie idee). Poprvé vyšla před třemi lety a od té doby je v Itálii vydávána opakovaně. Čtème ji, protože Meloniovou, jak řečeno, stojí za to poznat. Je nebezpečným monstrem, jak tvrdí v úvodu citovaný Molko z kapely Placebo?

„Má identita je samozřejmě italská, ale je taky evropská,“ píše Meloniová. „Můj vztah k Evropě je ale vztahem nešťastné lásky. Hodně jsem v ni věřila, a proto jsem dnes velmi zahořklá. Nebo

spíše naštvaná. A to na ty, kteří se zmocnili velkého snu a přeměnili ho na hřiště technokratů a bankéřů, kteří si užívají na bedrech národů.“ To zní spíše jako stesk komunistické aktivistky vyčítající Evropské unii, že ji ovládají plutokraté tyjící z mazolů dělnické třídy. A nejde o jediný udivující rétorický obrat, který Meloniová ve své knize používá. Za úkol své strany Bratři Itálie považuje „autenticky interpretovat ducha národa“. Koneckonců, v programu této strany stojí, že jednou z hlavních příčin všeho špatného je dědictví osvícenství. Jak by někdo s takovou rétorikou mohl být novou Angelou Merkelovou, tedy ženou kompromisu?

A přece to není úplně scestná představa. Meloniová je totiž na jednu stranu plná ideologické rétoriky, na druhou stranu je ale schopná změnit postoj, když se změní okolnosti. Ve své knize nadává na „Brusel“, prostě na evropské instituce, ale dnes, jako premiérka, navzá-

hodně ubrala ze svého někdejšího radikalismu. Evropskou unii kritizuje, ale možnost italského vystoupení ani nenaznačuje. Tytam jsou taky útoky na euro. Hranice je potřeba důkladně střežit, ale Meloniová výslovně říká, že pouze proti ekonomickým migrantům – lidi ohrožené válkou chce přijímat. Jaký to rozdíl oproti českým politikům odleva doprava, kteří odmítli pomoci být několika málo syrským dětem. A upozorníme sice na detail, který je ale v českém prostředí výmluvný. „Pokud novináři dělají svou práci dobře, nikdy nejsou tvými přáteli,“ píše Meloniová a vyjadřuje plné pochopení pro situace, kdy dostává ostré otázky nebo je v médiích kritizována. Tato politička, o jejíž oddanosti demokratickým standardům mnozí pochybují, je v tomto směru mnohem dál než řada českých politiků, kteří si myslí, že pokud na ně novináři nepějí ódy, musí být koupeni konkurenční stranou.

bitvou. Je to princip, o kterém nelze diskutovat.“ To píše žena, která po zisku moci právo na potrat v Itálii žádným způsobem neomezila.

Jak už bylo řečeno, Meloniová je schopná změnit postoj, když se změní okolnosti. Tou největší změnou okolností je samozřejmě fakt, že se z okrajové političky stala premiérkou. V tu chvíli měla dvě možnosti – jít cestou ideologické pózy ve stylu „proti všem“, což praktikuje maďarský premiér Viktor Orbán. Občas tímto postojem něco získá, a to když může zbytek EU vydírat a hrozit právem veta. Celkově tím ale maďarský vliv v Evropě neskutečně utrpěl. Meloniová si zvolila druhou možnost – stopla vlastně veškerou konfrontační rétoriku a věnuje se trpělivému vyjednávání s ostatními lídry zemí unie s cílem najít přijatelný kompromis. Ostatní země to oceňují – je logické, že dávají přednost konstruktivnímu partnerovi, kterým teď

Budu tu dlouho Žádný jiný politik velké evropské země nemá tak pevnou pozici jako premiérka Giorgia Meloniová v Itálii.

Foto: Reuters

la velmi úzkou spolupráci s Ursulou von der Leyenovou, předsedkyní Evropské komise. V knize chválí Donalda Trumpa a peskuje Joea Bidena za jeho údajnou protiruskou politiku. „Rusko je součástí našeho systému evropských hodnot, brání křesťanskou identitu a bojuje proti islámskému fundamentalismu,“ cení si Vladimira Putina a požaduje nastolení přátelských vztahů s Moskvou. Od ruské agrese na Ukrajině ale stojí za Kyjevem, kterému dodává zbraně. A tak bychom mohli pokračovat.

Vyvrhel a kompromis

Oproti výrazně dřívějším časům už ve své autobiografii, která poprvé vyšla v roce 2021 a naposledy, v nezměněné podobě, loni, Meloniová

Shrnuto, mnoho z toho, co Meloniová píše, je prázdná ideologická rétorika. Ale už Meloniová vystupující v této knize je jinou ženou, než byla ta, která v politice začínala v neofašistickém hnutí. Tato proměna postoupila ještě výrazně dál poté, co se předloni na podzim stala italskou premiérkou.

„Před rokem a půl byla vyvrhelem, teď je schopná přimět všechny klíčové evropské lídry k podpoře své politiky,“ shrnul to politolog Daniele Albertazzi. Mnozí tak o Meloniové mluví jako o budoucnosti evropské pravice – klade rétorický důraz na rodinu, vlast a další hodnoty, v praxi je ale schopná dělat kompromisy. Výmluvný příklad: podle Meloniové je „obrana života od jeho početí více než jen epickou

Itálie je. A odměňují ji za to ústupky, které Orbán nikdy nezíská.

Bude to tak vždy? Pokud se Itálie dostane do vážných ekonomických problémů, což s jejím vysokým dluhem rozhodně nelze vyloučit, nebo pokud by se popularita Meloniové začala propadat, může se klidně stát, že premiérka sáhne po oblíbené zbrani politiků – snaze svést problémy na nějakého nepřítele. A když se hledají obětí beránci, bývá Evropská unie na řadě mezi prvními, jak to dobře známe i z Česka.

Pro přítomnost ale platí, že Meloniová nejenže stojí nejpěvněji z lídrů všech klíčových evropských zemí, ale taky že způsob, jakým zatím italskou evropskou politiku vede, je pro celou unii, tedy i pro Česko, pozitivní.

Pročánek

HOSPODÁŘSKÉ NOVINY

Reset

David Semerád a Lubo Smid o milionovém úspěchu ve světě technologií, životě v L.A. i o tom, jak žít uvědoměle a na maximum.

BOSS

BOSS THE SCENT
NOVÉ ELIXÍRY

Na hraně zítřka

To je hrozně ledová voda! Tam si nikdy nesednu. Nikdy, říkám si v pět hodin ráno, po kolena v bazénu podsvíceném fialovým světlem. Ta voda má deset stupňů a můžu být prý ráda, že nemusím do ice bath, speciální vany s opravdu ledovou vodou. Jestli jsem o sobě něco za těch jednačtyřicet let zjistila, tak to, že nerada dělám věci, které mi nejsou příjemné. A nic na tom nemění ani adrenalin, který se v těle vyplaví, jakmile tuhle „nepříjemnost“ překonám. „Prostě si sedni tady na ten poslední schod,“ směje se David Semerád, který v té vodě stojí po prsa už pár minut navíc.

Dobrovolně nikdy, musíš mě tam zamáčknout, říkám, protože je jasné, že z tohoto se stejně nevykrotím. Long story short, přežila jsem to a po následném vitaminovém koktejlu a u ranní kávy jsem měla energie kupodivu na rozdávání... „Tohle prostě funguje na každého. A když si to tak nastavíš, bude se ti dobře žít. To je přesně to, co v Mindzero děláme,“ popisuje mi podstatu svého projektu, se kterým má velké miliardové plány.

Začátkem roku, když teplota v Praze klesala k minus deseti, jsem se vydala načerpat sílu do Los Angeles. V tu stejnou dobu je tady jarní počasí, všichni se usmívají a vy vidíte svět tak nějak hodně zalitý sluncem. Můj hlavní cíl byl absolutní odpočinek a chytání californian vibes, které mi poslední čtyři roky tolik chyběly!

Druhým cílem bylo setkání s Davidem Semerádem a Lubem Smidem, kteří spolu před lety zakládali technologickou firmu STRV a kteří poslední roky dělají všechno možné, aby měli zdravá těla i duše. Často se dostávají do extrémních situací, na úplnou hranu únosnosti a každou novou výzvu vítají – to mají obzvlášť rádi. I o tom je náš velký rozhovor (který najdete na našem webu v nezkrácené verzi).

Jestli je totiž pro letošek něco hlavním trendem napříč obory, je to člověk. Postavit svoje JÁ na první místo, dát mu prostor a čas, přizpůsobit mu život. Pracovat na něm a mít z toho dobrý pocit, posílat ho na cesty, aby sbíralo zážitky, které chce prožívat. Obklopovat ho architekturou, která ho bude respektovat.

A nebát se nechat ho vystoupit z jeho komfortní zóny.

Jen tak mu pomůžeme posunout tu jeho – naši – hranu dál. A výš.

Gabriela Marešová

gabriela.maresova@economia.cz

European
Newspaper
Award
NEWSPAPER DESIGN · CONCEPT

Staňte se naším fanouškem na Facebooku: @procne

Podívejte se do zákulisí na našem instagramovém profilu: @procnemagazine

PročNe

HOSPODÁŘSKÉ NOVINY

Šéfredaktor:
Jaroslav MAŠEK

Hlavní editorka: Gabriela MAREŠOVÁ
Redaktoři: Mikoláš REC
Ondřej ELSNER

Grafika: Jan VYHNÁNEK
Jan STEJSKAL

Adresa redakce: Economia, a.s., Pernerova 47
186 00 Praha 8, IČO 28191226
tel.: +420 233 071 111
e-mail podle vzoru: jmeno.prijmeni@hn.cz

Inzerce/advertising:
Jakub RŮŽIČKA
tel.: +420 739 500 866
jakub.ruzicka@economia.cz

MK ČRE 4689
ISSN 0862-9587 (Print)
ISSN 2787-950X (Online)

Tiskne:
Triangl, a.s.

Samostatně neprodejné

TITULNÍ STRANA:
Davida Semeráda a Lubo Smida, zakladatele STRV, jsme fotili na ostrově Štvanice začátkem prosince, kdy měla voda ve Vltavě něco přes dva stupně Celsia.

Foto: David Turecký

07 Kurátor

S našimi tipy zvládnete svátek zamilovaných se samozřejmostí pravého požitkáře.

11 Zlatý grál

Vydali jsme se na hon za největšími poklady vintage nábytku, do kterých se rozhodně vyplatí investovat.

14 (Ne)zbytnosti

Členové redakce PročNe pod palbou otázek, které si navzájem položili. Aneb věci, bez kterých se neobejdeme a které nás vážně baví.

20 Přímo za nosem

Čtyři české parfumérské značky, jejichž voňavé produkty obstojí i v mezinárodní konkurenci.

24 Rozhovor PročNe: David Semerád a Lubo Smid

O nových technologiích, úspěchu na globálním trhu i o tom, jak spí, cvičí, stravují se a trackují svoje těla, aby měli přehled, co se v nich děje.

36 Lidský rozměr architektury

Sedm architektonických projektů současnosti, v jejichž středu stojí lidské potřeby, pocity i strachy.

44 Ateliér: Navzdory principům

Zveme vás do studia módního designéra Jana Černého, kde vzniká tuzemská móda budoucnosti i oblečení pro české olympioniky.

48 Jarní šatník

Pět pánských a pět dámských žhavých módních trendů ze světových fashion weeků.

52 Nezapomenutelná cesta

Vydali jsme se Orient-Expressem z Vídně do Paříže. Trendem v cestování je totiž sbírat mimořádné zážitky, na které chceme vzpomínat.

60 Exkluzivní vrchol světa

PR manažerka Tereza Michovská má v rukávu přepychové tipy, jak si stylově užít vyhlášené lyžařské středisko St. Moritz.

62 Kofeinová odýsea

Charles Fleer založil před lety jednu z prvních pražských kaváren v Česku, aby nás naučil pít lahodnou výběrovou kávu.

68 Hop a jed!

Máte nevyužívané auto? A nechcete ho půjčovat dál? Otestovali jsme službu HoppyGo.

24

36

52

DYLAN SEATING SYSTEM | RODOLFO DORDONI DESIGN
 RAPHAEL SOFA | GAMFRATESI DESIGN

DISCOVER MORE AT MINOTTI.COM/DYLAN

Minotti
 P R A H A

BY STOPKA
 PETRSKÉ NÁMĚSTÍ 7 - PRAHA 1 11000
 T. +420 222 747 050 - INFO@MINOTTIPRAHA.CZ
WWW.MINOTTIPRAHA.CZ

Minotti

HOSPODÁŘSKÉ NOVINY

pořádají konferenci

TOP ŽENY ČESKA

19. března 2024 | DOX+ Praha

9.00 - 16.00 hod

garant obsahu:

**#HOLKY
ZBYZNYSU**

pod záštitou:

zmocněnkyně vlády pro lidská práva

Kurátor

Redakční výběr toho nejzajímavějšího, o čem se mluví v kuloárech.
Pro rozhovory nabitě inspirací.

DESIGN

Řekni to květinou

Když jindy než před svátkem zamilovaných vyrukovat s limitovanou edicí váz s motivy romantické královny květin. Sklářská značka Rückl a její kreativní ředitelka Kateřina Handlová rozšiřují stávající kolekci Heroine o ručně broušené a signované vázy Roses a Thorns v počtech pěti a pěti kusů. Vyrobit vázu Roses z jemně růžového broušeného křišťálu trvá mistrům brusičům až osm hodin. Na váze Thorns se pak proplétají hluboké brusy stonků, ostré tvary trnů naopak narušují povrch ručně foukané skloviny je minimálně.

Rückl, www.ruckl.com

KRASOPÍSMO

Milostný dopis La Divině

Montblanc Muses je kontinuálně rostoucí edice speciálních psacích potřeb, inspirovaných ženskými osobnostmi, jež ve světě zanechaly nesmazatelnou stopu. Nyní přichází hold božské operní pěvkyni Marii Callasové. Na ručně vyrobeném, rhodiem pokoveném hrotu pera ze 14karátového zlata jsou vygravírované kočičí oči pod tmavým obočím. Tvar kamene na klipu pera připomíná okvětní lístek nově vyšlechtěné růže, která po umělkyni byla v roce 1965 pojmenována, zatímco sytě tyrkysový odstín kamene vzdává hold barvě Egejského moře a Mariiným řeckým kořenům.

*Montblanc, Pařížská 17, Praha 1,
www.montblanc.com*

SYMBOL LÁSKY

Z centrály všech zamilovaných

Specialista na symboly lásky, značka Tiffany & Co., si dobře uvědomuje svůj globální status a emotivní sílu ikonické modré krabičky, a tak ani letos na Valentýna nezahálí a přichází s objemnou nabídkou sezonních dáreků. Celkem 330 objektů je rozřazeno do kategorií „minimalistické, nadčasové, romantické, výjimečné a odvážné“, aby si vybral skutečně každý, ať už hledáte droboučký upomínkový šperk, designový náramek, symbolické srdce z lásky, svíčku, peněženku nebo třeba zásnubní prsten s oslnivým diamantem.

Tiffany & Co., Pařížská 10, Praha 1, www.tiffany.com

DOMÁCNOST

Svěžest jara ve spreji

„Jednoduše svěží a éterická. Aqua Universalis je vůně, kterou můžete navonět kohokoliv a cokoliv,“ říká o své parfémové kreaci Francis Kurkdjian. Tato vůně plná sicilského citronu, kalábrijského bergamotu, frézií, konvalinek a bílého pižma je dokonce natolik úspěšná, že se dočkala vlastní produktové řady do domácnosti. K dispozici je tekutý prací prášek a aviváž a nově také jemná mlha na provonění prádla, povlečení, skříně, šuplíku či celé šatny.

*Prodává Ingredients, Maiselova 21, Praha 1,
www.ingredients-store.com*

PÁNSKÝ ŠPERK

Modrá je dobrá

Během navrhování novinkové kolekce pánských šperků s názvem Les Gastons Vuitton si Francesca Amfitheatrofová, umělecká ředitelka šperkařských a hodinářských kolekcí LV, uvědomila, že zakladatel značky Gaston-Louis Vuitton má mnoho společného s muži a ženami dnešní doby. Sdílejí spolu zvědavost, citlivost a otevřenost k okolnímu světu. Modrou barvu dává šperkům použití titanu v kombinaci s bílým a žlutým zlatem. Odstín byl inspirovaný denimovou modří, která je stálou, všestrannou a všemi milovanou ikonou fashion scény. „Každý z nás má své oblíbené džíny, čím víc je nosíte, tím víc je milujete,“ věští kolekci komerční úspěch Amfitheatrofová.

*Louis Vuitton, Pařížská 3, Praha 1,
www.louisvuitton.com*

INZERCE

- K nastěhování již v květnu 2024
- Při uzavření smlouvy do 1. 4. 2024 navíc bonus 200 000 Kč
- Pro vybrané byty sklep ZDARMA

**PRODÁNO
JIŽ 70 % BYTŮ**

VILAPARK
KLAMOVKA

Důvod zůstat
ve městě

Praha 5

vilaparkklamovka.cz

TECH

Láska do uší

Pokud vaše drahá polovička miluje hudbu, není nic jednoduššího: Nechte jí/jemu/onu/x vzkaz, který nepřehlédne! Pokaždé, když sáhne po svých AirPods Pro 2, vzpomene si na vás díky speciálnímu gravírování, které jste nechali na pouzdro vyryt. A pak už se nechá nerušeně unášet zamilovaným playlistem – nejnovější generace sluchátek má totiž dvakrát účinnější aktivní potlačování hluku než jejich předchůdce. (Můžeme potvrdit!)

www.apple.com

VŮNĚ

Dvě voňavé premiéry

Aktuálním přírůstkem do parfémové řady La Collection Privée Christian Dior je vůně s ikonickým názvem New Look. Jantarová unisexová směs se nebojí ostrých kontrastů a mísí vysoké dávky aldehydů, jež připomínají vůni větru či čerstvě usušeného prádla, s radikálními tóny kadidla. Nejen tuto novinku si už brzy budete moci očichat v prvním samostatném butiku s vůněmi, pečující a dekorativní kosmetikou značky Dior, který otevřel v obchodním centru Westfield Chodov a zkraje jara chystá slavnostní opening.

Dior, www.dior.com

INTIMITA

Bělostné krajkosloví

Po první úspěšně černé kolekci spodního prádla české značky Braelle, kterou založila a kreativně vede Eva Mikisková, přichází druhá linie, tentokrát celá bílá s názvem Love Lace Blanc. Podprsenky, kalhotky i korzety jsou navrženy tak, aby zdůraznily přirozenou krásu linií těla a zároveň respektovaly pohodlí a svobodu jejich nositelky. Všechny kousky kolekce jsou vyrobeny z ekologicky certifikovaných materiálů od evropských dodavatelů a při jejich výrobě je kladen důraz na minimalizování textilního odpadu.

Braelle, www.braelle-intimates.com

Zlatý grál

INVESTICE

Vintage je cool

Mít v interiéru vintage designový kousek nábytku se vyplatí. Na hodnotě samozřejmě nejvíce rostou objekty z limitovaných nebo zastavených edic, které na primárním trhu již nejsou dostupné a k jejich nákupu je třeba zkušený obchodník nebo galerista. Další pohled na vintage mobiliář přidává majitelka nově otevřeného obchodu Unlikely Martina Klenorová: „Mým cílem je prodloužit životní cyklus nábytku a interiérových doplňků. Nákupem vintage produktu klient kladně ovlivňuje svou uhlíkovou stopu, jelikož nejen snižuje poptávku po novém zboží, ale i prodlužuje životnost existujících předmětů.“ V showroomu v pražských Holešovicích najdete takové poklady, jako je lakovaný neoklasicistní stůl, který v sedmdesátých letech navrhl módní návrhář Pierre Cardin pro firmu Roche Bobois, křišťálové mísy a svícny z produkce Tiffany & Co. nebo zde na fotografii hnědé křeslo Gena od Claudia Vagnoniho, jež navrhl v r. 1969 pro italský label IP. Jeho cena je 260 000 Kč.

www.unlikely.cz

Mocná síla přírody

Všeobjímajícím trendem, který cloumá kosmetickým průmyslem, je návrat k jednoduchosti, účelnosti, k přírodě a udržitelnosti. Prim tak hrají ingredience, jež mají stoprocentně zelený původ a vysokou účinnost doloženou klinickými studiemi. Stále častěji se tak budeme setkávat s moderně progresivními kyselinami, peptidy či hyaluronovými molekulami v kombinaci s tradičními a po staletí používanými výluhy rostlin, bylinnými výtažky a botanickými oleji. Nechte přírodu pracovat za vás!

Chanel *Le Lift PRO Gommage AHA Resurfaçant* je chemický krémový peeling, jež našel svou předlohu v profesionálním ošetření. Během pěti minut působení pracují na tváři dva druhy šetrných AHA kyselin v pětiprocentní koncentraci (citronová a glykolová), vyhlazují povrch pleti, sjednocují barevný tón a cílí na drobné nedokonalosti a rozšířené póry. Po použití zůstane pleť vypnutá, zářivá a krásně svěží.

Rakušanka Susanne Kaufmann převádí tradiční wellness produkty do moderního hávu za použití prémiových přírodních ingrediencí. Mezi bestsellery patří aromatická směs esenciálních olejů *Mallow Blossom Bath* pro bublinkovou koupel, která uvolňuje tělo i mysl. Základem jsou hydratační slézové květy, jež umí tišit podráždění a zarudnutí, nechybí

①

②

③

④

⑤

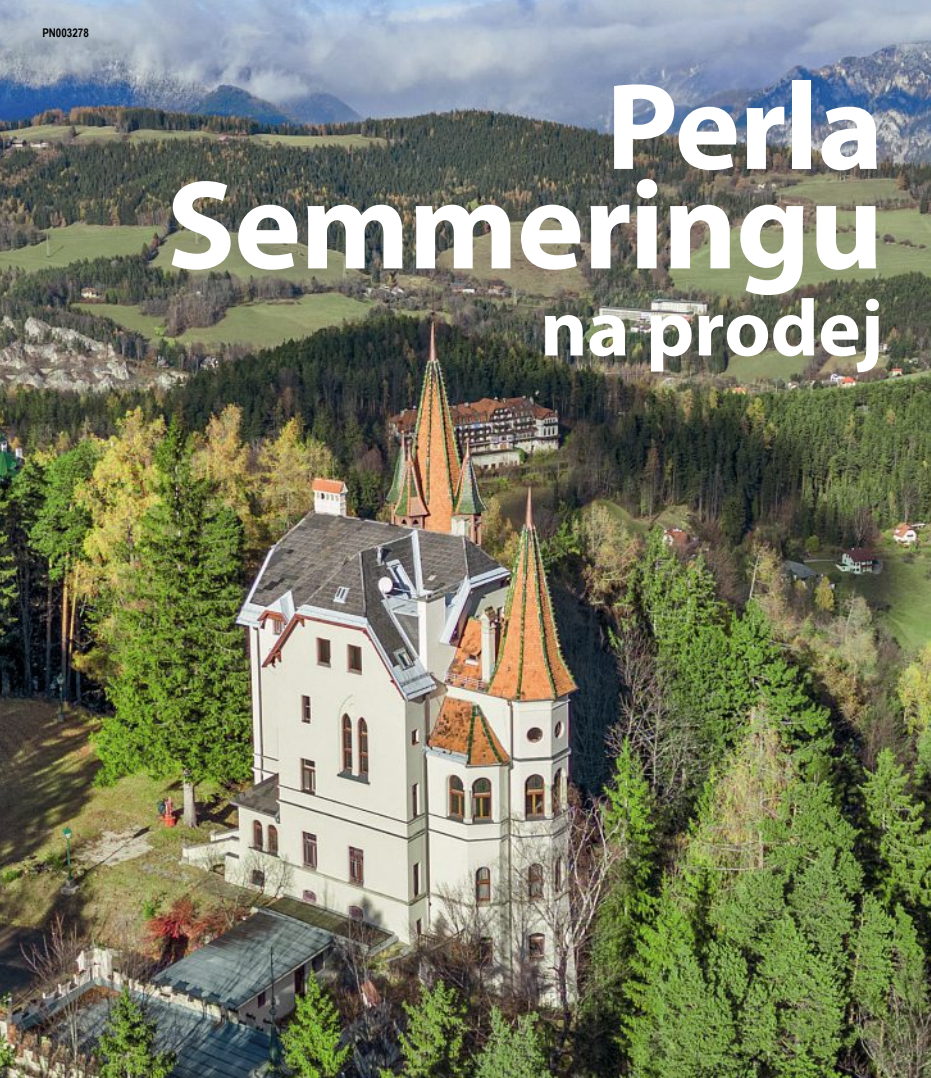
ani zklidňující levandule či vonná směs rozmarýnu, šalvěje a cedrového dřeva.

Jak dostat mysl ze zimní letargie? Naordinujte si vůni, která s každým použitím mozku připomene sílu bující přírody. Novinka **Maison Margiela From the Garden** vás rázem přenesení do letní zahrady, kde se mísí krupavě zelené lístky rajčat se šťavnatými mandarinkami. Zemité noty geránia a pačuli pak imitují olfaktorický vjem, kdy ruce zaboříte do hlíny nasáklé sluncem.

Label Nécessaire staví své produkty na tělo na exkluzivních účinných přírodních surovinách, které se doposud tradičně používaly pouze v přípravcích na obličej. Omlazující sérum *The Body Retinol* obsahuje kromě 0,1procentní koncentrace titulu suroviny také AHA kyseliny, peptidy či vitaminy, takže se i tělu dostane silný omlazující účinek. Klinická studie říká, že po čtyřech týdnech používání ubudou linky, vrásky, šupinatost a křehkost pokožky o 80 procent.

Výrazná globální propagátorka ekopřístupu k módě a nově také ke kosmetice **Stella McCartney** ve své tvorbě chrlí produkty, jež jdou ruku v ruce nejen s moderními potřebami zákazníků, ale zároveň i s udržitelností. Její *Reset cleanser* rozpustí make-up a odstraní nečistoty, zatímco o pokožku pečují suroviny z 99,75 procenta přírodního původu, jež respektují přirozené (mírně kyselé) pH pokožky.

Perla Semmeringu na prodej

Král Semmeringu

Silberschlössl, tedy stříbrný zámek, se stále zřetelně tyčí nad proslulými grandhotely dolnorakouského Semmeringu. Victor Silberer, mimo jiné vydavatel četných médií, politik a průkopník letectví, byl díky svým četným aktivitám známou osobností vídeňské společnosti konce 19. století. Brzy rozpoznal potenciál snadno dostupného letoviska a nákupem rozsáhlých pozemků a výstavbou hotelu Erzherzog Johann („Arcivévoda Jan“), největšího ve své době, si zajistil dominantní postavení na Semmeringu.

© Saluki Beteiligungsverwaltung GmbH | Fotograf: Property Photos

Popis

Pro zámek stavitel vybral návrh architekta Josefa Bündsdorfa, který připomíná bavorský zámek Neuschwanstein a jehož charakteristické věže byly v dalších fázích výstavby ještě více zdůrazněny. Symbolika dominanty není patrná jen zvenčí, ale je zdůrazněna i v interiéru. Za zmínku stojí například skleněný obraz svatého Viktora Maura vídeňského malíře Rudolfa Geylinga v předsálí nebo dračice pro štěstí na nádherném mramorovém schodišti s kovaným zábradlím. Vrcholem působivých místností je beletáž s velkým sálem a 5,20 m vysokým obloženým stropem. Působivé točité schodiště vede do věže, na jejímž vrchu je vyhlídková plošina, ze které se naskýtá působivý výhled do všech světových stran.

O nemovitosti

- Pozemek: 48 825 m²
- Užitná plocha: 955 m²
- Počet ložnic: 9
- Koupelny: 8
- Potenciál rozšíření garáže v přístavbě bývalé elektrárny
- Rok výstavby: 1894
- Poslední rekonstrukce: 2016 – 2018
- Pozemky EZ 63 a EZ 64

více informací na:

T: 0043 664 888 62 509

E: katharina.coudenhove-kalergi@gitone.at

www.silbererschloessl.com

Redakce PročNe?!

Gabriela Marešová stojí v životě nohama na zemi a s hlavou v oblacích. Neustále o něčem přemýšlí, má nekonečně otázek, nechává se vést intuicí a nevěří na náhodu. Z pracovní bubliny utíká do přírody, na florbal, za volant a do muzeí, ale i ke stavění lega se svými dětmi Emmou a Brunem. Každý den si připomíná, že ji tam nahoře má asi někdo opravdu rád!

Ondřej Elsner se celé dětství a dospívání věnoval společenským tancům a svou vášeň dotáhl až na vicemistra republiky v deseti tancích. Je hrdý rodič italského vodního psa a TEN zábavný strýček malé Antonie. S partnerem založil niche značku přírodní kosmetiky Onest. Svět beauty totiž zkoumá zblízka a neúnavně hledá produkty, které skutečně fungují. (vpravo nahoře)

Mikoláš Rec vyrůstal s lyžemi na nohou a láska k horám už mu zůstala. Chtěl studovat architekturu, ale matematika nebyla jeho silná stránka, tak se vydal na humanitní vědy, aby o ní mohl aspoň psát. Na kytaru hraje líp, než zpívá, žije momentem a svůj životní sen stále hledá. (vpravo dole)

Moje motto pro rok 2024 je: Více spát, líp žít a neděsit se toho, že mi balancování mezi prací a rodinou občas nevychází podle plánu.

Inspiruje mě: Každý se srdcem na dlaní, nadhledem a dobrým úmyslem.

Voní mi: Čerstvě vymandlované prádlo, sláný vítr, jasmín, růže, káva. Ale ta nejkrásnější vůně byla, když jsem přičichla k miminkovským vlasům svých dětí.

Když se chci dobře najíst, zamírím k babičce do Pošumaví. Jinak sázím na jistotu: asijská v Sia (V Celnici 1034/6, Praha 1), česká v jakémkoli Lokále nebo ve Včepu (Korunní 1304/92, Praha 2), španělská jednoznačně v El Camino Tapas (Jagellonská 10, Praha 3).

Destinace, kterou jsem v minulém roce pracovně navštívila a brzy se tam vrátím po vlastní ose, je: Zermatt, Lago Maggiore a Paříž je samozřejmě vždycky dobrý nápad!

V Čechách šíje nejlepší módu: Liběna Rochová. Její siluety a preciznost obdivuju, stejně jako její osobnost.

Tři instagramové profily, které mě baví: Terezie Taubelová, inteligentní žena pražské kavárny a super máma tří dětí, která se pustila do vlastního byznysu a založila značku prémiového povlečení Marieli. LeagueFits, kde hrají hlavní roli sportovci a jejich vášeň pro módu. A pak všechny možné profily věnující se módě, designu a architektuře, včetně satirického účtu delniq.

Moje práce je skvělá, protože: Potkávám zajímavé, odvážné a kreativní lidi se super nápady, kteří jsou skvělí v tom,

co dělají a nebojí říkat věci tak, jak jsou. Baví mě naslouchat, jak vidí svět. Je to nekončící proud inspirace...

Mikoláš Rec je parťák, který vám vždycky vyjde vstříc, neustále se usmívá, hledá inovace ve všech oborech a vydává se s nadšením i na nekomfortní pracovní cesty.

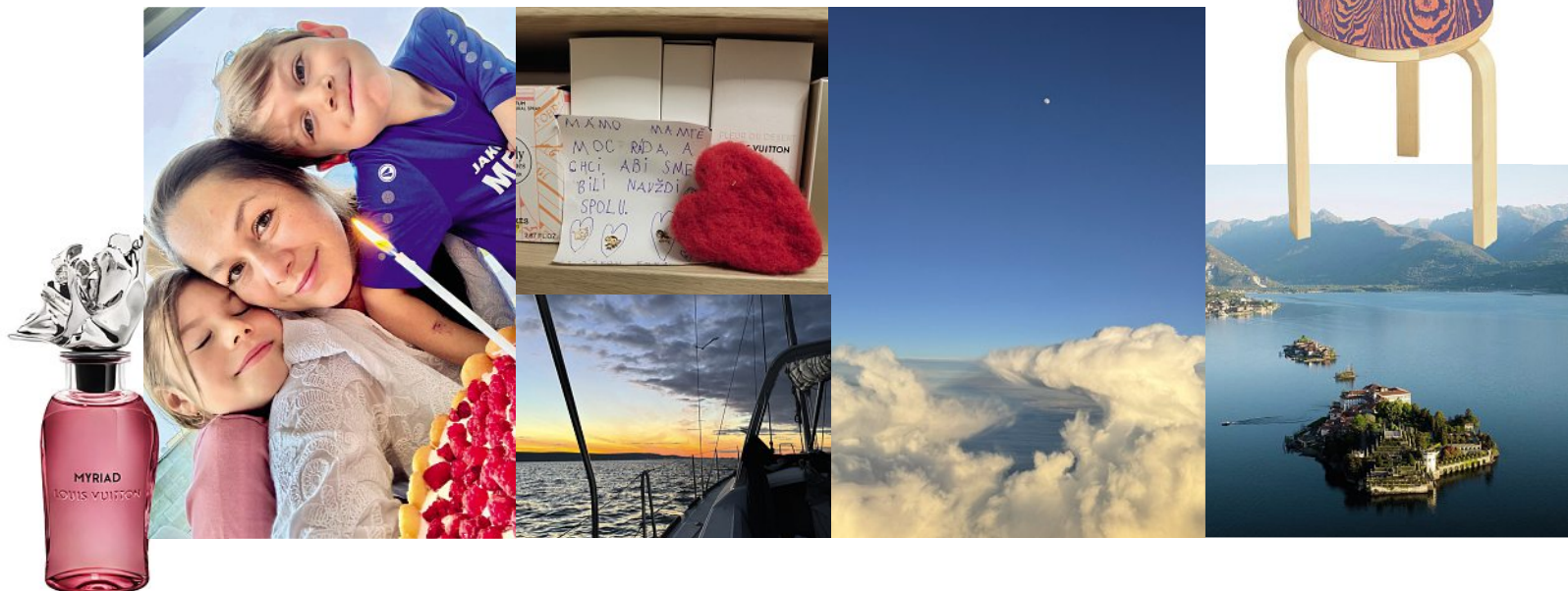
Ondřej Elsner má neuvěřitelně dobré oko na vizuální krásno a cit pro výběr toho, co pak všichni toužíme mít.

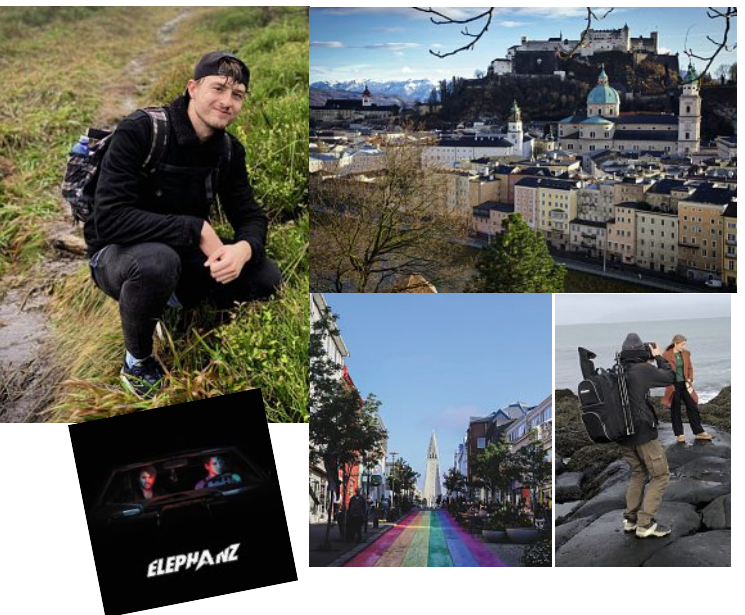
Dojímá mě, když nacházím vzkazy a obrázky od mých dětí, které mi nechávají pod polštářem, lepší mi je na postel, dávají tajně do šuplíků... Všechny si schovávám. A pak taky vyprávění babiček a dědečků, jejich vzpomínání na mládí, na dobu, která se už nikdy nevrátí.

Víc, než bych chtěla, utrácím za: Boty! Miluju sneakers i high heels – vozím si je často z cest jako suvenýry. Hodně nakupuju nejrůznější designové kousky do domu (třeba kožený puř Montis nebo stoličky Artek), české sklo (stolek Bomma, vázy Rieckl, skleničky Lasvit), parfémy (Louis Vuitton Myriad) i kosmetiku, knížky všech žánrů a velikostí a každý den aspoň jedno kafe! Hned vedle redakce je Eska a já nedokážu prostě jen tak projít kolem...

Mezi mé báječné vlastnosti patří: empatie, nevzdávání se, snaha vždycky hledat řešení a cesty a pozitivní přístup k životu.

Největší hodnotu pro mě má: Svoboda. Ve všech ohledech, za všech okolností.

Píšu, protože: Je to dětský sen a hezký způsob seberealizace.

Největším zážitkem, spojeným s mou prací, bylo: Zblížka pozorovat řemeslný um a expertizu značek jako Hermès, Chanel, Hublot, BMW nebo Martell.

Když mi chybí inspirace: Odcházím do přírody s Matyldou. Je to můj italský vodní pes.

Na Gabriele Marešové si nejvíc cením: Že vždycky říká prosím a děkuju.

Mikoláš Rec je: Poctivý, pracovitý a slušný člověk.

Moje nejlepší vlastnost je: Loajalita k nejbližším.

Do vlastního podnikání jsem se pustil, protože mě fascinuje kosmetický průmysl, který se pořád proměňuje.

Značka Onest je od začátku do konce srdcovka.

Když se chci skvěle najíst, vyrazím: Na snídani do KRO Vršovice (Moskevská 30, Praha 10), oběd do Sandwich Rodea (Kamenická 24, Praha 7) nebo na večeri do Restaurace U Kalendů (Rašínovo nábř. 58, Praha – Nové Město).

Ranní ptáče, nebo noční sova? Bohužel kombinace obojího. Chodím spát o půlnoci a probouzím se v pět ráno.

Zbožňuju vůni horského vzduchu, jehličí, moře a paradoxně taky benzinu!

Nejlepší rada, kterou jsem kdy dostal, je, že nemám mít „FOMO“ a nemám se ohlížet za minulostí. Ani nevím, kdo mi ji dal.

Za skvělým jídlem vyrazím pokaždé jinam. Baví mě objevovat nové podniky a nové chutě. Rád se ale vrátím na koprovku do Kuchyně na Hradčanech (Hradčanské nám. 186/1, Praha 1) nebo do ostravského HogoFogo bistra (Sokolská tř. 871/6, Ostrava). A pokud se chci najíst úplně nejlíp, vyšlu svého kluka do obchodu a on něco skvělého uvarí.

Jednou bych chtěl vést rozhovor s klavíristou Tomášem Kačem, který dokazuje, že se má smysl jít za svými sny. Nebo s Angelou Merkelovou.

Nejkrásnější galerie, kterou jsem navštívil, je Zwinger v Drážďanech. Mému ostravskému srdíčku ale dělá velkou radost i galerie Plato v budově bývalých městských jatek, která byla obnovena podle návrhu polského architekta Roberta Konieczného.

Kvalitní kosmetika je bez balastu a zbytečných příkras. Přírodní, napečovaná účinnými látkami, účelně postavená a funkční.

V koupelně žádného muže by neměly chybět: Deodorant, pinzeta a mastný krém na lokty a kolena.

Opravdová krása je: Letní západ slunce na Kladské u Mariánských Lázní.

Knihy, které změnilý můj pohled na svět: Neználek na cestách, Malý princ, Europeana, Hodiny a Watchmen.

Umělec, jehož práci dlouhodobě sleduji: RuPaul.

Interpret, jehož hudba ve mě rezonuje: Skupina Moloko.

Moje guilty pleasure jsou: Desítky a desítky hodin audioknih Harryho Pottera. Skvěle se u nich usíná.

Nejcennějším kouskem v mém šatníku je: Vintage taška Balenciaga.

Na Instagramu rád sleduju: Profesionální kuchaře, stand-up komičku Jessicu Kirsonovou a fotografa Honzu Zimu.

Ideální páteční večer končí: Brzy ráno v dobré společnosti.

Poslední dobou mě uchvátilo studium francouzštiny.

Dobrá architektura pro mě je především kvalitní veřejný prostor. Ten totiž nakonec nejvíce tvoří výsledný dojem z místa. I relativně nevzhledné stavby díky němu nemusí působit rušivě. Bohužel to ale často funguje i obráceně.

Nejčastěji poslouchám všemožné podcasty o politice a veřejném dění. Co se týče hudby, v poslední době ujiždím na francouzské kapele Elephanz.

V mém šatníku nesmí chybět černá barva a v zimě teplé ponožky.

Moje guilty pleasure je hudba Taylor Swift, Ewy Farné a škvarková pomazánka k pivu.

Víc, než bych chtěl, utrácím za... kafe. A to nejčastěji v karlínských kavárnách, třeba v Etapě (Úrxova 479/6, Praha 8).

Cestování je pro mě způsob, jak si rozšířit obzory a ideálně taky získat nové zkušenosti. Z míst, která jsem navštívil, u mě vedou Barcelona a taky Island, kam jsem loni mohl vyrazit za rozhovorem s Markétou Irglovou. Zapomenout nemůžu ale ani na Salzburg, kde jsem nějaký čas studoval.

Ikonický šperk Cartier Trinity si oblíbila herečka Grace Kelly, básník, divadelník a filmař Jean Cocteau nebo herečka Romy Schneider (foto dole).

SVATÁ. *trojice*

Text: Gabriela Marešová – Foto: archiv značky

Nosily jej hvězdy stříbrných pláten i vybrané společnosti, ženy i muži. Vybrala si ho Grace Kelly, Romy Schneider, Jean Cocteau, Alain Delon i Jean Marais. Díky čistým nadčasovým liniím se prsten ze tří druhů zlata stal jejich každodenním doplňkem, nezaměnitelným kusem, který už z dálky dával všem najevo, že je to on, Trinity Cartier. Design do sebe zapadajících tvarů, které se spojují v jeden perfektní objekt, se stal metaforou pro nekonečno, absolutní dokonalost, bezmeznou lásku nebo také svatou Trojici, kdy se tři spojují v jedno.

Letos slaví velké výročí – je to přesně 100 let, co slavný šperkařský dům stvořil ikonu. Nejprve na trojitý stočený prsten použil platinu, růžové a žluté zlato a vzápětí přišel s náramkem. O rok později přidal další varianty a americký magazín Vogue použil poprvé slovo „trinity“, které se poté stalo oficiálním názvem šperku. Od té doby značka uvedla několik interpretací, přidala diamanty, „panterí“ skvrny, černou keramiku i model XL. Výroční edice je ale přelomová. Přichází s novým tvarem a kreativní pohyblivou

variantou prstenů, jež rázem nabízí další možnost, jak oblíbený šperk nosit.

Putit se do úprav designu ikony je riskantní, v Cartieru ale dokázali najít inovativní řešení, které posouvá Trinity na vyšší úroveň. „Začali jsme úplně od začátku: tři zlaté, na sobě nezávislé náramky jsme spojili, aby nešly oddělit. Tři v jednom a jeden ze tří,“ popisuje Marie-Laure Cérède, kreativní ředitelka šperků a hodinek. Oproti klasickým postupům upustili od skicování a rovnou pracovali s hmotou, která se k jejich překvapení začala sama přirozeně formovat do tvaru „polštářku“. Designéři postupně odkrývali milimetry materiálu, aby získali výsledný design nového Trinity. V dekonstrukční variantě si pak pohráli s mechanikou. Šperk tak skrývá velké překvapení, diamanty, které se ukáží světu až ve chvíli, kdy prsten „rozložíte“ a necháte je zářit.

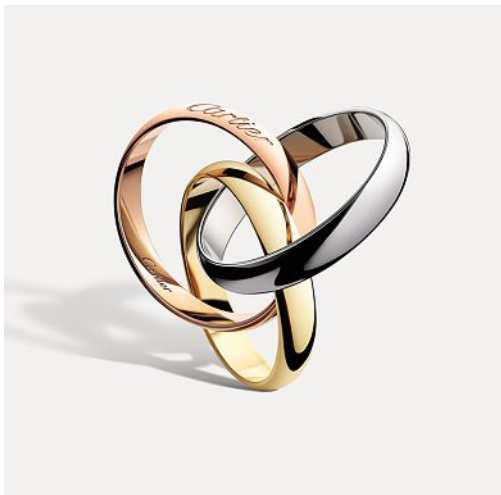
Ať už se rozhodnete pro jakoukoli variantu, jedno je jisté, budete mít u sebe dokonalý nadčasový šperk, který se pro vás stane symbolem všeho, co si jen budete přát, a neokouká se vám ani za dalších 100 let. ■

Vlevo: Jeden z historických vizuálů kampaně na šperky Cartier Trinity a vintage šperky s hvězdou (dole) a kompletně osázené diamanty (protější strana).

Zcela dole: Nová interpretace Trinity odkrývá diamanty a pohrává si s dekonstrukcí šperku.

MIX

Absolutní novinkou ve výroční kolekci ke 100 letům Trinity je redesign. Při modelování šperku z hmoty designéři našli zcela nový tvar „polštářku“ (vlevo), který prý přirozeně obejmě váš prst nebo zápěstí. Součástí edice jsou ale i klasické kulaté tvary.

International Classics Presents
"FRIEND OF THE FAMILY"
An Andre Hakim Production

Kombinaci tří kovů stočených v jeden šperk; francouzská značka poprvé představila v roce 1924. Během následujících let uvedla několik interpretací, kdy si designéři pohráli s materiálem, velikostí i množstvím použité „hmoty“.

Vpravo: Slavní majitelé šperků Trinity na historických snímčích: herec Jean Marais a herečka a modelka Jacqueline Bisset.

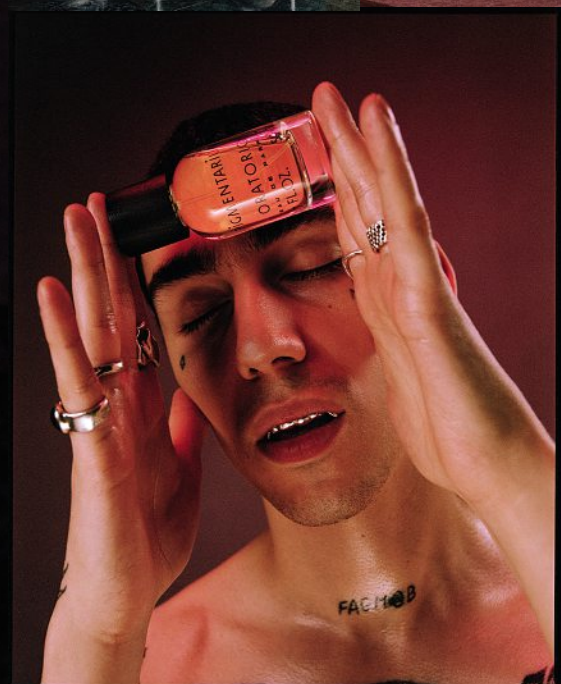
RANGE ROVER
SPORT

PŘÍMO *za nosem*

Tyhle čtyři tuzemské parfémové značky produkují prémiové a originální niche vůně. Dobrou zprávou je, že neochvějně obstojí i v zahraniční konkurenci, protože nabízí neotřelý olfaktorický zážitek, a navíc vypadají skvěle.

Text: Ondřej Elsner – Foto: archiv značek

PIGMENTARIUM

Projekt Tomáše Rice z roku 2018 nabírá na globálních obrátkách a ukazuje propojení vůně a stylu. Kromě výrazně osobitých parfémů s proměnlivým pižmovým základem nabízí také interiérové vonné tyčinky, designové stojany od Daniela Píršče a umělecké spolupráce. Vizually vyvedený byl projekt limitky parfému Oratorio (mandarinková kůra, neroli, jasmín, opoponax) pro značku Malinna. Vůni navrhl francouzský parfumér Théo Belmas, kampaň v Praze nafotil Kubo Krížo. www.pigmentarium.com

HIERMANN PARFUMS

Jakub Hiermann vstoupil do světa parfémů se značkou Pigmentarium, ze které odešel. V loňském roce udivil jednorázovou edicí parfému Amulet (palo santo, kadidlo, šalvěj, březová kůra) ve flakonu od Ronyho Plesla v počtu pouhých osmi kusů. Aktuálně Jakub chystá tři nové vůně, které by měly spatřit světlo světa letos na jaře. Mladý parfumér je také autorem esenciálních směsí pro vonné svíčky české sklárny Rückl. @hiermann_parfums.

ORACULUM

Spirituálně pojatá značka Renáty Muchové nabízí od roku 2021 parfémy a nověji také svíčky a vonné tyčinky. Koncept olfaktorických směsí počítá s tím, že každý z nás voní jinak a parfém dále rozvíjí naši jedinečnost. Novinka v podobě limitky parfému Be My Plasteline vznikla ve spolupráci se šperkařem Ondřejem Stárou a vrátí vás do dětství. Ucítíte hřebíček, levanduli, pačuli a cedr. www.oraculum.store

KINTSUGI PERFUMES

Značku založili v roce 2021 parfumér Martin Švach (vpravo) a Daniel Nikolov, který se stará o marketingovou stránku věci. Jejich parfémy vyvolávají silné emoce a vzpomínky a nebojí se nezvyklých ingrediencí. Novinka s názvem Phénix odvážně kombinuje sladký ananas a mandarinky, štiplavý kmín, bylinný koriandr a finální kouřové nůty, praženou kávu či tabák. www.kintsugi.cz

@lukashejlik

#jídlove

Lukáše Hejlíka

VEJMRDA

Dolní Předměstí 96, Trutnov 1

www.vejmrda.cz

TIP: Pečený králičí hřbet, bramborák, kadeřávek v másle, stročky, hlíva a kořeněná králičí omáčka

Už dva roky se v Trutnově na kruháci hned vedle pizzerie můžete zastavit v krkonošské restauraci, která reflektuje, jak sama tvrdí, vlivy 21. století. David Suk tu dělal pizzu už opravdu dlouho, pak se ale potkal se šéfkuchařem Tomášem Levým. Ten rozjžděl kdysi i vyhlášenou kuchyni Café Fara, a tedy moc dobře ví, jaké to je dělat moderní gastronomii v regionech. Na Trutnovsku je ale doma a svůj kraj se snaží obohatit svými získanými zkušenostmi. A tak vznikla Vejmrda pro 18 hostů.

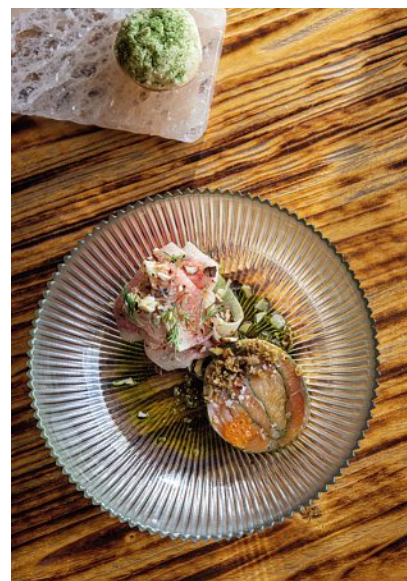
Krkonoše se tady snaží co nejvíce ctít. Mají tu horského pstruha ze sádek z Horních Albeřic, je marinovaný, zauzený a podávaný se se salátem z ředkve a lískových oříšků. K němu si můžete přikousnout větrník plněný zakysanou smetanou a pestem z medvědího česneku.

Přílohy mnohých chodů reflektují slavná krkonošská jídla, jako jsou sejkory nebo vošouchy. Tomáš se svým týmem tyhle tradiční recepty dělají netradičními technikami. Vošouchy, které tu doprovází skvělý králičí hřbet, dělají tak, že hodí lžíci bramborákového těsta do rozpáleného oleje a rychle zprudka osmaží. Na talíř pak ještě přidají stročky, listy kadeřávku, grilovanou hlívu a silnou králičí šťávu, ve které se macerovalo divoké koření.

Uvidíme, jak dopadne ohledání michelinské agendy po regionech Čech a Moravy, protože tohle je přesně ta adresa, která si svým osobitým přístupem k moderní gastronomii z lokálních surovin v kontextu místa a tradic vysoké hodnocení stoprocentně zaslouží.

A nebojte, ta slavná vejmrda, tedy strouhaná jablka s křenem, se na menu také ukazuje. Tak vyrazte, mají tu krásné víno a jistě se vás pokusí pohostit tak, abyste se rádi vrátili nebo za nimi poslali známé. ■

*Lukáš Hejlík je gastronomický nadšenec a autor knihy *Gastromapa Lukáše Hejlíka*, 365. (Foto: Adriana Fialová)*

@lucie_drdova

#artblok

Lucie Drdové

NAHÁ SKUTEČNOST

Elegantně vystavená instalace připomíná portrétní galerii. Při prvním letmém pohledu snad i avantgardně kubizující formy ženských tváří. Jejich expresivní výrazy a stylizace však posouvají úvahy do bezprostřední současnosti. Nové, přesto blízké.

Je to opět Cindy Sherman, respektive její tvář, v sérii fotografií. Obličejové rysy jsou místy freneticky fragmentární, jinde teatrální až lehce hrůzné. Umělkyně volí hrubé sklady. Kolážovité díly vrásčité kůže, silného líčení, vlasů nebo turbanů se ostře překrývají. Oči utíkají do různých směrů. Rty a nos zrcadlí silnou vnitřní tenzi.

Převážně černobílé fotografie jsou digitálně rozčtvrcené a prodechnuté barevnými kontrasty. Obrazy představují naléhavé hledání něčeho bytostně skutečného, nahého.

V předvečer sedmdesátin slavné umělkyně byla zahájena její nová výstava – v newyorské čtvrti SoHo, kde začala svoji kariéru. Na sklonku sedmdesátých let vyšla s prvními snímky sebe sama v různých filmových stylizacích. V období, kdy se ženskost zdála být kulturním konstruktem, se jí manipulace a inscenace v bezpočtu „rolí“ staly neotřelým konceptem.

Současná výstava nese jinou esenci ženy. Co by se mohlo zdát snahou stárnoucí ženy o potlačení stop času, je překonání tvůrčího útlumu, který zažívala během pandemie. Nejprve vzala fotografie z posledního desetiletí, které překlátila do bílé a černé. Vytvořila z nich nové s vyšším rozlišením, na kterých vyostřila kontrast. Vznikla tak skupina doslova konstruovaných a zneklidňujících ženských charakterů bez vnějšího

kontextu. Jak umělkyně, jejíž civilní vzhled je noblesně charismatický, připustila, v aktuální práci je obsažen jistý vzdor. Evidentně se tak nechystá přijmout proces stárnutí „tíše a šťastně“.

S lehkostí sobě vlastní dokáže také použít svůj Instagram. Vytváří tam podivné avatary a pro letošní výroční kolekci módního návrháře Marca Jacobse pózuje ve dvojici svých „klasických“ personalit. Ačkoli by se dalo tvrdit, že kamera americké umělkyně předestírá manipulovanou realitu, ona prostřednictvím svých obrazových „podvodů“ hledá pravdu o identitě, zranitelnosti a moci už více než čtyři desetiletí. ■

Autorka je historička umění a galeristka, www.drdovagallery.com

Rozhovor
PročNe

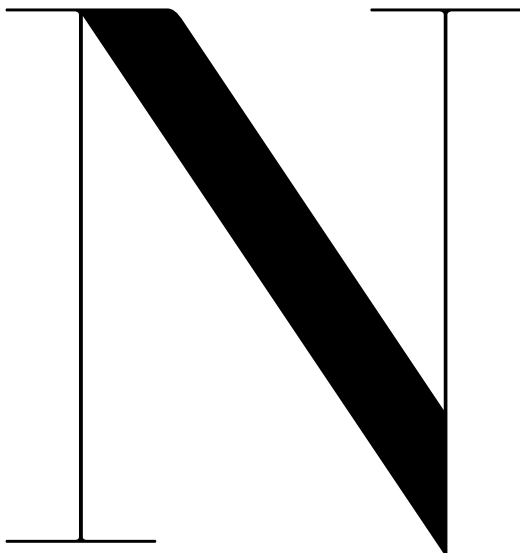
Zakladatelé vývojářské společnosti STRV jedou všechno v extrémě. Byznys, sport, péči o tělo i duši. Neumí to jinak. Jdou na hranu svých možností a někdy úplně doslova. Jak jinak si vysvětlit, že dobrovolně podstupují všechno možné, od ledových koupelí přes trénink s mistrem světa v Hyroxu až po waterboarding a kopání vlastního hrobu?

Text: Gabriela Marešová – Foto: David Turecký

*David Semerád
& Lubo Smid*

Teplota vody ve Vltavě má u karlínských břehů začátkem prosince něco kolem dvou stupňů Celsia. Ideální podmínky pro ranní rutinu Davida Semeráda a Lubo Smida. Dvě minuty ponoru až po krk, s focením možná trochu víc... A pak rychlé zahřátí a zpátky do tepla nedalekých kanceláří.

Ledová koupel je součástí jejich téměř každodenního rytmu už nějakou dobu. Jestli je totiž něco, čím spoluzakladatelé technologické firmy STRV poslední roky žijí, je to péče o jejich zdraví – tělesné i duševní. A nebojí se jít daleko za hranu toho, co je běžné. Oba sledují rytmus svého těla hned několika nástroji, hlídají si, co kdy jít a pít, a přidávají tréninky nejrůznějšího charakteru, od běhu až po extrémní zátěž.

Doba, kdy s kolegy pořádali mejdany na střešní terase, alkohol tekł proudem a zábava končila až k ránu, je dávno pryč. Teď se soustřeďují na to, aby šli včas spát a mohli brzy ráno vstávat a pracovat. A s alkoholem také skončili.

Sedmatřicetiletý Semerád přiletěl do Prahy doslova na otočku, dva dny, jeden rozhovor, večere a zase zpátky domů, do Los Angeles. Ve výkonném managementu STRV už nefiguruje, věnuje se naplno vlastnímu projektu Mindzero na odbourávání stresu. A o dva roky mladší Smid se za tři týdny do L.A. také na nějakou dobu přesune, aby dál jako CEO rozvíjel byznys STRV, který společně před lety rozjeli a který stojí za vývojem mobilních i webových aplikací od Tinderu přes síť posiloven Barry's až po The Pump Arnolda Schwarzeneggera.

Firmu, která za rok 2022 dosáhla na obrát 19 milionů dolarů, zakládali čtyři. Semerád se na střední naučil kódovat a při prvních zakázkách na tvorbu webových stránek si musel vzít posilu: tehdy třináctiletého Martina Stavu. „Zakázky přibývaly a za nějakých pět šest let jsme si řekli, že založíme firmu. Přibráli jsme Pavla Zeifarta, který stál za celkovou vizuální identitou firmy, a ten měl jednoho kamaráda Luba...“ vzpomíná na začátky STRV. Různorodá kombinace osobností zafungovala a dodnes mají společné měsíční zasedání představenstva, i když aktivní ve firmě je už jen Smid.

„Vždycky nám to skvěle fungovalo. Vytvořili jsme si mezi sebou zdravou soutěživost, kdy se možná chvílemi přetahuješ, ale zároveň ten provaz táhnete společně o to silněji. Inspirovali a motivovali jsme jeden druhého k větším výkonům. A pořád jsme něco museli dělat,“ popisuje Semerád. „Vlastně to bylo hrozný!“

Co bylo tak hrozné?

David Semerád: To, že jsme pořád makali, aby ten druhý neviděl nebo si nemyslel, že třeba zrovna nic neděláme! To byla zase ta naše soutěživost. Jen jednou jedinkrát jsme opravdu nic nedělali a to bylo, když jsme byli, tuším, v roce 2015 spolu v L.A. na Vánoce. Koukli jsme na sebe, ani jeden z nás nic nedělal, tak jsme se dívali spolu na televizi. Jindy se nic podobného nestalo. A to jsme spolu trávili fakt hodně času – ale aktivně.

Co jste dělali?

D. S.: Třeba když jsme procestovali svět, jen abychom navštívili všechny pobočky posiloven Barry's a ve všech jsme si zacvičili! Dodnes jsme nejspíš jediní, kdo něco takového podnikl.

Jak vás to napadlo?

Lubo Smid: Jsme blázni a tohle byl nejdřív momentální nápad. Občas v životě i v byznysu musíte udělat rozhodnutí, která jsou absolutně iracionální a nakonec se vyplatí. A tak jsme obletěli asi 50 míst od Austrálie přes Dubaj a Skandinávii až do Kanady a zpátky do Spojených Států a stálo nás to desítky tisíc dolarů. To, že jsme s Barry's následně i díky tomu uzavřeli dohodu na vytvoření systému, přes který komplet fungují, nám doteď přineslo něco mezi 5 a 10 miliony dolarů. Je to obrovský byznys a podobně to bylo s Tinderem.

Co jste jim nabídli?

L. S.: Úspěch není o náhodě. Úspěch je o tom, že se to dlouho připravuje a pak je tam nějaká příležitost. Vybudovali jsme extrémně silné vztahy v Barry's komunitě, a když se pak rozhodovali, komu teda dají ten jejich technologický vývoj, tak naši nabídku vlastně nemohli odmítnout. Na světě nebyl člověk nebo firma, která by se pro to hodila líp. Reálně jsme jejich produkt používali a věděli, co potřebují. Ani jejich šéf nebyl ve všech pobočkách! A dnes se staráme komplet o jejich technologie a interní aplikace pro skoro sto studií.

Jaké nejvíc iracionální rozhodnutí jste kdy udělali?

L. S.: Pamatuji si, že když jsme si pronajímali kanceláře v Karlíně, tak jsme byli docela malí, ale dostali jsme skvělou fixní cenu nájmu, a tak namísto plánovaných 2500 metrů čtverečních jsme si vzali dvojnásobek, i když jsme ho nepotřebovali. Nevyužitý prostor jsme dál pronajímali a díky tomu získali spoustu peněz, které jsme sem mohli investovat. A díky tomu se o našich kancelářích mluvilo. Byli jsme jedni z prvních, kdo si dal na střechnu vířivku...

O té kolovaly po Praze neuvěřitelné historky...

L. S.: Dneska ji tam už nemáme, je to prostě noční můra HR oddělení. Probíhaly tam hodně divoké večírky, dost se pilo, my s Davidem jsme tenkrát byli tahouni na každé party a soutěžili jsme spolu, kdo toho víc vypije. To nám bylo přes dvacet a asi to k tomu tak nějak patřilo. Teď tady před tebou sedíme, já nepiju alkohol něco přes tři roky.

D. S.: Já přesně 850 dní.

L. S.: Zrovna včera jsem to říkal jednomu klientovi z MLS (Major League Soccer, nejvyšší fotbalová soutěž v USA – pozn. red.), že alkohol pomáhá sblížovat lidi a já tím, že

nepiju, vidím, jak mě to limituje. Nebudu sedět s klientem na večeri a u skleničky vína do tří hodin do rána utužovat vztahy. Já si s nimi teď půjdu rád zacvičit, dát si saunu nebo ledovou koupel, ale na to každý není připravený. Nemůžu naše obchodní partnery jen tak pozvat do sauny. Na rozdíl od té večere a vína. Když je vám dvacet, dokážete nějakou dobu jet v módu: alkohol, málo spánku, hodně práce. Když to ale po třicítce nezměníte, tak to může dopadnout dost špatně.

Není na čase ten byznysový svět, kde se uzavírají obchody u alkoholu, změnit?

D. S.: Já to teď měním. Mindzero je hodně zaměřený na lidi, co potřebují relaxovat – jinak než alkoholem. Protože když nepiješ, tak nemáš tu rychlou možnost vypnout. Alkohol je prostě extrémně rychlý vypínač stresu. Když jsem v našem studiu řekl, že nepiju, tak půlka lidí, co tam byla, řekla, že už také x let nepijí alkohol. Je to uvědomělý nepití. Spousta lidí si neumí představit, že by alkohol nepila, já jim chci ukázat, že to jde. Žádný štěstí ti nepřinese a naopak tě brzdí...

Co děláte pro své zdraví?

L. S.: Já držím rekord v Mindzero v počtu lekcí za 24 hodin! Byl jsem pětkrát a asi mě ani nikdo překonat nezkoušel. Líbí se mi to, je mi to hodně blízké, chodím do sauny i do chladu. Starám se i o své mentální zdraví. Je to kombinace technik od jógy a dechových cvičení, které z vás uvolní napětí. Extrémně mi pomáhá sport. Každý den třeba chodím cvičit v 11 hodin dopoledne – rozjedu metabolismus, čímž je daleko jednodušší zpracovat snídani, kterou jsem krátce předtím měl, a jsem rovnou připravený k obědu. Zároveň cvičením získám pozitivní hormony a jsem připravený na to, být produktivní dalších 6 až 8 hodin. A zároveň je to dost času před tím, než půjdu spát. Kdybych šel cvičit v osm večer a kolem desáté chtěl jít do postele, tak se mi asi moc dobře spát nebude.

Vždycky jsi sportoval?

L. S.: Když jsem byl mladý, tak jsem jezdil na BMX. Pak jsem vyměnil kolo za silniční a gravel. Taky mě baví plavat a vlastně všechny adrenalinové sporty, jezdím na lyžích, freeride i heliskiing. Rád jdu na tu hranu, ale ne za ni.

D. S.: Já jsem byl v jednom projektu, který šílený byl. Je to challenge pro chlapy, kteří „chtějí žít plnohodnotný život účelně, s finanční nezávislostí a mít hluboký a láskyplný vztah se svou rodinou“. Ten projekt se jmenuje Modern Day Knight Project, trvá 75 hodin a vedou jej bývalí příslušníci americké armády, námořnictva i zvláštních jednotek SEAL. Tři dny výcviku jsme prakticky nespali, je to šok pro tělo, hlavu i emoce, zkouší vás, bolí to. Jdou na hranu života a smrti. Proto musíte před zahájením podepsat papíry, že si toho rizika jste vědomi. Zkouší vaši odolnost. Stáli jsme ve studeném oceánu, topili nás, přesně věděli, jak dlouho tam v krajním případě dokážeme vydržet. Měli všechno pod kontrolou, i když to tak nemuselo vypadat. Bylo to skvělé!

To nezní úplně báječně...

D. S.: Najednou máš úplně jiné limity. Dřív by mi vadilo stát někde promočený, po tom, co nás tam nechali celý den, tak už bych jako konec světa neviděl. Nebo když nám dělali water-

boarding, to bylo náročný, ale přežili jsme. A pak jsme si museli sami vykopat hrob, zapnout se do toho pytle na mrtvolu...
Nezahrabali vás, že ne...

D. S.: Zahrabali, ale asi jen na deset minut. To byla pro mě vlastně asi ta nejjednodušší část celého kempu. Horší bylo, že jsme nedostávali ani moc jídla, denně jsme spali asi dvě hodiny a já se už jen děsil toho probuzení, protože tam naběhli a křičeli: *Get the fuck out of here*. Hrajou si s tvójí psychikou a strachem. Vedou tě poslepu nějakým domem a s nožem v ruce chtějí, abys ukázal na někoho z týmu, koho pošlou domů. Ty už pak vůbec nevíš, co je realita a co ne. I proto to až do konce zvládne asi jen 30 procent účastníků.

Proč jsi se tam přihlásil?

D. S.: Šel jsem tam, protože jsme měli jet se ženou na baby-moon (společné chvíle těsně před narozením dítěte – *pozn. red.*), ale dostal jsem covid. Mrzelo mě to a najednou jsem viděl reklamu a chtěl si to zkusit, jestli to zvládnu. Moje máma totiž říkávala, že kdyby byla vojna, tak by mi sehnala modrou knížku. A mně to prostě připadalo takový slabý...

Lubo Smid se mezitím přesunul do posledního patra budovy, do posilovny, kde mu v 11:00 začal pravidelný trénink s koučem. Cvičení není jen perfektní příležitost pro relax od práce, ale i důležitá součást péče o zdraví, která nabrala ještě více na důležitosti ve chvíli, kdy před pár lety zjistil, že má cukrovku 1. typu, kdy tělo nevytváří inzulín nebo je ho tak málo, že buňky nedokážou přijímat cukr z krve. Spolu s rozsáhlou změnou životosprávy se mu ale podařilo nastavit režim, kdy ho to nijak nelimituje, s takřka minimální kompenzací inzulínu.

Jak těžké bylo změnit svůj životní styl?

Lubo Smid: Tak mohl bych se na to vykašlat, jíst nesmysly a pít alkohol a pak do sebe vždycky napálit inzulín. Ale tak to přece nejde dělat. Když máte takhle silný impuls, jako je vážná nemoc, tak dělat velká rozhodnutí je hrozně jednoduchý. Naplňuje mě to po fyzické stránce i mentálně. A když vidím, jak jsem se za poslední půl rok fakt dost zlepšil, jak můžu vypadat a na téhle úrovni fungovat, je to hodně motivující. Já potřebuju mít nějaké cíle a vlastně vždycky to bylo spojený se sportem. *(Do rozhovoru se vkládá trenér: Na bench press zvedne 110 kilo, to je na karlínského podnikatele celkem hodně slušný)*

Máš dny, kdy se ti cvičit nechce? Kdy by ses na to chtěl vykašlat?

L. S.: No jasně. To tady pak sedím a tak se vlastně jenom protahuju. Já mám sice na každý den přesný plán, ale dodržuju ho tak z 80 procent. Těch dvacet si nechávám jako rezervu, dvakrát do týdne mi něco nevyjde. Člověk přece nemůže žít s tím, že bude každý den fungovat na 100 procent. Takže jednou třeba nepůjdu spát v deset, ale až o půlnoci. Nemůžeme být otrokem své rutiny, že jo. Musí nás to bavit. Třeba jídlo má člověk spojené s prožitkem, ale pro mě je to spíš o tom si držet svůj standard.

Jaký je to standard?

L. S.: Třeba to, že když jsem v Praze, tak snídám v Esce a oběd-

vám v Kro Kitchen. Ke snídani sním omeletu ze čtyř vajec nebo míchaná vajíčka, občas si dám párky. Pak jdu cvičit a odtud na oběd. Dodržuju přerušovaný půst 20/4, takže mám na jídlo čtyři hodiny denně. Odpoledne si ještě občas dám nějaký tvaroh a maliny třeba. A do toho piju vodu, proteinové nápoje a další doplňky stravy.

***

V polovině ledna se s Davidem Semerádem a Lubo Smidem potkáváme znovu, tentokrát na několik dní v Los Angeles. V rezidenční čtvrti Rancho Palos Verdes na předměstí kalifornského velkoměsta v novém domě s manželkou Lucií vychovávají tři děti, šestiletou Kylie, čtyřletého Ryana a dvouletého Seana. Denně cvičí, po městě jezdí Teslou 3 a pravidelně lítá na východní pobřeží USA do Myrtle Beach, kde má jeho Mindzero první a zatím jediné studio. Jinak s týmem funguje na dálku přes společné cally, stejně jako se svojí osobní asistentkou, která bydlí na Aljašce. O víkendech nepracuje a soustředí se na rodinu a na to, aby jeho žena měla ideálně půlden volna.

Má tvrdou rutinu. Vstává v půl páté ráno a chodí spát v půl deváté večer. A slítování nemá ani se mnou... I když trochu ano – před ranní ledovou koupelí mě nechává dvacet minut prohrát ve vířivce, aby se prý moje tělo do chladu „těšilo“.

Každý den vstáváš opravdu ve 4:30?

David Semerád: Každý den mám skoro stejný. Ráno mě těsně před půl pátou budí chytrá matrace, která se začíná ochlazovat a moje tělo se tak začne zahřívat a tím mě probouzí. Zároveň se začne rozsvěcovat speciální budík, který simuluje východ slunce, a pouští cvrlikání ptáků. Mám deset minut na to, abych pomalu vstal, pak ten budík začne opravdu hlasitě vyzvánět. Většinou během pěti minut jsem v kuchyni, kde si připravím pití s vitamíny, probiotiky a dalšími věcmi, které tělo potřebuje. Pak vodu a kafe a jdu támhle na zahradu do ice bath. Mám cíl se tam dostat do 4:45. Tam jsem přesně dvě minuty, ve vodě, která má zhruba čtyři stupně. A v 5:00 jsem pohodlně ve svojí kanceláři v přízemí a začínám číst nějakou ze seberozvojových knih, jen pár stránek – teď je to zrovna 10X is Easier than 2X. A pak jdu k plánu dne, kde mám úkoly toho předchozího, které jsem chtěl a měl splnit, a vyhodnocuju, jak se mi to podařilo.

Co tam třeba je?

Třeba čištění zubů mezizubními kartáčky, to je otrava, ale musím to dělat. Ale mám i dlouhodobé cíle, jako je nepít alkoholu, to chci držet, dokud všechny moje děti nebudou plnoleté. A dokud nejsou, chci jim věnovat svoji energii a soustředit se na ně, být aktivní. Někdy mám na seznamu taky to, že na děti nechci rvát.

Kolik času ti tohle vyhodnocování zabere?

Asi pět minut! Projdu si ten kalendář a řeknu si, jak jsem se večera cítil, a podle toho tam dám skóre od 0 do 10. Jedu: Tenhle mítink byl super, tenhle vůbec, tady jsem byl zbytečně mrzutý. Po téhle revizi si projdu taky seznam toho, co mě čeká dneska. Denní plán mi vždycky den předem připravuje moje asistentka. Jsou tam pracovní i rodinné věci, moje cvičení a vyznačím si tam, co je pro mě fakt důležitý.

Je pro tebe rutina v životě důležitá?

Obrovsky. Díky ní můžu pozorovat, jak na mě mají jednotlivé věci dopad. Proto mám chytrou matraci i všechny tyhle Apple Watch, Ouru a Whoop. Chci znát data o svém těle, o tom, jak spím a co mám dělat, abych spal líp. A když se náhodou spontánně objeví nějaká večerní akce jako třeba zápas Lakers, tak si chci ranní vstávání posunout, abych dodržel zhruba sedm a půl hodiny spánku.

Existuje americký sen?

Americký sen? Já už tady žiju tak dlouho, že to беру spíš jako takový standard. Pro mě už to není sen, je to spíš takový americký denní chleba. Přijedeš sem, můžeš tady něco vybudovat, uspět a pak si to užít. To je to, co tady vlastně dělám. Jenom mi to asi už přijde tak normální, že jsem zapomněl, že se tomu říká americký sen.

Mindzero je v podstatě wellness koncept. Co je jeho cílem?

Pomáháme lidem, aby měli víc energie. Aby mohli žít tak, jak chtějí, byli šťastnější a vyrovnanější. Jde o komunitní zážitek po fyzické i mentální stránce. Pracujeme s chladem a teplem, vlastním dechem, aromaterapií a dalšími technikami, které ovlivňují nervový systém, poskládáme je do 50minutového balíčku a dokážeme tím člověka uvolnit od stresu. Dělali jsme vlastní výzkum, který ukazuje, že největší efekt to má během 24 hodin po. Je ale znatelný i dalších 24 hodin. Tyhle praktiky jsou staré tisíce let, řecké lázně, bylinky, všechno tady existuje už dlouho, my jsme to jen doplnili všemi novými poznatky z biohackingu a zabalili do příjemného zážitku, na který se člověk těší a je snadno dostupný časově i finančně.

Celý koncept máte založený na členství. Kdo je váš klient a kolik jich teď máte?

Je to úplně pro všechny. Máme tam děti od 10 let po osmdesátileté dospělé. Chodí k nám mámy, které si chtějí odpočinout a načerpat energii.

Proč jsi se do toho pustil?

Chyběl mi podobný produkt, který bych mohl sám využívat, a zároveň jsem v tom viděl byznysovou příležitost, i když nejdřív jako takový vedlejší projekt. Až když jsme uspořádali první pop-up akci s vanou plnou ledu a saunou na parkovišti za místní posilovnou a pustili super motivační hudbu, uviděl jsem mnohem větší potenciál. Přišlo asi padesát lidí a ta jejich emoční reakce byla neuvěřitelná. A z těch padesáti si jich 32 hned na místě koupilo členství. V letadle zpátky do Los Angeles jsem si říkal: Ty jo, tohle může být několikamiliardová firma! A začal jsem se na to stoprocentně soustředit a hledat investory – myslím, že tím úplně prvním byl Robert Kyncl, který je teď CEO Warner Music Group, a dál Andrej Kiska, Ondřej Bartoš, Honza Bednář nebo Robin Raszka.

Neplánuješ se jednou vrátit do Česka?

Mně ani mojí rodině to nechybí. Ne že bychom neměli Česko rádi, ale v Americe je nám dobře. Je mi bližší i nastavení mindsetu místních – oproti Česku jsou mnohem víc pozitivní, věří vám a chtějí vidět na všem ty dobré věci. Druhá věc je pak úspěch a třeba i peníze, který vám tady přejí všichni.

Oni vědí, že je mnohem lepší mít úspěšný a bohatý kamarád. A taky vědí, že když se daří jednomu, neznamená to, že se nemůže dařit i druhému. Možná je to samozřejmě tou velikostí trhu, který je tady mnohonásobně větší. Ale se závistí jsem se tady za celou tu dobu, co tu jsem, nikdy nepotkal.

Dostal jsi někdy nějakou fakt dobrou radu?

Jeden můj kouč říkal, že nejhorší jsou úspěšní lidé, kteří jsou úspěšní, pak se ale úplně stáhnou a nechtějí se o ten úspěch dělit. To se mnou hodně rezonuje, proto dělám všechno transparentní. Proto dávám všechno na sociální síte, mluvím otevřeně o penězích, ukazuju, do čeho investujeme, jak jsem vydělal peníze. Třeba budu inspirovat někoho, kdo tenhle můj návod použije a bude taky úspěšný, a neznamená to, že já kvůli tomu budu mít méně.

Kolik koučů máš?

Spoustu, v jednu chvíli jsem jich měl i deset aktivních najednou. Ale ne, teď mám tři hlavní. V Česku mám Alžbětu Skleňníčkovou, která začala tak, že mi pomáhala s mým vztahem s dětmi, ale pak jsem zjistil, že rozdíl mezi vztahem s dětmi, zaměstnanci a investory není moc velký, a tak už s ní řeším i byznys a život celkově, a s Filipem Kopeckým rozebírám moje osobní a romantické vztahy. No a potom mám další koučku tady ve Státech, která se soustřeďuje na emoční well-being, prochází se mnou moje hlubší traumata.

Máš nějaké strachy?

Když ho mám, tak to proaktivně řeším. A díky tomu, že mám takhle velkou podpůrnou skupinu kolem sebe, tak se mi to celkem daří. Je to podobný jako u profí sportovců, kteří mají celý tým odborníků, a já nevidím důvod, proč by byznys neměl být na stejné úrovni jako vrcholový sport. Takže strach nemám, ale v jednu dobu jsem měl velký obavy. To bylo, když jsem řídil STRV a po dlouhé době jsme se konečně dostali do pozice, kdy nám všechno skvěle fungovalo a po letech, kdy přespáváš u někoho na zemi, máš najednou peníze, můžeš spát v hotelu a užívat si život. A já se úplně lekl, že co když to pokazíme a o tohle všechno zase přijdeme? Říkal jsem to tenkrát Martinovi, se kterým jsme firmu zakládali, a on na to jen: Založíme další start-up a začneme od začátku!

Jak bys zformuloval své byznysové a životní heslo?

Extreme ownership! Beru za všechno v životě veškerou odpovědnost. Za to, co dělám já a co se děje kolem mě. To mě odmalicka učil táta. Říkal mi: Vždycky hledej nejdřív chybu u sebe. A mě to strašně štvalo. Až když jsem si přečetl knížku od Jocka Willinka Extreme Ownership, tak jsem pochopil, jak to myslel. Žádné výmluvy, žádné nastavení myslí obětí. Další moje heslo je, že disciplína ti dává svobodu. Pro mě je svoboda hrozně důležitá. Proto trávím tolik času plánováním, reflexí a nastavením všeho v životě, abych pak měl svobodu být tam, kde skutečně být chci.

Používáš nejruznější biohackingové nástroje, svoje děti zkoušíš pomocí ChatGPT. Kam se podle tebe ubírá svět technologií?

Technologie беру jako doplněk, jako nástroj k tomu, abychom mohli žít krásný, spokojený životy. A mám velkou radost

z toho, kam se technologie posunuly, zvlášť s umělou inteligencí, která mi neskutečně pomáhá automatizovat nudné procesy při stavění firmy. Svět budou pořád řídit lidi, ale díky technologiím budou schopní generovat daleko větší množství peněz v menším počtu. A ten se bude pořád snižovat, až se podle mě dostane na jednoho člověka, který bude schopný s těmi všemi nástroji kolem vybudovat miliardovou firmu do slova přes noc. To je, myslím budoucnost příštích tří pěti let.

Asi se ale díky tomu něco z dnešního světa vytratí...

Spousta věcí se bude měnit, od zemědělství přes právnické služby až po fungování velkých obchodních domů. A vůbec se nebojím, že by se kvůli tomu ten svět zbořil. Třeba ty obchody, tady se teď celkem ve velkém zavírají, ale hned se najdou další firmy, které je přestavují na kurty na pickleball! Lidi vždycky najdou nějaké využití tam, kde to dává smysl. A vždycky budou chtít utrácet, v Americe obzvlášť.

Za co nejvíc utrácíš ty?

Úplně nejvíc za naše děti. Školy stojí přes 2000 dolarů, k tomu vysoká daň z nemovitosti asi 30 tisíc dolarů ročně, zdravotní pojištění další skoro 3000 dolarů měsíčně. Děti navíc snižují neuvěřitelné množství borůvek, jahod a malin... Rád ale utrácím za věci, které optimalizují můj život, jako je ta chytrá matrace, balanční podložka nebo Assault Bike, což je hrozně rychlá možnost, jak se dostat úplně na maximum kardiovaskulárního výkonu. To abych během mentálních aktivit mohl v rychlém tempu splnit 30minutovou fyzickou aktivitu.

Do čeho investuješ?

Z dlouhodobého hlediska to je samozřejmě vzdělání dětí. Pro mě je super poznávat se s rodiči ostatních dětí, protože tím, že ty školy jsou tak drahé, tak vám to přirozeně vyselektuje i skupinu rodičů. Hodně investuju taky do společného času s rodinou a do fine diningu, který má ráda moje žena. Mám ještě pár bytů v Praze, ale všechno teď prodávám a buď to použijeme na růst Mindzero, nebo si budeme moct dovolit nemít žádný příjem – investorům jsem slíbil, že nebudu mít žádný plat. Spoléhám na to, že akcie budou mít velkou hodnotu. Všechno sázím na jednu kartu, protože ten cíl mít do roku 2030 milion členů, který jsem si nastavil, je extrémně ambiciózní a dosáhnu na něj jedině tak, když tomu dám absolutně všechno.

A když to nevyjde?

Tak přijdu o všechno. Ale když to vyjde, tak budu mít neskutečnou finanční svobodu na to dělat věci, co mě baví. Podporovat další lidi k tomu, aby vytvářeli nějaké koncepty, projekty a firmy. Vlastně mě hodně baví pomáhat druhým, aby to měli v podnikání jednodušší. Nějakým způsobem je inspirovat k velkým cílům. Ale dokážu si taky dost dobře představit, že zůstanu v Mindzero napořád. Mě ta firma hrozně baví.

Z čeho teď tedy reálně žiješ?

Z předchozích úspěchů.

A dokážeš z nich žít až do toho roku 2030?

To ne. Nebo teoreticky ano, dva roky, možná sedm... Záleží hodně i na dalších věcech, co se ještě stanou. Máme ještě po-

Semerád se účastnil projektu Modern Day Knight, který je určený pro chlapy, kteří „chtějí žít plnohodnotný život účelně, s finanční nezávislostí a mít hluboký a láskyplný vztah se svou rodinou“. Trvá 75 hodin, vedou jej bývalí příslušníci americké armády, námořnictva i zvláštních jednotek SEAL a během výcviku účastníky dostávají do extrémních situací na úplné hraně života a smrti.

měrně hodnotnou firmu Cosmic Latte, která stojí za seznamovacími aplikacemi a já tam jsem největším akcionářem.

Každé ráno Lubo Smid začíná kelímkem kávy, s kokosovým olejem a přepuštěným máslem, která ho zasytí až do snídaně. Chodí si pro něj hned na otevřítáčku do populárního obchodu Erewhon a už cestou si stihne vyřídit první pracovní call. V severní části Venice, asi dvacet minut poklidnou procházkou k pobřeží Pacifiku, má STRV už skoro deset let „firemní“ byt, jak připomíná neonový nápis nad schodištěm do loftového patra s ložnicí.

Smid tady tráví, co nejvíc času to jde. Venice si zamiloval, a i když se pomalu rozhlíží po nějakém větším domě, tak tady chce zůstat. Teď přiletěl na měsíc, pak se na pár dní vrátí do Prahy a potom zase zpátky do L.A.

Zrovna teď je tu se Smidem i jeho nová pravá ruka Marian. Seznámili se před pár měsíci na jednom z retreatů na Bali a teď pro Luba natáčí každodenní obsah na jeho sociální síť. Od vyjíždky na kole až po objednávání nových Apple Vision Pro ještě v polotmě před pátou hodinou ranní. V budování osobní značky totiž Smid vidí velký potenciál do budoucna. A chce toho využít. „Vnímám, že v některých aspektech je můj osobní brand cennější než ten STRV,“ přemítá.

Je důležitější budovat osobní brand, nebo značku firmy?

Lubo Smid: Ve startupové komunitě si myslím, že lidi jdou za tvým jménem. Lidi obecně jsou víc nakloněný tomu, sledovat jiný lidi než sledovat firmy. Tohle je, myslím, fakt důležitý. Já teď dělám vlastní podcast, kam si zvu zajímavý hosty, do toho sportuju, věnuju se dlouhověkosti, budování start-upů... to jsou všechno věci, který se dají sdílet. Tak na tom makám a vidím v tom obrovskou hodnotu. Když se podíváš kolem, kolik lidí z byznysu to dělá? Kolik zakladatelů? Málo. Nepřikládají tomu velkou váhu, já si ale myslím, že se musí pracovat na firemním i osobním brandu, protože ten vám nikdo nevezme, ten si odnesete s sebou.

Rozlišuješ, kde tu hodnotu vytváříš? Jestli v Česku, nebo tady v Americe?

Nerozlišuju. Ale radši budu malá ryba ve velkém rybníku než velká ryba na tom českém malém rybníčku. To je moje mentalita toho, proč jsem v L.A. a dělám byznys tady. Inspiroju se prostě těma největšíma jménama, který na trhu jsou. Netoužím být známý a úspěšný na českém trhu, k čemu by mi to bylo. Já se chci potkávat se super zajímavýma lidma tady, chci chytat zajímavé příležitosti, které tady můžou přiletět zleva i zprava. Kdykoli. Netoužím být v nějaký skupince českých miliardářů. Dokážeš si mě představit mezi nimi?!

Je nějaký Čech, který tě inspiruje?

Mě z českého prostředí hrozně baví Michal Menšík a Honza Bednář. To jsou za mě lidi, kteří vybudovali obrovské, úspěšné byznysy a zároveň jsou mega zaměřený na to, aby si užívali život a dělali věci, co je baví. Baví mě je sledovat a nějakým způsobem sdílet tu jejich cestu.

A ze zahraničí?

Baví mě Bryan Johnson. Dříve velice úspěšný podnikatel, kte-

rý začíná být celkem dost populární v oblasti dlouhověkosti. Je to člověk, který velice otevřeně mluví o všem, co dělá, co na sobě testuje, a se všema to sdílí. Dělá všechno pro to, aby měl světlou pleť, měří si, kolik hodin a kdy má v noci erekci, všechno bere do extrému. No a on teď rozjel Open Study pro pět tisíc lidí a já se jí taky účastním.

Co to bude obnášet?

Především to bude o tom, měřit základní biometrické údaje, používat Whoop, Ouru nebo Apple Watch, do toho budu jíst jeho suplementy a držet se nějakého nastaveného plánu. Uvidíme, co to se mnou za ty tři měsíce udělá. Já už takhle mám, myslím, docela všechno vyladěný. Tak jsem sám zvědavý, jaký vliv to na mě bude mít!

Co zajímavého sis naposledy koupil?

Já se snažím být obklopený těmi technologiemi co nejvíc, jsem velký fanoušek. A tak si kupuju každou technologií blbost, abych ji vyzkoušel na vlastní kůži. Zítra ve 4:45 vstávám, abych si v 5:00 mohl objednat Apple Vision Pro v předobjednávce. Tohle bude zážitek, musíš si třeba naskenovat hlavu, aby ti seděly. To musím vyzkoušet. Já chci být obklopený technologiemi, protože to je jediný způsob, jak přivést něco nového do toho našeho světa. Využívat toho co nejvíc. Když se na mě podíváš, tak mám jeden, dva, tři přístroje, co mi něco měří. Plus monitor na měření cukru zabodnutý v ruce.

Co všechno si měříš?

Kromě těchle trackovacích věcí a chytré matrace je myslím zásadní podívat se holisticky na základní pilíře: spánek, výživa, cvičení a nějaké doplňky stravy. A já se snažím v každé z těch oblastí dělat to nejvíc, co umím. Mám konzistentní čas, kdy chodím spát a kdy vstávám. Dopřávám tělu kvalitní spánek, který potřebuje. Skvěle mi funguje, že jím jenom mezi desátou a druhou odpoledne. Každé ráno si chodím na sedmou hodinu do Erewhon, to je takový místní fancy obchod se super organickými potravinami, kde je všechno šíleně zdravý, krásný, dobrý, ale bohužel taky drahý. Chodí tam často celebrity, tak je fajn to sledovat. A já tam jdu pro kafe – každý den stejný Bulletproof s MCT kokosovým olejem a přepuštěným máslem. To mi dá na ráno dost energie. A pak už jen snídaně, cvičení, oběd, něco málo, a když jdu ještě jednou cvičit, tak si dám později ještě jedno jídlo.

Kolik toho odevíčíš?

Teď jsem začal hodně trénovat na Hyrox, to je soutěž, kde běháš, táhneš nebo tlačíš sáň, nosíš kettlebells i pytle s pískem, vesluješ. Já jsem na konci listopadu byl na jednom závodě ve Stockholmu, kde jsem si splnil takový svůj základ. A protože mám samozřejmě velká očekávání, tak jsem se teď dohodl s Hunterem McIntyrem, který je mistr světa v Hyroxu, že mě bude trénovat. Bydlí tady v Malibu, a když se naskytla možnost toho nejlepšího, tak jsem po tom skočil. Svýho fitness trenéra Jirku si ale taky nechávám samozřejmě. Mám celkem pět koučů. Chodím navíc na různé semináře a workshopy, myslím, že je potřeba na sobě makat v dnešní době mnohem víc než dřív. Svět okolo nás se tak rychle mění, že prostě musíš být ready na změnu, která přijde, a být schopný se rychle

MINDZERO

MORE SALT, NOT LESS

MINDZERO

adaptovat. Když člověk bude zdravý, bude vědět, jak reagovat na věci, bude se umět sám uklidnit a tak dále, tak to mu při těch důležitých změnách dost pomůže.

Když tady teď jsme, žiješ roky ve Venice, máš pocit, že můžeš říct, že jsi ty a STRV něco velkého dokázali?

Nemyslím, že bych byl nějaký mistr světa. Na druhou stranu, nějakou pozitivní stopu jsme za sebou zanechali. Máme za sebou úspěšný projekt jako tu fitness aplikaci pro Arnolda nebo široký portfolio seznamek, na kterých jsme pracovali. Mně je ve výsledku jedno, komu pomůžu, když z toho mám dobrý pocit. Může to být kdokoliv, komunita LGBTQ, křesťani nebo židé. Proto neděláme politické věci nebo třeba gambling, není to nic, z čeho bysme ten dobrý pocit měli. Takové poptávky nás nechávají úplně chladnými.

Máte teď nějaké nové zajímavé klienty?

Děláme třeba jeden projekt pro Cordella Broaduse, což je syn Snoop Dogga...

Co pro něj děláte?

O tom ještě nemůžu mluvit, ale do toho projektu jsme i zainvestovali s STRV a brzy to bude venku.

Co tě žene dopředu?

Pro mě je důležitý být obklopený lidma, se kterými mě to baví. To jsme pak schopný dělat de facto cokoli. Chci dělat věci, které mě baví a chci si je užívat. Na druhou stranu, myslím, že celý to je o tom, být perzistentní v tom, co člověk dělá, mít výdrž. A ne to jednou zkoušet, a když to nevyšlo, tak to vzdát.

Říkáš o sobě, že máš životní nadhled, co to v běžném provozu znamená?

Mít nadhled nad věcí, kterou řešíš. Abys to dělala s nějakým cílem toho, že to není jenom o tobě, že tady je firma o 200 lidech a všechno to musí do sebe zapadnout. V top managementu mám lidi, pro který není důležitý jejich osobní úspěch, daleko víc se radují z úspěchu firmy. Jo, asi je to uvědomění toho, co v tom světě reálně je a není důležitý. Těch lidí, kteří jsou down to earth, tolik není a není tak dost těch, kdo by do toho byli schopni dávat plně nasazení, makat a dělat dobrou práci. V tomhle je třeba David úplně extrém, proto si rozumíme – já sám nechápu, proč dělá to, co dělá a jak to dělá, ale je to člověk, se kterým jsem za tu dobu, co ho znám, neměl jediný spor. Vždycky jsme se na všem dohodli. Řešíme občas i super důležité věci a je mezi námi obrovský balík majetku i pohledávek, tedy spíš na mojí straně, když jsem od něj koupil majoritní podíl v STRV.

Zmínil jsi, že trpělivost je tvoje silná stránka. Jaké jsou tvoje slabé stránky?

To, s čím já bojuju asi nejvíc, je, že mám tendenci si toho na sebe brát hrozně moc. To je strašně špatná vlastnost. Takže ve chvíli, kdy se mi otevře nějaké okénko v kalendáři, tak mám tendenci si tam hned něco vymyslet, abych ten den měl natřískaný. A pak říkám ty jo, já toho mám prostě moc, to nejde. Beru si toho víc, než co jsem schopen zvládnout.

Je něco, co ti dělá obavy, nebo něco, co tě stresuje?

Každý máme v sobě nějakého ďábla. Ale já se snažím vždycky

si ten stres nějak rozložit na té úplně nejvíc základní rovině a připravit si nejhorsí scénář. Obavy na té nejvyšší úrovni mám ohledně svého zdraví a zdraví mých nejbližších. Třeba na diabetologii jsem teď všem jako exemplární příklad toho, že sice mám nějakou diagnózu, ale moje tělo vlastně nejeví známky toho, že by mu něco vážného bylo. Zdraví je ten důvod, proč cvičím, žiju aktivně, hlídám si, co jím, dělám přerušovaný půst. Je pro mě příjemné být v tomhle těle a vypadat dobře, ale hlavně chci být zdravý. Ještě jedna věc mě trochu tíží a to je břemeno úvěru, za který jsem vyplatil z firmy Davida a Martina. V rámci firemních peněz to není nic velkého, ale jsem člověk, který si nerad půjčuje, tak už se těším, až se toho zbavím.

Za co teda utrácíš?

Za kvalitní jídlo, zážitky a sport. Já vlastně žiju docela levný život. Když si budu moci jet o víkendu zalyžovat nebo jezdit na kole a každý den k tomu sportovat a jíst dobrý jídlo, tak budu mega happy. To mi bohatě stačí.

Investuješ do něčeho?

Jednorázově jsem zainvestoval do NFT a do krypta. Poprvé v životě mi leželo na účtu pár milionů korun a já měl pocit, že s tím musím něco udělat, protože na ten můj běžný život mi stačí můj měsíční příjem. Tak jsem si říkal, že něco nakoupím. A pak jsem ještě na Revolutu naklikal nějaké akcie, které se mi zrovna líbily: Tesla, Airbnb, Amazon, Microsoft, Nvidia... Nic moc jsem na tom nevydělal, ale uvědomil jsem si, že tohle není cesta pro mě. Zatím nemám potřebu něco vymyslet. Jo a koupil jsem si byt v Karlíně kousek od kanceláří.

Dokážeš si představit s těmi všemi věcmi, co máš na sobě a co tě hlídají a monitorují, že by ses odpojil? Že by ses přestal sledovat a šel do totálního offline světa?

Jo, asi jo.

Jo? A za jakých podmínek?

No, třeba na Bali. Dokážu si představit, že tam žiju, surfuju, mám chill, pohodu, chodím na jógu, medituju. Asi by pro mě bylo těžký nemít spojení s okolním světem, ale asi bych to... Díky těm technologiím dneska prostě můžeš být v kontaktu přes půl světa. Z Prahy sem letím patnáct hodin, to je nic! Třeba na Silvestra jsem byl ve Špindlu s kamarády, oslavili jsme nový rok a v jednu hodinu jedenáct minut v noci jsem nasedl do auta, odjel do Prahy, doma jsem vzal kufry a v šest ráno jsem už byl na letišti směr L.A. Prvního v jedenáct padesát jsem přistál na LAX, je to jednoduchý. Takže si můžu volat, s kým chci a kdy chci i z Bali. A až přijdou nové technologie a uslyšíš reálně prostorový zvuk a uvidíš toho člověka 3D, tak to bude zase všechno jiné. Blíží, ať už budeme kdekoli.

Máš nějakou radu pro toho, kdo by se chtěl stát founderem? Založit vlastní byznys?

Jasně! Ta moje rada zní: Nebojte se udělat první krok. Už tím, že člověk udělá ten první krok, tak poráží 90 procent svých soupeřů. Protože těch devadesát procent o tom jenom mluví a nikdy ten krok neudělá. Je to takhle simple. Buď něco chci a udělám to, nebo jdu od toho a zapomenu na to.

Co bys chtěl v horizontu několika let ještě udělat nebo dokázat?

Podářilo se nám vybudovat na zelený louce bez investice poměrně velkou firmu, která, doufejme, bude mít jednu hodnotu v miliardách korun. Ne úplně vždycky to tak vypadá, ale je to jen o tom, zvládnout slabší chvíle a vydržet. No a chtěl bych si ještě v životě projít tu druhou cestu, tu investorskou.

Je tenhle dnešní Lubo Smid pořád ten Lubomír Šmíd ze Dvora Králové, který se před dvanácti lety připojil k STRV?

Jsem teď určitě víc uvědomělý a myslím, že jsem i klidnější, než jsem býval. A doufám, že i chytřejší. Ale hodnotově jsem se nijak zásadně nezměnil. Jsem pořád stejný, akorát mám víc práce. Ale pořád si najdu čas na věci, které mě baví. Sednu si s kamarádem na obrubník a pokecáme, po cestě na hory si dám na benzince v Německu svoji oblíbenou sekanou, tohle se nezmění, ani kdybych řídil dvakrát takovou firmu. Tak jako prostě to jsou věci, který se nemění, a myslím si, že se u mě asi ani měnit nebudou. Nechci si hrát na to, že s tím objemem peněz, který mám, nebo s těmi zkušenostmi a úspěchy bych najednou měl fungovat jinak. ■

Lubo Smid byl vybrán do několikaměsíční open study Bryana Johnsona (vpravo).

LIDSKÝ ROZMĚR *architektury*

Postcovidová doba i válečné konflikty současnosti určují podobu nově vznikající architektury. Do středu pozornosti se dostává člověk samotný a jeho větší potřeba ochrany, vytváření menších komunit, uctívání přírody či smysluplné zacházení s materiály. Vybrali jsme sedm projektů architektonických realizací, které navzdory nelehké době hledí do budoucna s inspirativním optimismem.

SÁZKA NA NOVOU TRADICI

Může i prostá architektura zajistit blahobyt a být katalyzátorem prosperity? Takové otázky si kladou architekti thajského studia Chat ve svém experimentálním projektu bambusového pavilonu Angsila Oyster, který vztyčili na pobřeží vesničky Angsila v provincii Chonburi. Místní rybářská komunita totiž v posledních desetiletích strádá kvůli snížení profitů z chovu mořských plodů a odlivu turistů, což vedlo k opuštění tradičních metod rybolovu i odlivu místních mladých, houfně migrujících za výnosnější prací do nedalekého Bangkoku. Červený pavilon na vodě slouží místním rybářům, kteří sem mohou z pevniny vozit skupinky návštěvníků, kteří si vychutnají čerstvě vylovené ústřice. Gurmánský zážitek ve stylu „z moře na stůl“ probíhá při západech slunce nad podivuhodnou mořskou krajinou s přízračnou bambusovou infrastrukturou ústřicového pole.

Návrat k přírodě, šetrné vytěžení stávajícího, luxus prostého.

CESTA Z MĚSTA

Omezení a nejistoty, jež životu ve městě přinesla covidová pandemie, pobídly indický pár k realizaci jejich dlouho zvažovaného plánu – přesídlit prakticky mimo civilizaci, aby mohli fungovat volněji a svobodněji. Zakoupili proto pozemek na okraji zemědělské komunity poblíž města Bengalúr a ve spolupráci s architektonickým studiem Mitti zde v mangovém háji vytvořili dům s názvem Flintstone6. Na jeho realizaci použili materiály dostupné v okruhu několika stovek metrů, výsledná přírodní architektura domu se tak doslova prolíná s okolní scénérií. Nosné stěny jsou vytvořeny ze směsi hlíny a lisovaného odpadu, zdmi prostupují balvany i stromy, nesouvislý dřevěný strop zastřešují skleněné kompozity. Během celého dne tak domem putují sluneční paprsky, které fungují jako celointeriérové sluneční hodiny.

MATERIÁLNÍ MINIMALISMUS

Betonová budova s názvem Trevarefabrikken v městečku Henningsvaer na norských Lofotech byla původně otevřena ve 40. letech jako továrna na olej z tresčích jater a truhlářská dílna. Zchátralý objekt dostalo do rukou londýnské architektonické studio Jonathan Tuckey Design, aby ho přetvořilo v moderní hotel. Architekti se plně soustředili na využití a restaurování stávajícího a zachování historie místa. Zůstalo proto hrubé zdivo, veřejnými prostory prostupuje patina a rez a nových použitých materiálů je jen nezbytné minimum. Za pomoci řemeslníků z místní komunity postupně vznikl kosmopolitní hotel plný restaurovaného a upcyklovaného dřeva i zakonzervovaných továrních detailů s výraznou industriální a nostalgickou atmosférou.

Krása architektonické hmoty jako obrana před divokým světem.

MALÝ ČLOVĚK, VELKÁ ARCHITEKTURA

Ambicí renovace Musée national de la Marine v pařížském Palais Chailot bylo přeměnit stávající muzejní dispozice v moderní prostory, jež nabídnou návštěvníkům i zaměstnancům bezpečné a funkční prostředí. Prominentní architektonické studio Snøhetta v interiéru opisuje rozmáchlé oblé tvary, které připomínají pohyb vodní masy a mořských vln. Muzeum námořnictví nabízí dokonale přehledné řešení vnitřních prostor, monumentální architektonické prvky a zároveň návštěvníkům dopřává uzemněný a harmonický pocit bezpečí. Za podobou expozic stojí designové uskupení Casson Mann, které si při scénografii dalo za cíl „přenést moře do Paříže“. Jednotlivé výstavní expozice tak konstruují vysoké a naddimenzované architektuře a přináší intimní a atmosférické vjemy.

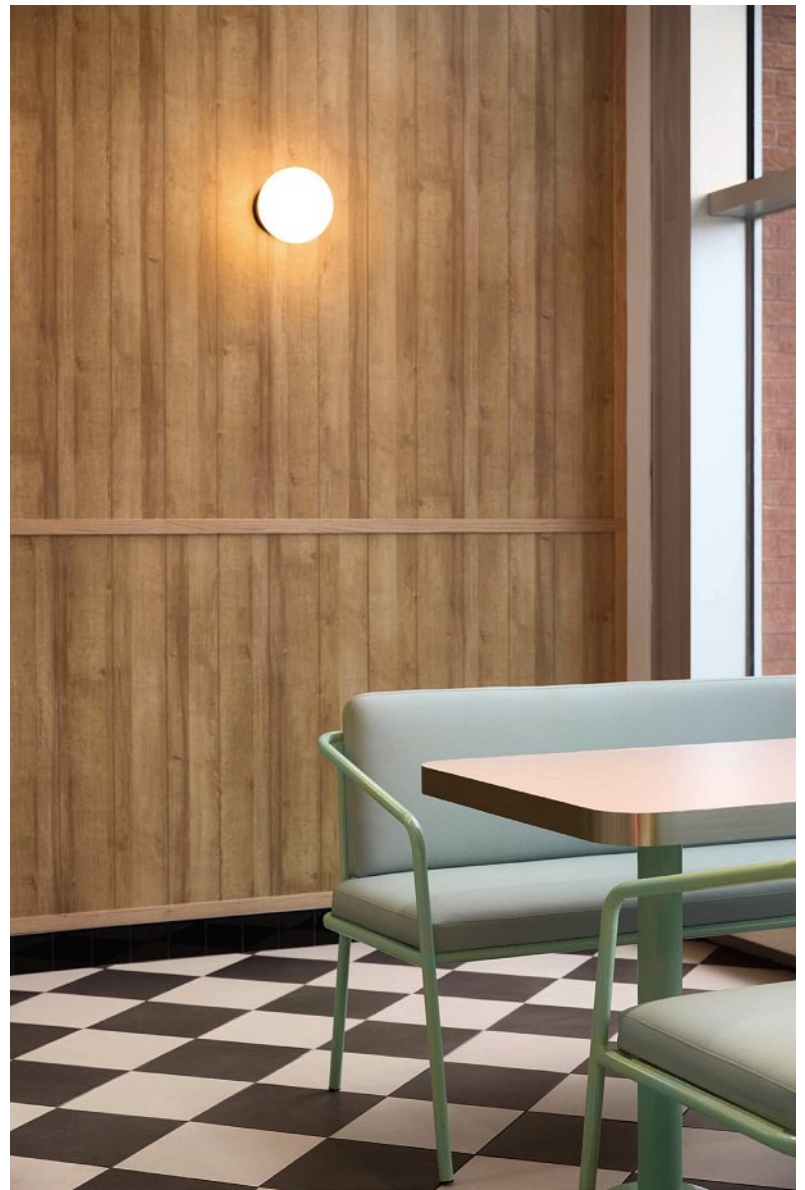

MŮJ DŮM, MŮJ HRAD

Architekti z portugalského studia Noarq navrhli na žádost klientů dvoupatrový rodinný dům ve svažitém terénu ve městě Santo Tirso jako privátní pevnost, která klame hmotou. Z ulice zcela nenápadná stavba se v zadním traktu otevírá do krajiny a její interiéry působí jako oáza klidu, ve které se lze ukryt před nebezpečným a nestálým venkovním světem. Kuchyně s šestimetrovými stropy a strohým vybavením působí téměř sakrálním dojmem. Zenový klid vytváří kombinace velkých objemů bělostného zdiva s lineárním celoplošným obložáním dřevem. Neutrální paletu pak rozbíjí pouze několik pečlivě vybraných designových kousků mobiliáře a uměleckých děl na stěnách.

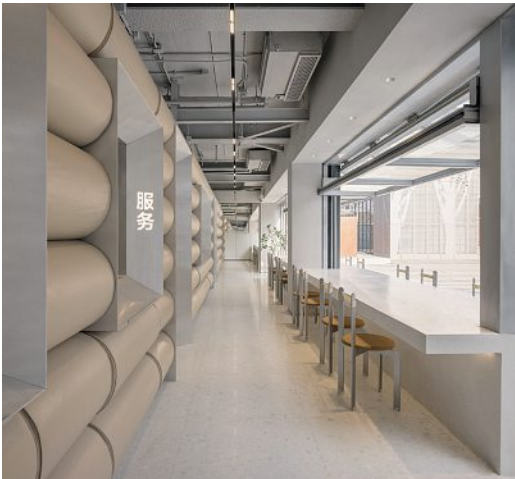
Fastfood v designovém kabátě. Aneb dostupnější požitkářství.

DESIGNOVÉ SMAŽENÉ KUŘE

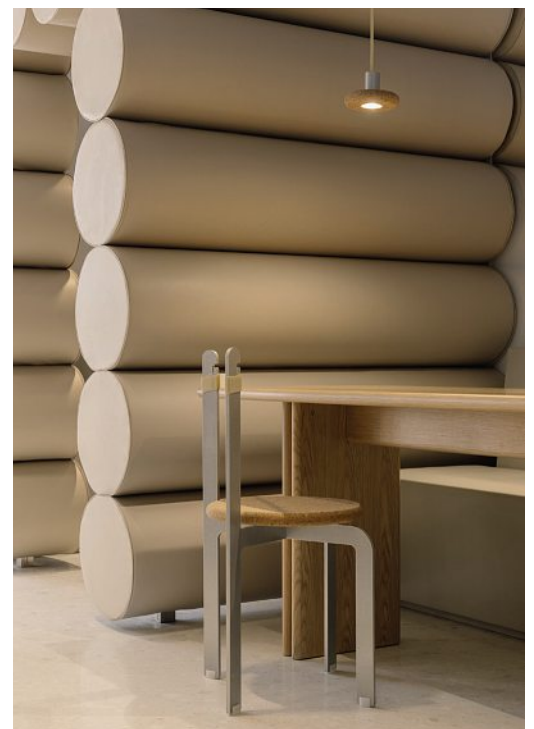
Pro vlajkovou loď řetězce rychlého občerstvení Jack Le Coq v quebeckém městě Laval vytvořila interiérová designérská firma XY Contemporary vizuální styl, který plně čerpá z estetiky 50. let. Majitel restaurace se smaženými kuřaty Jack Gaspo totiž chce do postcovidového světa vnést trochu svého dětství, optimismu a čiré radosti. Klasický americký „diner“ je koneckonců pro místní zákazníky adorovanou součástí západní kultury a připomínkou starých dobrých časů. Kromě titulního neonového kuřete ozvláštňují interiér tlumené odstíny modré, zelené, žluté a růžové, na podlahách je instalována šachovnicová dlažba a nejpůvodnější sekcí podniku se staly retro boxy naproti výdejnímu pultu.

NUDLÉ A POP-ART

Při navrhování podniku rychlého občerstvení v Pekingu aplikovalo studio Office AIO podobný přístup jako kolegové v Kanadě (na protější straně), výsledek je ale zcela odlišný. Je to dáno kulturou a tradicí místa, ale způsob povznesení konceptu fastfoodu na vyšší estetickou úroveň je univerzální. Pang Mei Noodle Bar servíruje během dne sečuánské nudlové speciality a dezerty s sebou, ve večerních hodinách se pak promění v podnik s klasickým servisem a sezonním tapas menu. Hlavnímu vstupu dominuje nerezová popartová nástavba a interiér rozdělují baculaté válce. Není to náhoda, název podniku totiž v překladu znamená „baculka“. Uspořádání vnitřních i vnějších prostor vyzývá návštěvníky k družnému rozhovoru, seznamování a budování komunity spokojených jedlíků.

I na malém prostoru mohou vznikat velké věci. Ateliér fashion designéra Jana Černého je toho důkazem. Právě tady, na pár metrech čtverečních ve vnitrobloku, tvoří své neotřelé kolekce, včetně té olympijské.

Text: Mikoláš Rec – Foto: Jakub Zeman

NAVZDORY *principium*

Psal se rok 2015. Jan Černý, tehdy ještě jako student oděvního designu, právě nastoupil na stáž k Jakubovi Polankovi. Dostat se na čas do ateliéru uznávaného českého návrháře byl už nějakou dobu jeho sen, a tak byl ochotný pro tuto příležitost i leccos obětovat. Vždyť právě jeho tvorba v něm zažehla vášeň pro módu. Neváhal proto pravidelně dojíždět do Prahy stovky kilometrů. Ze Zlína, kde byl na univerzitě, vyrážel prvním ranním vlakem, aby se tím posledním vracel zase zpátky. Většinou jel jenom na otočku, nemusel tak řešit, kde by přespal...

Od té doby uběhlo skoro deset let a Černý se během nich dokázal vyprofilovat jako jeden z nejvyhledávanějších tuzemských návrhářů, který přivedl na svět už jedenáct autorských kolekcí. A to nejen díky vrozenému talentu, ale i cílevědomosti. Dnes podobně motivovaní studenti oděvního designu naopak sní o stáži v jeho ateliéru. Navázal řadu úspěšných spoluprací, v mezičase stihl půlroční zastávku v módním domě Louis Vuitton a momentálně finišuje slavnostní kolekci oblečení české reprezentace pro zahajovací ceremoniál olympijských her v Paříži.

Na první pohled se může zdát, že práce módního návrháře může být synonymem stereotypního luxusu. Ne vždy to ale platí. Zvláště pak, když se jedná o mladého jedince, jehož tvorba odráží prvky pouliční módy. Útočiště a zázemí pro svůj ateliér našel Černý v prostoru průmyslové haly ukryté v jednom z holešovických vnitrobloků. „Tohle surové industriální prostředí se k mojí tvorbě myslím hodí,“ říká. V Kabelovně, kde se koncentrují tvůrčí osobnosti napříč obory, má k dispozici jen malou prosklenou kóji, někdejší velín. Na délku má sotva pár metrů a na šířku ještě méně. „Není to nijak velké, ale vleze se sem všechno, co potřebuju,“ pronese mezi řečí s tím, že má tady ideální podmínky pro kreativní práci s barvami.

Poslední dva roky se tu rodí jeho osobité kolekce. Místo slouží ale i jako kancelář, prostor pro setkávání s klienty, distribuci e-shopu i kreativitu. Uprostřed je velký pracovní stůl, na jeho okrajích šicí stroje a vedle krejčovské figuríny, věšáky i skříň plné oblečení. „Je to multifunkční prostor. Od rána až do... no někdy znovu do rána,“ směje se Černý. Ostatně, malou indicií k tomu, že prostor slouží nejen k práci, ale nezřídka i k zábavě, je zářivá diskokoule položená na okenním parapetu. Teď, po letech strávených na pár metrech čtverečních, se rozhodl, že přišel čas najít si trochu větší prostor – a jeden takový prý možná už objevil.

V kreativní nápad je tenhle návrhář schopný přetavit kdeco. Zdrojem inspirace jsou mu knihy, umělecká díla, ale i graffiti nebo třeba nákupní tašky. Ty ostatně zakomponoval do své poslední kolekce, kterou na podzim představil na nádvoří Jízdárny Pražského hradu. Jeho sofistikované modely tak vedle linie šperků od Ondřeje Stáry a skleněných objektů od Lukáše Nováka dokreslovala také majestátní silueta svatovítké katedrály. Ve své už jedenácté kolekci nakombinoval spirituální vlivy s materiálními symboly současné západní civilizace, jako jsou igelitky, které si dovezl z dovolené v Egyptě. „Inspiraci čerpám neustále a odevšad. Neustále sleduji, co se okolo mě děje, a když se objeví něco zajímavého, hned si to vyfotím nebo si nápad zapíšu.“ To, že svět módy sleduje opravdu zblízka, se ukazuje už během pár minut rozhovoru, kdy s ním můžete rozebírat poslední kolekce nejruznějších návrhářů i ty přelomové, které určovaly směr slavných módních domů. A nejde mu jen o oblečení samotné, zajímá se o prostředí, lokaci, styling, o celou show!

Z fotek, screenshotů a zápisků pak vznikají moodboardy, které zdobí stěny jeho malého ateliéru. Mezi těmi pověšenými na zdi nechybí ani už realizované modely jiných tvůrců, vrací se ale taky k starším nápadům ze svých vlastních předchozích kolekcí. „Zaměřuju se na konkrétní detaily a dále si s nimi hraju. Tady to byl třeba ten zašpiněný rukáv, tady zase zapínání u kalhot,“ ukazuje na nástěnce. Navzdory zažitému stereotypu si při vymýšlení nových modelů nedělá skici. Své myšlenky mnohem častěji zachytí slovně. „Když už něco načrtnu, tak proto, aby měl krejčí určité vodítko, jak model ušít,“ vysvětluje.

Vzorky pro něj zpravidla šije Boris Král, s nímž Černý úzce spolupracuje prakticky od začátku své profesionální kariéry, případně zapojí také stážisty. Za šicí stroj si totiž sám sedne už jen zřídka. „Bohužel mi to další povinnosti neumožňují. A to i když si myslím, že umím šít fakt hezky!“ říká. Právě díky tomu prý mohl pochopit logiku oblečení a to, jak s ním pracovat. To, že designér zná technologii výroby, je podle něj zásadní. Jedině tak totiž může tyto principy cíleně porušovat. A tím pádem navrhnout progresivní kusy.

Do Paříže a do světa

Na progresivní přístup Černý podle všeho vsadil i u zmíněné olympijské a také paralympijské kolekce. Rozhodl se totiž nabourat stávající principy, podle kterých návrháři tyto úbory navrhovali dosud. „Někteří vsadili na formálnost, jiní na sportovně laděné oblečení a třetí takovou cestou byly národní kroje. Ale nikdo nepřemýšlel tak, že by tyhle světy propojil, a dostal se tak mimo kategorie. A my jsme to teď všechno rozbili!“ popisoval loni v září, kdy byla jeho spolupráce s Českým olympijským výborem a firmou Alpine Pro, která olympijské oděvy zaštiťuje, poprvé oznámena.

Na jeho výslednou kolekci si ale budeme muset ještě počkat a ani v ateliéru ji ničím neodkrývá. „Pořád toho nemůžu moc prozradit. Snad jen, že momentálně čekáme na poslední schválení grafických podkladů přímo v Paříži. Hned, jak tohle potvrzení získáme, rozjedeme výrobu celé velikostní řady vzorků,“ přibližuje aktuální situaci s tím, že pokud budou vzorky v pořádku, zahájí ostrou výrobu.

Kreativní část práce má už prakticky za sebou, a tak má čas se věnovat i dalším povinnostem. „Žádné další spolu-

práce sice momentálně neděláme, ale průběžně pracujeme na nových dropech.“ S prací to ale nepřehání. „Dělám to už nějaký čas a vím, kolik toho unesu. Rostl jsem postupně a naučil jsem se tu hranici rozeznat.“

Dříve stíhal představit i dvě autorské kolekce ročně. Pak od toho ale upustil. „Nebylo to dlouhodobě udržitelné, aniž by to mělo dopad na kvalitu,“ vysvětluje. Tempo jedné kolekce ročně mu proto přijde optimální. „Tuzemský trh na to není vůbec připravený. To ostatně vidíme i na situaci s Fashion Weekem, kdy designéři tohle tempo jednoduše nestíhají. Proto jsem se rozhodl si to rovnou takhle nastavit,“ říká návrhář, jehož kousky jsou snadno rozeznatelné díky ikonickému masivnímu štítku s přeškrtnutým nápisem „Jan“.

Tento symbol jeho práci provází od samých začátků kariéry. A nezměnila se ani poté, co na podzim značka prošla rebrandingem. Z Jana Černého se tak přes noc stal Jan Société. „Dlouhodobě jsem cítil, že ve značce nechci mít svoje příjmení. Je samozřejmě hezké, když máš značku Christian Dior, ale tam prostě nejsme,“ vysvětluje Černý s tím, že francouzský výraz (société, tj. společnost – pozn. red.) dokonale vystihuje podstatu značky. Odkazuje na to, že její produkty jsou výsledkem týmové práce, i skutečnost, že se kolem ní v průběhu let zformovala komunita lidí, kteří ji mají za lovebrand.

Navíc Černý hledal název, který bude snadno zapamatovatelný i za hranicemi. Ostatně svou ambicí prorazit v zahraničí se třicetiletý fashion designér nikdy netajil. V posledním roce však podnikl řadu kroků, které ho mají k tomuto cíli přiblížit. A pokračovat bude i letos. „Postupně se připravujeme na to, aby značka dokázala nabídnout takovou edici produktů, která dohromady dává smysl. Teprve pak přijde ten správný čas jít s nimi postupně ven.“ I tak by ale rád zůstal s tvorbou značky v bezprostředním kontaktu. „Mým cílem není zaměstnávat dvacet lidí, kteří budou makat, zatímco já je budu managovat. To by mě vlastně ani nebavilo!“ ■

Jarní šatník

Co na sebe na přelomu zimy a jara? Nechte se inspirovat módou ze světových přehlídkových mol. Kolekce plné barev, precizních střihů a výrazných siluet jsou buď aktuálně v prodeji, anebo prémiové fashion butiky zaplaví v následujících týdnech.

Text: Ondřej Elsner – Foto: archivy značek

NADROZMĚRNÁ KREJČOVINA

Klasické pánské siluety předvedla ve své jarně-letní kolekci londýnská značka Alexander McQueen, protože tradiční oblek, kabát nebo bílý límeček s kravatou nikdy nevyjdou z módy. Aktuálně však tyto neochvějné kousky pánského šatníku nabírají na objemu a na samotných střizích se projevují ženské prvky. Ostrá ramena se zaoblují, jindy je zase silueta postavy vyštíhlená. Nechybí ani výrazné doplňky v podobě mašlí kolem krku či zdobení výraznými šperky. Místo kapesníčku do náprsní kapsy doporučujeme blyštivou brož na klopu límce.

KE STROJŮM!

Silvia Venturini Fendi debutovala s kolekcí jaro/léto 2024 ve Florencii, kde otevřela pomyslnou továrnu plnou pracovních oděvů pro muže. Zaujmu džínové či kožené zástěry přehozené přes lehké síťované topy, malířské košile s přífukými rukávy nebo oversized oděvy, včetně kožených bund a vytaháných formálních kalhot. Příruční tašky a zavazadla imitují boxy na nářadí a pohodlná obuv na sebe bere formu pogumovaných dřeváků.

VÝRAZNÉ BARVOSLOVÍ

Módní návrhář Pierpaolo Piccioli situoval přehlídku s názvem Valentino The Narratives na nádvoří milánské univerzity a klade si otázku „co činí muže mužem“. Italská přehlídka byla plná intenzivních barev včetně signifikantní „Valentino růžové“, které doplňovaly blejzry s ostrými rameny, saka s knoflíky v kombinaci se šortkami nad kolena i pánskými sukněmi. Dalším výrazným prvkem pro aktuální jarní sezonu byly výškové reliéfy s motivy květin nebo džínovinové obleky.

HAUTE-OUTDOOR

Letos v zimě vyrukoval módní dům Christian Dior s čtvrtou lyžařskou kapsulovou kolekcí pro pány. Kreativní ředitel linií Dior Men, Kim Jones, se nebojí hravé barevnosti i celkové estetiky, která nás vrací do 80. a 90. let. Technologické řešení je na vysoké úrovni, všechny oděvy jsou dokonale funkční. Módní dům také znovu navazuje dialog se značkou POC, která se specializuje na zimní sporty a sportovní ochranu. Ze spolupráce vzešly například přilby a brýle vyvinuté s využitím špičkových znalostí. Technická vynalézavost se zde objevuje také ve formě snowboardu od společnosti AK Ski.

MANICKÁ RADOST

Celkem 19 modelů v přehlídce značky Comme des Garçons pod vedením návrhářky Rei Kawakubo dalo světu jasnou zprávu o hravosti a radosti ze života. Skulpturálně grandiózní oděvy jsou tvořené vrstvením florálních motivů, baňaté objemy svrchníků doplňují stuhy, pásky či geometrické šortky a některým temperamentním kostýmům dokonce rostou futuristické končetiny s krajkovým dekorem. Jak je vidno, netřeba se bát ani výrazných vzorů, které se k sobě na první pohled nehodí, ale při maximalistickém přístupu k odívání mohou vytvořit nositelná umělecká díla.

2

3

4

1) KRÁSA VŠEDNÍHO DNE

Irský designér Jonathan Anderson vytvořil pro značku Loewe další kolekci, která se zabývá nositelností a dekonstrukcí prvků každodenního šatníku. Přehlídce v pařížském Château de Vincennes skutečně dominovaly svetry, džíny a mokasíny, přetvořené ve výjimečné a nečekané kousky. Úplety zahalovaly celou postavu, zatímco je zdobily masivní zlaté knoflíčky, které navrhla umělkyně Lynda Belgis. Překvapily také do sebe zapadající květinové motivy topu navrženého tak, aby vypadal jako hromada trpytíových broží.

2) CHÁTRÁNÍ

Kolekce labelu JW Anderson pro jaro/léto 2024 pracuje s tématem rozkladu a působení času na oděv. Výrazně barevné komplety byly vyhotoveny z plastu (některé kousky dokonce s plastelíny) a svou konstrukcí připomínaly odpadkové pytle naplněné vzduchem a svázané na rameni. Na šatech se objevila řasená draperie, která připomíná zmačkané oblečení, neforemné kalhoty a militaristické bombery zase imitují styl náctiletých hipsterů dneška. A nakonec, z rozkláčených švů oversized bund a kabátů vylézalo přepychové peří.

3) PŘEKVAPIVÁ ROMANTIKA

Překvapením pařížského týdne módy byla přehlídka Ricka Owense, který dal, alespoň na jednu sezonu, vale temnotě a depresi a předvedl z jeho pohledu veselou kolekci. Inspirací mu byl tajnosnubný svět zpěvačky Björk, futurismus a romantismus. Kromě tradiční černé se na mole objevily odstíny červené, vínové a růžové, některé modelky byly zahaleny do dramatických závojų tajemství a architekturu modelů charakterizovaly vertikálně vrstvené oblé tvary. Příchuť punku dodaly kozačky připomínající ortězy a třešničkou na dortu byly něžné růžové rukavičky.

4) SÍLA DOPLŇKU

V současnosti asi nejadorovanější módní návrhář a značka, tedy Daniel Roseberry a Schiaparelli, pojali aktuální jarní sezonu jako poctu eklektickému vkusu zakladatelky módního domu Elsy Schiaparelli. Celou ready-to-wear kolekci se prolíná záplava bižuturních aplikací a výrazných módních doplňků s dnes už ikonickými motivy oka, zámku, klíče, bradavek či holubice, jež z dobře známých kousků každodenního šatníku jako plavky, košile či kostýmek činí výjimečné módní kousky.

NEZAPOMENUTELNÁ *cesta*

Text: Gabriela Marešová – Foto: archiv Elite Voyage,
VSOE a Gabriely Marešové

Vidět něco nového, být někde první. Zažít to, co jen hrstka z nás. Klidná dovolená na krásném místě nám už nestačí. Každý máme v sobě kousek objevitele lačnického po mimořádných zážitcích, a tak se vydáváme dál – často za hranice vlastního komfortu. Ať je to putování po zamrzlé Antarktidě, nebo noblesní cesta Orient-Expressem.

S

Sledovat krajinu nekompromisně ubíhající za oknem, snažit se chytit okamžik a nechat se unášet svištěním větru a zvukem kolejí je moje oblíbená kratochvíle už od dětství. Zvlášť když mám celé kupé jen pro sebe. Tady to navíc voní dřevem, mám vlastní umyvadlo a opírám těžkou hlavu o měkké polštáře s třásněmi, zatímco mi na stolku v pravidelném rytmu tančí žluté stínítko elegantní lampičky, kterou jsem si zamilovala už dávno ve filmu s Herculem Poirotem. „Dáte si k odpoledním dezertům čaj? Nebo raději kávu, sklenku šampaňského?“ vytrhne mě ze snění Lucretia, naše osobní průvodčí a concierge pro první vagon vlaku „Venice Simplon-Orient-Express“ na trase Vídeň–Paříž. Tedy na příštích asi dvacet hodin jízdy.

Vlak z rodiny Belmond navazuje na tradici slavného Orient-Expressu, který se stal symbolem luxusu už na konci 19. století, kdy se postupně začal vydávat na cesty z Paříže na východ, až do Konstantinopole. Venice Simplon-Orient-Express neboli VSOE funguje od začátku osmdesátých let dvacátého století a od konce roku 2018 je součástí impéria LVMH. Bernard Arnault skupinu, zahrnující vedle vlaků i hotely nebo lodě, tehdy kupoval se slovy, že „Belmond poskytuje jedinečné zážitky náročným cestovatelům, odkazuje na svou historii a zároveň nezapomíná na inovace“. A zaplatil za ni 3,2 miliardy dolarů. Vlaky VSOE mají pevný jízdní řád a několik tras, které zahrnují jednu nebo více nocí. Cestování v přepychu se odráží i na ceně – za dvouúžlkové kupé z Vídně do Paříže zaplatíte přes 3500 liber za jednoho. Cesta z Paříže do Benátek vyjde na více než 3800 liber za pasažéra a nejslavnější pětidenní trasa Paříž–Istanbul začíná na částce 17 500 liber. Pokud si vyberete větší kupé typu suite, musíte počítat až s několikanásobkem ceny.

Za chvilku je Lucretia zpátky, s čajem a šampaňským a pozvánkou do podvečerního baru v ikonickém vagonu „3674“, kde prý zábava končí až před rozbřeskem. Je čas se převléknout, protože tady platí jedno důležité pravidlo: Nikdy nemůžete být dost overdressed! Ženy na drink doprovázený živou hudbou u klavíru volí dlouhé večerní róby, pánové většinou smoking. Čtyřchodová večeře francouzské kuchyně se podává v noblesním jídelním voze z 20. let a geniální someliérský výběr vín exklu-

zivní zážitek jen podtrhuje. Číšníci vás tady znají jménem, vědí, odkud jste, a pravděpodobně vám i doporučí přesně to, co byste si sami vybrali.

Profesionalita a připravenost v kombinaci s exkluzivitou a společností ostatních cestujících je chvílemi až dechberoucí. Jako když nad ránem na baru zjistíte, že postarší pár a skupina mladých, kteří tady celý večer zpívají, tančí a nenechají pianistu chvíli odpočinout, je jedna velká francouzská rodina, která na cestu vyrazila společně. Uvolněná přátelská atmosféra je přesně to, co mimo pracovní shon potřebujete. Hledáte místo, kde nikoho nezajímá, že spolu u drinku sedí neznámý novinář z Česka a slavný investor z newyorské Upper East Side, kteří tady stráví pár hodin při bujaré debatě o světě. Než se odeberete do svých kupé mezitím proměněných na spací vůz se dvěma postelkami nad sebou, kterým ve veselé euforii i odpustíte, že matrace nemají standardní rozměry 200 x 90 centimetrů. Lucretia zašuká za pár hodin s pozdní snídaní a pozvánkou na brunch – a kaviár se šampaňským. To už vám ale za oknem pomalu běží obrazy z předměstí Paříže a vy s úsměvem vzpomínáte na nečekaná setkání během nočního večírku.

Cílem cest se stále častěji stávají unikátní místa i způsoby dopravy, kde jde o mnohem víc – o nezapomenutelné zážitky, které (nejspíš) nikde jinde nedostanete. „Máme stále víc a víc klientů, kteří touží objevovat a vyhledávají takovou dovolenou, kde něco poznají, dozvědí se něco nového, zažijí místní zvyklosti, vzdělají své děti nebo jsou jedni z prvních na světě, kteří to konkrétní místo navštíví,“ říká Petr Udavský, spoluzakladatel cestovní kanceláře Elite Voyage, která klientům sebeambicióznější cestovatelské sny plní. Včetně mojí cesty slavným „Orient-Expressem“.

Mimo komfortní zónu

Nový trend sleduje zblízka i u svých klientů. Během léta podle něj sice dominují cesty po Evropě, v zimě lyžování od Rakouska a Švýcarska až po Kanadu nebo Japonsko – a Maledivy v žebříčku oblíbenosti stále vedou, na vzestupu teď jsou ale trochu dobrodružnější cíle, třeba Antarktida nebo Galapágy. K břehům Antarktidy se většinou plaví expediční loď, ze které se poté podnikají krátké výlety na pevninu. „Cestovatelé často přeletí Drakeův průliv letadlem nebo helikoptérou, aby nemuseli absolvovat plavbu v téhle části, kde bývají i patnáctimetrové vlny. Někdo tuhle pasáž samozřejmě proplout na vlastní kůži chce, ale může to být trochu šílené,“ upozorňuje. Na samotné lodi jsou pak vedle zkušené posádky zpravidla i mořští biologové, ornitologové a další vědci.

Od úrovně odbornosti týmu, servisu a jídla se odvíjí cena plavby. „Jednu z nejzajímavějších nabídek najdete u společnosti White Desert, která má na Antarktidě vlastní tábory, přiletíte tam privátním letadlem a pak prozkoumáváte ledovou krajinu z úplně jiné perspektivy,“ podotýká a zároveň připomíná, že ani tak nemůžete čekat, že váš pokoj bude mít třímetrové stropy a postel od Hästens, o tom to není. Když tam chcete jet, tak s tím počítáte.

„Nedávno se na jednu takovou cestu vydal i Jeff Bezos. Se svým poměrně velkým realizačním týmem se vypravil do Amazonie, navštívil místní kmeny téměř nedotknuté civilizací a bydleli ve stanech, ve kterých to sice vypadalo skoro jako v klasickém pokoji, byl to přesto pořád jen stan s provizorní sprchou,“ popisuje Udavský. „S tím ale do toho jdete, nejde vám o komfort. Pro lidi, jako je Jeff Bezos, jsou to právě tyhle zážitky, které jsou tak výjimečné, že je chtějí zažívat.“

Stále ještě velmi oblíbené jsou v jejich portfoliu také cesty na míru za poznáním, kdy klienti cestují po dané zemi nebo oblasti a poznávají místní kulturu i historii. „Připravujeme například cesty pro jedny prarodiče, kteří každý rok berou svá vnoučata na čtrnáct dní po světě, chtějí toho hodně stihnout a setkat se i s místními komunitami. Naposledy byli v Řecku,“ vypráví Udavský a přidává další příklad, kdy organizovali cestu za tím nejzajímavějším uměním během benátského Biennale.

Nebo putování po karibských ostrovech – tam ostatně minulý rok poslali na ostrov Richarda Bransona prvního Čecha. Britský miliardář má na svém Necker Islandu soukromý hotel a možnost koupit si tady ubytování v jedné z vil je jen pár do roka.

Jestli někde teď očekává raketový nárůst zájmu, je to u cest do Saúdské Arábie, která byla ještě pár let zpátky turismu téměř zavřená. Teď ale neuvěřitelným tempem buduje infrastrukturu a pracuje na jedinečných stavbách, které mají oslnit svět. Včetně vertikálního města Neom nebo projektu Red Sea. „To budou takové nové Maledivy, akorát že tam ještě podmořské korály jsou. Navíc některé z těch nových projektů, které v Saúdské Arábii vznikají, mají být energeticky pozitivní, tedy zcela nezávislé. Bude to ještě hodně zajímavá země na objevování!“

Hledání autentických zážitků

Udavský firmu zakládal před pěti lety spolu se svou manželkou Markétou a kamarádkou Karlou Ašerovou, později se k nim přidal i další dlouholetý kamarád Dávid Eder, se kterým dříve v oboru také pracoval. Ašerová měla v té době už rozjetý vlastní projekt týkající se soukromých lékařských služeb. Propojení světa exkluzivního cestování sestaveného na míru a medicíny pro privátní klientelu jim dávalo smysl, tak založili skupinu Elite Group, která se zatím jen okrajově a s výhledem do budoucna zabývá i dalšími obory, které jejich zákazníci zajímají – vzdělání, nemovitosti nebo gastronomie.

„Je to taková synergie, řada našich klientů využívá i naše služby na klinice Elite Medical a naopak. Stává se také, že se nám někteří z nich svěří, že se rozhlížejí v zahraničí po nějaké nemovitosti jako investiční příležitosti a my jsme jim s tím díky naší síti kontaktů schopni pomoci,“ vypočítává Udavský.

Na začátku jich bylo jen pět a měli pár klientů, díky kterým realizovali první cesty. „Neměli jsme velké náklady a stačila nám provizorní kancelář s jedním kulatým stolem, u kterého jsme všichni seděli. A když se otevřely prostory tady v Drnu, přestěhovali jsme se,“ ukazují kolem sebe v prvním patře budovy od architekta Stanislava Fialy na Národní v centru Prahy. I přes náročné období covidu, které přišlo hned v začátcích, se jeho firmě dařilo a každým rokem rostla o dvacet až třicet procent. Za loňský rok pak očekává obrat přesahující 325 milionů korun.

Teď je jich v kanceláři čtrnáct a jen za minulý rok vyslali své klienty zhruba na 700 cest. S rostoucí poptávkou tak stále hledají i nové kolegy. „Chceme růst přirozeně, na nic netlačíme. Ale také víme, že do budoucna potřebujeme další kvalitní lidi, které baví cestování a zároveň se nebojí ani sedět v kanceláři a pracovat v týmu,“ podotýká Udavský.

On, stejně jako celý tým, musí na místa, kam posílají své klienty, pravidelně jezdit. „Každý z nás je v průběhu roku asi dva až tři měsíce někde ve světě. Snažíme se poznat nová místa a zároveň musíme navštěvovat i ta, která zařizujeme nejčastěji,“ říká s tím, že kontrolují, zda kvalita servisu nikde nekolísá, a testují například nově otevřené restaurace.

S žádostí na dovolenou na míru se na ně neobrací jen movitější klienti s milionovým rozpočtem. Řada cest za odpočinkem, které Elite Voyage sestaví, se pohybuje i v nižších stovkách tisíc korun. „Na klienty se díváme i z dlouhodobého pohledu, pro nás je lepší, když je známe a tušíme, co by je mohlo zajímat a bavit. Navíc, někteří si nás nejdříve chtějí vyzkoušet na nějaké menší a levnější cestě, a když k nám získají důvěru, tak se vrátí,“ spokojeně přikyvuje Udavský.

Vůbec nejdražší dovolenou, kterou zatím zařizovali, byla ovšem cesta kolem světa přibližně za 25 milionů korun. Jedním dechem ale vybere dvě cesty, které mu zůstaly v paměti a dokazují, že za stejné peníze můžete získat zcela rozdílný zážitek: „Může to být deset dní na obrovské jachtě pro partu přátel za dvanáct milionů. Nebo za stejnou cenu měsíční itinerář cestování po Havaji.“ Jinak ale prý běžně posílají klienty na finále Ligy mistrů nebo koncert Adele všude po světě. „Co se týče požadavků klientů, jsme za těch patnáct let v oboru už celkem otrkaní, ale jedna zahraniční klientka nás vyvedla z míry, když chtěla zinscenovat únos svého snoubence, kterého by jako zachránila a tím ho k sobě připoutala. To jsme tehdy odmítli...“ vzpomíná Udavský.

Ze země se teď pomalu posouvá i k cestám nad mraky, přesněji do stratosféry, kam už příští rok speciální balon s kapsulí vynese první pasažéry. A mezi nimi i čtyři Čechy, kteří si koupili svou letenku právě přes jeho firmu. „Někdy v polovině příštího roku by měl balon z kosmodromu nedaleko Paříže odstartovat ke své první cestě. Kapsule vynese cestující a piloty do 25 tisíc metrů a s výhledem na planetu Zemi se tam bude vznášet tři hodiny, než začne zase klesat,“ popisuje cestu francouzského projektu Zephalto. Letenka stojí 170 tisíc eur a jediné omezení zakazuje letět těhotným a dětem mladším šesti let. Na rozdíl od cest do vesmíru, po kterých už Udavský také má několik poptávek, zájemci ale musí splňovat některé zdravotní parametry, musí projít speciálním výcvikem a musí být schváleny odborníky. „Byli jsme historicky v kontaktu s Virgin Galactic nebo Blue Origin, které lety do vesmíru mají v plánu. Vychází to asi na 450 tisíc dolarů za jednu vstupenku, ale oproti Zephalto je to zkrátka složitější proces.“

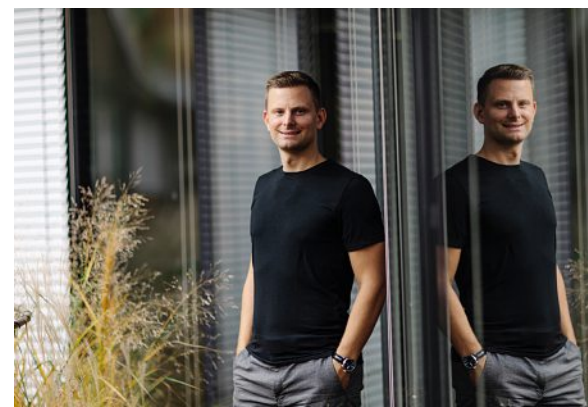
On sám se už brzy pracovně vypraví na Miavanu, malý ostrov na Madagaskaru, který dřív sloužil jako úkryt pirátů a teď tam je na deseti kilometrech čtverečních plných přírody a zvířat 14 privátních vil. A když si má vybavit nějaký silný zážitek z posledních cest, sahá po návštěvě Nepálu, kde helikoptérou proletěl kolem Mount Everestu. „Tohle je ta jednodušší varianta než sedmidenní trek pěšky. Dokážeme zprostředkovat cokoli, vyložení expedici na nejvyšší horu světa jsme ale zatím neorganizovali,“ usmívá se a vzpomíná ještě na další cestu, která mu zůstala v paměti. Na Jamajku. Získala si ho svým temperamentem a autentičností.

„Místa mám spojená s lidmi, které jsem tam měl možnost potkat. Je to koneckonců o emocích, to je ten trend. Od opulentního luxusu se přesouváme do emocionální roviny, kde rozhodují prožitky. To je opravdu nejvíce! Žádná velká vila na pláži, ale emoce. Přesně na ně chceme vzpomínat celý život. To jsou ty vzpomínky k nezaplacení.“ ■

Zleva shora: Antarktida, balon Zephalto ve stratosféře, Chorvatsko na lodi, Botsvana, Necker Island v Karibiku, Chile a Petr Udavský, spolumajitel cestovní kanceláře Elite Voyage.

EXKLUZIVNÍ *vrchol světa*

Dokonalé lyžování, michelinská gastronomie, moderní umění, nekonečné party i après-ski s výhledem na jezero. To jsou tipy PR manažerky Terezy Michovské, která tráví – hlavně na sjezdovkách – v St. Moritz každou zimu.

Text: Tereza Michovská – Foto: archiv podniků, hotelů, eventů a Terezy Michovské

St. Moritz je považován za jedno z nejlepších lyžařských středisek světa, i proto se mu přezdívá „Top of the World“. Kromě dokonalých svahů a 322 slunných dní v roce vyniká elegancí, exkluzivitou a kosmopolitním prostředím a díky této kombinaci patří mezi nejproslulejší horské destinace.

KDE BYDLET

V lobby slavného hotelu Kulm můžete nasát atmosféru zlatých časů, zatímco v pokojích na vás čeká kombinace luxusu a moderního horského stylu. Je tu také nejlepší spa ve městě, s dokonalým výhledem na ikonické zasněžené jezero (6). Pokud vás zajímá historie, tak Kulm je nejstarším hotelem v St. Moritz, založen byl v roce 1856, a také první švýcarskou budovou, do níž byl zapojen elektrický proud. Letos byl v centru města otevřen dlouho očekávaný boutique hotel Grace La Margna, který přinesl čistý moderní design v podání studia Divercity Architects (1). V místní elegantní restauraci si dejte výbornou snídani a večer se sem můžete vrátit na drink.

NA LYŽE

Na dlouhé snídani ale v St. Moritz většinou není čas, protože každý lyžař raději vyrazí na skvěle upravené sjezdovky. Přivítá vás typicky modrá obloha a perfektní sníh, který díky vysoké nadmořské výšce (1850–3300 m) a nízkým teplotám většinou vydrží až do odpoledních hodin. Pokud máte rádi carving, zvolte oblast Corviglia (3), která je dostupná přímo z centra města. Pokud hledáte náročnější svahy a freeride, jeďte do areálu Corvatsch nebo Diavolezza.

APRÈS-SKI

Pokud lyžujete stylem „není čas ztrácet čas“, tak na rychlejší oběd s krásným výhledem doporučuji restaurace přímo na sjezdovce: Alpina Hütte, Trutz nebo Chamanna. Jestli zvolíte variantu pozdějšího oběda a na lyže už se nevrátíte, zarezervujte si stůl v Salastrains, kde poklidný oběd přechází na konci odpoledne do party. Na legendární terase zalité sluncem se zaručeně dobře najíte i opálíte, a pokud se oběd hodně protáhne, může pro vás přijet taxi. Hned vedle najdete moderní rybí restauraci z luxusního řetězce Langosteria, jehož spolumajitelem je CEO značky Moncler Remo Ruffini, který je známým fanouškem St. Moritz a často zde pobývá v rodinném chaletu. Nejlepší après-ski party s výhledem jako ze snu jsou v restauraci a klubu Paradiso (7) vysoko v horách – nejluxusnější prostředí i společnost, DJ, a pokud se zdržíte tak dlouho, že přestane jezdit lanovka, vracet se po svahu dolů je velmi zábavné.

KULTURA, UMĚNÍ, ZÁBAVA

Na obrovském zamrzlém jezeře se vždy v lednu koná světoznámý turnaj Snow Polo a v únoru pak dostihy White Turf nebo nejluxusnější automobilová akce v Evropě The Ice, kde můžete vidět klasické automobily driftující na ledu (4). Najdete tu slavné galerie Hauser & Wirth nebo Vito Schnabel Gallery a koncem února tu probíhá umělecký event Nomad Circle, který představuje současné umění a design v unikátních prostorách. Já nikdy nevynechám návštěvu originální galerie s tak trochu tajným barem Chateau Papillon des Arts St. Moritz, která pořádá velmi zábavné kulturní a jiné akce (5).

KAM NA VEČEŘI

Večeře si tady určitě zarezervujte dlouho dopředu. Kromě míst, která každý zná, jako je klasická restaurace v alpském stylu Chesa Veglia (místní truffle pizza s názvem Dama Bianca je světový pojem), designová restaurace s barem Balthazar nebo vyhlášený Kulm Country Club s redesignem Normana Fostera, patří k mým oblíbeným, i restaurace Krone pod vedením šéfkuchaře Samuela Carugatiho, který během prvního roku získal hned michelinskou hvězdu. Skvěle se najíte i v nenápadné restauraci Dal Mulin s menu z nejlepších lokálních surovin.

PARTY TIME

Skvělý drink vám namíchá barmanské duo Mirco Giumelli a Alberto Vailati v baru N/5 – The Bar v hotelu Grace (2). Pokud máte štěstí, nejvíce cool party můžete zažít ve zmíněném Chateau St. Moritz. Oficiální galerie a neoficiální members club s podtitulem „Social Castle for Arts“ se večer o víkendech proměňuje v bar a klub s jedinečnou atmosférou. Pokud máte kontakty, možná budete moct zavítat i do legendárního privátního members klubu Dracula, který založil Gunter Sachs v roce 1970. Členství je tak exkluzivní, že je téměř nemožné ho získat. Klub ztatočně nese ducha „old money“, má interiér horského chaletu a na parketu plném do brzkých ranních hodin tu potkáte několik generací významných evropských rodin. A nedávno se znovu otevřela oblíbená restaurace a klub La Baracca, kde bývají noci dost divoké, takže pokud se ráno chystáte na svah, může vás vstávání hodně bolet. Ale mrazivý vzduch vás zaručeně probudí, ať si užijete další krásný den na vrcholu světa. ■

CHORVATSKÝ BĚH *s čokoládou v puse*

Nejstarší hotel v Chorvatsku, vůně mocnářství, dvanáctikilometrový track kolem moře a špetka čokolády se solí k tomu. Vítejte na pobřeží Opatije, kde žil houslista Jan Kubelík a hodně Čechů tam poprvé vidělo moře.

Text: Redakce PN – Foto: archiv Opatija, Liburnia Hotels

Lepší je vyběhnout brzo ráno, nebo když zapadá slunce. Povrchy se střídají, občas stará dlažba, občas trochu písku, ale lidí kolem je méně a dvanáctikilometrová promenáda kolem moře, které se již 135 let poeticky říká Lungomare, dovoluje držet tep v pohodové aerobní zóně. Tady, jen pár desítek minut od průmyslového města Rijeka, vznikala moderní turistika v Chorvatsku. A ovlivnil při tom i kus Itálie, Rakouska a pochopitelně také zámožné Pražany.

„První opravdu turistický hotel na východě Jadranu je zdejší hotel Kvarner. Postaven v Opatiji v roce 1884 podle plánů vídeňského architekta Franze Wilhelma,“ říká s trochou pýchy dlouholetých místních obyvatel Vedrana Baretić ze společnosti Liburnia Hotels & Villas, která zde vlastní největší síť hotelů, včetně zmiňovaného Kvarneru, nebo i moderního pěťihvězdičkového Ambassadoru s vlastní fine-diningovou restaurací Cubo a wellnessovým centrem, zabírajícím pozemek pro velký dům. Kolem Vedranu se zelená velký centrální městský park plný palem a subtropických vzácných dřevin, který je kultivován už více než sto let a barvy tady neztrácejí sytost ani v době, kdy je v Česku sníh a minus deset.

Právě pro mírné podnebí vhodné pro léčbu plicních onemocnění si na konci devatenáctého století první turisté, kteří se tehdy pochopitelně rekrutovali z nejbohatších vrstev, zdejší pobřeží oblíbili. Jezdila sem císařská rodina a dvanáctikilometrová „Lungomare“ promenáda, jejíž první část se dokončila v roce 1889, se jmenuje celým názvem – jak jinak: Promenáda Františka Josefa I. Vše přitom vzniklo tak, že si první vilu v rybářské vesnici postavil už v roce 1844 bohatý obchodník z Rijeky Iginio Scarpa, založil místní výjimečný park a začali ho navštěvovat zámožní přátelé z habsburské monarchie. Definitivní punc toho správného místa pak dal výkonný ředitel jižní části rakousko-uherské železnice Friedrich Schüller, který si zde v roce 1882 nakoupil pozemek a začal s developmentem. To vše jen devět let poté, co železnice poprvé zastavila na dostřel města.

Ve dvacátých a třicátých letech dvacátého století už pak bylo místní pobřeží „rock star“ destinací pro rakousko-uherskou

a italskou smetánku a téměř deset let zde měl koupený dům i jeden z nejslavnějších českých houslistů Jan Kubelík, jenž definici zámožné výstřední hvězdy díky svým americkým koncertům bohatě splňoval. Dnes má ve městě moderní sochu, která stojí před hudebním pavilonem a autorkou je Tatjana Kostanjevičová.

Ze celá ta rakousko-uherská historie vypadá jako zaprášená nuda? Omyl, v Opatiji to žije. A čím dál víc. Po socialistickém omšeni a smutných devadesátých letech město v posledních dvou dekadách opět jede naplno, kromě turistů přitahuje díky poloze také byznysové kongresy z celé Evropy, a navíc pořádá prakticky každý měsíc nejrůznější festivaly. Nejznámější a nejnavštěvovanější je hudební RetrOpatija, kdy se na konci června město promění na víkend v to nejlepší hudební (ale i jiné) retro a začne třídení party plná swingu, rocku, jazzu, elektrického disca, pin-up girls a starých aut. Letos vše vypukne ve čtvrtek 27. června. V lednu lze navštívit festival masek, v listopadu zase festival čokolády, na který se jezdí chlubit i nejlepšími vídeňskými čokolatéři a bohatý je zde také advent. A pokud někdo zatouží po horské přírodě, necelých 15 kilometrů z centra je vstup do přírodního parku Učka, což je 146 kilometrů čtverečních chráněná příroda v průměrné nadmořské výšce 750 metrů. Dost na vyčištění hlavy i po dlouhé noci.

O vzduch, přírodu a odpočinek tady jde totiž stejně pořád nejvíce. Jestliže vše vzniklo jako ozdravovna pro plíce díky mořskému podnebí a lehké středomořské kuchyni říznuté Itálií, dnes je to... vlastně to samé. Jen vše zastřešují moderní pojmy jako longevity, wellbeing či work-life balance. Místní hotely s nimi vsázejí na turisty, kteří je mají díky relativní blízkosti Vídně a Budapešti jako cílovou destinaci pro odpočinek a sport třeba jen na prodloužený víkend. Z Prahy je to přece jen dál, osm hodin svižné jízdy, ale hlavně na jaře a na podzim to může být hezká alternativa nudným lázním. Tady totiž pořád dýchá mocnářství se špetkou Itálie a dvanáctikilometrové Lungomare navrch. ■

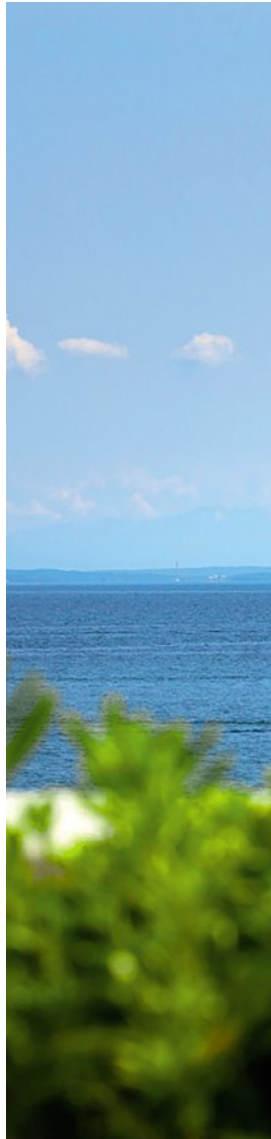

Foto zleva: vnitřní bazén a wellness hotelu Ambassador; pokoj v hotelu Kvarner; snímky z dvanáctikilometrové promenády Lungomare a z festivalu čokolády, který se v Opatiji bude letos konat již po osmnácté na počátku listopadu.

Kofeinová odyssea

Rodák z Washingtonu, D.C., si splnil americký sen tisíce mil daleko od domova. Před dvaceti lety se usadil v Praze a pod značkou La Bohème Café rozjel úspěšný byznys s výběrovou kávou. Nejlepší zrna vybírá sám přímo u farmářů a vyhlíží tisící tunu, kterou už brzy upraží.

Text: Mikoláš Rec – Foto: Michael Tomeš, archiv Charlese Fleera

*Charles Fleer vedle
pražírny provozuje také
dvě kavárny na pražských
Vinohradech.*

D

Doby, kdy byl standardem „turek“ a měřítkem kvality „presso“, jsou pryč. Češi se v průběhu posledních dvou dekad stali náročnými zákazníky, kteří se nespokojí jen tak s něčím. Na boom kaváren s výběrovou kávou rozesetých po českých městech rychle navázaly první místní pražírny, které ji produkují. Jednu takovou před lety založil Charles Fleer, Američan, který opustil slibně rozjetou kariéru v New Yorku, aby naučil Čechy pít kvalitní kafe.

„Je působivé sledovat, jak český trh roste a dnes je jedním z nejrozvinutějších v celé Evropě,“ pronáší Fleer během našeho setkání v jedné z jeho kaváren La Bohème Café na pražských Vinohradech. Co ale vlastně znamená ona kvalita? Podle něj je to především „rovnováha mezi sladkostí a kyselostí kávy, doplněná výraznou chutí, která reprezentuje její původ“.

Zvláštní slabost pro šálek dobré kávy měl odjakživa. Na ten první vzpomíná dodnes – ačkoliv byl prý docela obyčejný, bylo to pro něj jako zjevení. „Výrazné aroma, bohatá chuť a teplo, které mi přinesl, pro mě znamenaly víc než jen nápoj. Byl to zážitek, který ve mně zůstal.“ Dlouhou dobu ale nic nenásvědčovalo tomu, že by právě obchod s touto surovinou měl být tím, co naplní jeho profesní a do značné míry i osobní život. Původně se chtěl stát lékařem, nakonec vystudoval biochemii a úspěšně rozjel kariéru ve farmaceutickém průmyslu a zemědělství. Pocit naplnění mu to ale nepřineslo. I proto se nakonec

Na svých cestách se Charles Flear věnuje fotografování. Na snímcích mimo jiné zachycuje i procesy, které musí kávová zrna absolvovat, než zamíří na dlouhou cestu do jeho pražírny.

rozhodl vyměnit newyorskou skyline za panorama Hradčan.

V Praze se natrvalo usadil začátkem milénia. Město ho uchvátilo nejen svou architekturou, ale i bohémským duchem, kterému se z evropských měst vyrovná prý jen Amsterdam. Na českém trhu navíc viděl ideální příležitost pro rozvoj vlastního byznysu. Zavětril ji už o pár let dříve, kdy pomáhal jedné z tuzemských zemědělských firem s expanzí do USA. V roce 2005 proto založil firmu, která se zaměřovala na distribuci luxusních čajů. Z jejich zisků pak následně financoval vybudování pražírny.

Stál u zrodu moderní české kávové scény a pomohl zde odstartovat trend tzv. třetí kávové vlny. Byla to dlouhá a nelehká cesta, která vyžadovala spoustu času a energie. „Setkali jsme se s řadou potíží i odmítnutím. Nás to ale nezastavilo. A dnešní množství kaváren a pražírny jen potvrzuje, že jsme zvolili správnou cestu.“

Pozoruhodný životní příběh Charlese Fleera magazin PročNe poprvé zachytil už v roce 2008. Tehdy byla jeho značka La Bohème Café na samém začátku a on snil o tom, jak s ní prorazí i za hranicemi. Právě na tento článek mě jinak velmi veselý chlapík vážným hlasem odkazuje ve chvíli, kdy se snažím rozhovor svěst k úplným začátkům jeho podnikání. „Od té doby uplynulo už skoro 20 let a my jsme se posunuli mnohem dál. Pojdme se radši bavit o tom, co jsme za tu dobu dokázali,“ oponuje a vzápětí hrdě dodává, že La Bohème letos upraží už svou tisící tunu. „To je víc než jeden šálek na každého občana Česka!“

Z pražírny, která od roku 2010 sídlí ve slezském Vítkově, dnes káva pravidelně míří nejen do Polska, Rakouska, Německa nebo Maďarska. „Zákazníky máme taky ve Francii, USA a nyní se snažíme prorazit i na Blízkém východě,“ upozorňuje Flear s tím, že proto před nedávnem otevřeli novou kancelář v Dubaji, odkud chce tuto expanzi řídit.

Firma, která do roku 2015 nesla název Midnight Roasters, se zaměřuje především na vysoce kvalitní zrna arabika, a to pro jejich vynikající chuťové profily. Pro někoho ale možná bude překvapením, že v některých směsích experimentuje také se specifickými boby robusty. A to pro dosažení specifické chuti a charakteru. „V kávovém světě existují určité předpoklady jako: nepijte kávu s mlékem, nepoužívejte cukr, robusta je špatná. Nejdůležitější je nakonec vychutnat si šálek kávy bez posuzování. Robusta, kterou používáme, je velmi kvalitní a do směsi v ní přispívá to nejlepší,“ vysvětluje Flear.

Za kávou i za dobrodružstvím

Byznys s kávou neobnáší jen samotné pražení a její prodej spotřebitelům a podnikům. Alespoň ne v případě Charlese Fleera, jehož práce je plná dobrodružství. Kávu totiž nakupuje přímo od producentů, jejichž farmy pravidelně navštěvuje. A to proto, aby s nimi utužil obchodní vztahy a dohlédl na zachování kvality. „Firma se za ty roky výrazně rozrostla. Zatímco mnoho zaměstnanců je zapojeno do našeho lokálního provozu, já mám spolu s týmem kontroly kvality jedinečnou roli, díky které můžu cestovat po celém světě.“

Na svých cestách napříč čtyřmi světadíly tráví až čtyři měsíce v roce. Jednou míří do Jižní Ameriky, jindy do té Střední, příště zase do Afriky. „Tento měsíc se chystám do Indonésie, kde jsme loni navázali novou spolupráci s tamními farmáři,“ doplňuje osmačtyřicetiletý Američan. Každá návštěva, včetně

té nadehzející, je podle něj i šancí prozkoumat nové odrůdy a zajistit kvalitu a udržitelnost dodávek. Zkušenosti z každé země produkující toto ovoce jsou ale jedinečné. Kulturní nuance, zemědělské metody i místní tradice – to vše hraje roli v tom, jak se s farmáři interaguje a podniká.

Cestování bylo jeho denním chlebem už od dětství. Maminka je původem Rakušanka, a tak dost času strávil u rodiny v Evropě. Cizí mu ale nebyla ani Střední Amerika. Jeho otec totiž dlouhá léta vlastnil banánovou farmu v Belize. Už jako dítě tak měl příležitost navštívit oblasti, kde se káva pěstuje. I tato zkušenost ho později motivovala k založení La Bohème Café.

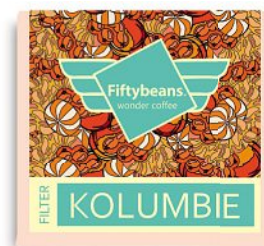
Svou vůbec první cestu za kávovými zrny podnikl rodák z Washingtonu, D.C., v roce 2008 do Salvadoru, kde si zároveň odbyl svou premiéru v roli mezinárodního porotce prestižní degustační soutěže Cup of Excellence. „Už tehdy mě ohromila krása krajiny a obětavost pěstitelů kávy,“ vzpomíná. Od té doby procestoval mnoho dalších zemí. Zpočátku prý netušil, jaká politika se za kávovým byznysem skrývá. Postupně ale pochopil, že není jen o nákupu zelených zrn, jejich pražení a prodeji milovníkům kávy, ale právě i o budování pevných vztahů s pěstiteli. „Je to proces učení a respektu, který zahrnuje porozumění jejich výzvám, ocenění jejich řemeslné zručnosti a vytvoření pouta založeného na vzájemném prospěchu.“ Když vědí, že každý rok půjde kontejner do České republiky, mohou kontrolovat svou produkci a úměrně tomu investovat do rozvoje farmy.

„Je docela běžné, že nové společnosti se musí spoléhat na makléře zelené kávy na svém místním trhu. My jsme měli velké štěstí, že jsme mohli tuto nutnost minimalizovat a můžeme s lokálními pěstiteli spolupracovat napřímo,“ doplňuje s tím, že zpočátku i jeho firma nakupovala kávu z větší části od dodavatelů.

Ne vždy jsou přitom jeho cesty zcela bezpečné. „Musíte vědět, kam jet, s kým cestovat, s kým se setkat, a mít vždycky v záloze plán B, kdyby se něco pokazilo!“ Jedná se totiž mnohdy o rozvojové země a v některých z nich dokonce zuří ozbrojené konflikty. Také proto přijal svůj díl odpovědnosti a snaží se tamní farmáře aktivně podporovat. Společnost se zapojila do několika projektů, jako jsou programy pro zachování divoké přírody nebo investice do škol na východě Rwandy či v jižní Etiopii. Ve vesnici Shakiso, dvanáct hodin jízdy od hlavního města Addis Abeba, ho místní jako poděkování dokonce symbolicky jmenovali jedním ze svých starších.

Jeho touha po objevování se ale neomezuje jen na kávu. Turistika a fotografování mu umožňují zachycovat krásu krajiny, se kterou se setkává. Když není zrovna na cestách, rád tráví čas s rodinou, zejména se svými dvěma syny – Kaiem a Sonnym. Ačkoliv jim je teprve pět a sedm let, Fleer se už nyní u nich snaží budovat vztah k oboru, který tolik miluje. „Už jsme začali i degustovat,“ směje se. A dodává, že se nemůže dočkat, až s nimi vyrazí do Afriky a ukáže jim oblasti pěstování kávy a „všechny úžasné lidi, kteří za tím stojí“.

Dnes o sobě hrdě prohlašuje, že je napůl Američan a napůl Čech. I když přiznává, že si místní jazyk nedokázal osvojit tak, jak by chtěl. V zemi mléka, strdí a dnes už i výběrové kávy totiž našel domov, kam se po svých toulkách světem vždycky rád vrací.

DOUBLESHOT

Historie pražírny Doubleshot sahá do roku 2010. Pro její majitele je tato práce vášní, a tak i oni pravidelně vyrážejí na dlouhé cesty za pěstiteli v Latinské Americe a Africe. Ročně upraží zhruba 110 tun kávy, kterou seženete na e-shopu, v kavárnách Doubleshot i v dalších podnicích. Evergreenem v její nabídce je káva od kolumbijského farmáře Carlose Imbachiho, po které se fajnšmekři můžou utlouct.

FATHER'S

Skvělou kávu praží taky v Ostravě, kde v roce 2018 vznikla rodinná pražírna Father's. Většinu jejich zákazníků tvoří české kavárny, na mlýnku ji ale mají i v řadě dalších kaváren napříč Evropou, i za jejími hranicemi. Ve Father's praží čerstvou kávu vždy od pondělí do čtvrtka. Nejlépe prodávaným produktem je Cafeina, káva z Brazílie pražená na espresso, s nižší aciditou a tóny čokolády a lískových oříšků.

FIFTYBEANS

Brněnská pražírna Fiftybeans, jejíž vznik se datuje do roku 2013, kávu praží dvakrát týdně. Její produkty pak míří do partnerských kaváren napříč Českem, ale taky na Slovensku a občas i jinde v zahraničí. Jejními bestsellery jsou Fifty espresso do automatických strojů a směs Blond na překapávanou kávu.

UPRAŽENO

Tato malá pražírna uspokojí jak konzervativního milovníka kávy, tak i jedince, kteří se nebojí ovocnějších tónů ve svém šálku. Upraženo začalo svou kávu pražit v roce 2019 a jejím primárním prodejním kanálem je e-shop, odkud její produkty pravidelně míří za zákazníky nejen v Česku, ale i na Slovensku. Ti prý nejvíce oceňují jednoduchou kávu Brazil Diamond, bodovala ale třeba i limitovaná Vánoční směs.

PIKOLA

Table výběrová káva se praží na úpatí Jeseníků. A to až čtyřikrát týdně. Původním záměrem majitelů bylo pražit pouze pro vlastní šumperskou kavárnu. Postupně ale Pikola otevřela další podniky v Olomouci, Zlíně a Brně. Vedle nich dnes svou kávou zásobují také řadu dalších podniků v Česku, na Slovensku a v Polsku. Bestsellerem z místní produkce je pak směs Pauza, kde najdete kávu z Brazílie a Nikaraguy.

Hop a jed!

Je to jednoduché: přes aplikaci si vyberete vůz, zaplatíte, dojedete si pro něj, odjedete a zase vrátíte. Vyzkoušeli jsme p2p carsharingovou službu HoppyGo, která má v nabídce vedle obyčejných osobních vozů také nejnovější elektromobily, veterány i jedno Lamborghini.

Text: Gabriela Marešová – Foto: David Turecký, archiv HoppyGo

P

Přijde vám na mobil zpráva: Vůz je připravený v ulici XY, napište mi, až budete na místě, odemknu vám ho na dálku. Proším projděte si průvodce v aplikaci, nafotíte stav vozidla a můžete jet. Bezkontaktní operace nedaleko pražského Pankráce zabere sotva pár minut. Platforma HoppyGo sází na jednoduchost půjčování vozů přímo od majitelů, láká na širokou nabídku více než dvou tisíc automobilů i mimořádné zážitky. A na opačné straně motivuje majitele nevyužívaných aut, aby je nenechali stát v garážích, a zdůrazňuje jejich zhodnocení.

HoppyGo vzniklo před šesti lety a pod svá křídla si jej vzalo inovační centrum Škoda Auto DigiLab, dnes Škoda X. A když se o rok později projekt spojil se službou SmileCar, začal rychle růst. Teď má služba téměř 190 tisíc uživatelů z Česka a Slovenska a její výnosy loni rostly o 21 procent. Využívat tuhle „půjčovnu“ totiž není nic těžkého. Zaregistrujete se, během chvilky systém ověří váš řidičský průkaz a můžete si začít vybírat. Ceny se liší i v rámci modelů, vždycky záleží na majitelích, kolik si za své auto naúčtují. Ti pak mají na schválení vaší poptávky 24 hodin a většinou to stihnou dřív.

Vůbec nejčastěji se půjčují vozy značek Škoda, Ford a Volkswagen – na Slovensku to je Kia, Toyota a také Škoda. Stále větší je zájem také o elektrické vozy všech kategorií. V nabídce mají ale i takové kousky, jako je Lamborghini Gallardo (za necelých 30 tisíc korun za den), karavan (za 7000 korun za den) nebo třeba i vodní skútr (4000 za den).

Moje volba padla na Škodu Enyaq Coupé RS. Nejen že fandím elektromobilitě, ale jako máma dvou dětí potřebuju ve voze kolem sebe víc prostoru. Sportovně laděný design navíc nenasvědčuje tomu, že patříte do stejné kategorie rodičů na plný úvazek, kteří volí pro snazší přesuny rodiny pohodlnou kategorii MPV. A to není, neberte si to osobně, nic pro mě. Navíc nejsem ani „tým Škoda“, tak jestli se tohle mohlo nějak změnit, pak nejspíš právě s Enyaqem.

Na první pohled je to atraktivní auto s elegantním a přitom dostatečně drzým charakterem, které na silnicích nepřehlédnete. Osvětlená přední maska Crystal Face je krásná! Palubní deska i volant potažené kůží vypadají luxusně. Interiéru dominuje velký, 13palcový dotykový displej, ten by si ale zasloužil intuitivnější ovládání a propracovanější grafiku. O pomalé odezvě ani nemluvě. Adaptivní Matrix LED světlomety fungují skvěle, a jestli mě u tohoto dvoutunového vozu něco příjemně překvapilo, tak dynamičnost jízdy. Pohon na všechna čtyři kola, dva

elektromotory, výkon až 220 kW, podvozek, který vás nenechá ničím rušit a přilepený k asfaltu si poradí i v ostrých zatáčkách. Na druhou stranu, už se vám někdy stalo, že vám auto doslova „zamrzlo“, nereagovalo ani na výměnu baterie v klíči a museli jste otevřít dveře manuálně a najít odkládací plochu pro klíč, která není nijak výrazně označená, aby se „vzpamatovalo“? I taková zkušenost může být součástí týdne stráveného s půjčeným automobilem.

Můj celkově dobrý dojem dohnala kapacita baterie a rychlé nabíjení, kdy se podle automobilky dostanete na 80 procent za pouhých 28 minut. Jenže testování elektrovozu má svoje specifiky, a proto se během jízd dobrovolně dostávám pod hranici deseti procent baterie, abych se mohla následně modlit za aspoň trochu hladký přesun k nabíječce. A v mrazivých lednových minus sedmi stupních Celsia klesala úroveň baterie stejně rychle jako moje naděje, že to zvládnu. Naštěstí jsem přes aplikaci Chargee objevila nové rychlonabíjecí stanice nedaleko, u Pivovaru Spojovna, mezi Kunraticemi a Chodovem, jen kousek od nájezdu na Dr. Rychlost nabíjení až 300 kW je víc, než potřebuju, Enyaq zvládá totiž maximálně 135 kW. I tak to do doporučených 80 procent, což je optimální hladina šetrná k baterii, zvládl za necelých padesát minut. Takže máte aspoň čas vyřídit ranní maily a srovnat si v diáři všechno, co vás ještě ten den čeká.

S tím souvisí i dojezd. Oficiální čísla mluví až o 518 kilometrech na jedno nabití, provoz v zimě ale snižuje tuhle hodnotu a já se byla schopná dostat s 80 procenty maximálně na necelých 300 kilometrů. V dnešní době už asi chcete od vozu za milion a půl trochu víc – i když baterka v mrazech kolem deseti stupňů rychle klesá vlastně i mnohem dražším elektromobilům. Summa summarum, těším se, až mě jednou Škoda přetáhne na svoji stranu, a třeba to bude s příštím elektromobilem Elroq, který má představit ještě letos.

Dostáváme se k dalším testovaným vozům. Kolegové si vybrali vozy pro mimořádné příležitosti. Eva Srpová, šéfka autotýmu, zvolila velký Mercedes Vito z ryze praktických důvodů: aby mohla odvézt početnou skupinu z místa A do bodu B. Jakub Růžička se zase na chvíli stal „mladým a neklidným“, což mu prý není příliš blízké, a se zářivě červeným Chevroletem Camaro hlasitě brázdil pražské ulice a stydlivě pokyvoval na kolemjduoucí. Ale o tom zase až jindy. Mimochodem, na konci roku z Chevroletu potvrdili, že šestá generace modelu Camaro končí, a nenaznačili ani, jaký vůz by ho mohl nahradit nebo jestli nepracují na jeho elektrické verzi.

Zkušenost kolegů s půjčením vozu byla od té mojí odlišná, ale stejně pohodlná. Oba si je vyzvedávali přímo u majitelů, kteří s nimi osobně prošli stav vozu i podrobnosti výpůjčky. A oba prý byli velice ochotní i při vrácení.

K testování služby HoppyGo se chtěli narychlo přidat ještě tři kolegové, měli ale už trochu smůlu. Automobily, které si z webové nabídky vybrali a které byly z kategorie těch „zajímavějších“ kousků, se jim nepodařilo půjčit. Buď bylo ve zvoleném termínu půjčeno, nebo mělo propadlou technickou a jeden majitel už svého veterána bohužel prodal. Jen to zapomněl někomu říct. S blížícím se teplým počasím už ale raději s předstihem listují nabídkou kabrioletů, těch je tam nyní přes 70, včetně zmiňovaného Lamborghini Gallardo, a další prý budou před letními měsíci přibývat. A kdo z nás by si nechtěl užít jízdu s větrem ve vlasech?! ■

Boutique

„Ten, kdo říká, že za peníze si štěstí nekoupíte, jednoduše neví, kde nakupovat.“ – Bo Derek

Připijte si na lásku šampaňským Moët & Chandon Impérial Brut! K letošnímu svátku zamilovaných se představuje v novém designu lahve a dárkovém balení. Jiskřivý mok se svěžím ovocným profilem a elegantní vyzrálostí zdobí zlatavé odlesky, majestátní červená pečeť a černá stužka s pozlacenými okraji. Cena 1349 Kč, prodávají vybrané obchody.

Pánské hodinky Breitling Top Time Bo1 Ford Thunderbird jsou poctou stylovým (a divokým) šedesátkám a kabrioletu Ford, který byl představen v roce 1954 na autosalonu v Detroitu. Chronograf doplňuje perforovaný kožený závodnický řemínek i třeba oblé subciferníky, jež připomínají historickou přístrojovou desku. Cena 188 800 Kč, prodává CAROLLINUM.

Nábytková značka Normann Copenhagen neustále rozšiřuje ikonickou linii sedacího mobiliáře Form. Ať už fandíte dřevu, plastu, kovu, polstrovaní, bílé, šedé, černé nebo červené, svou vysněnou židli si snadno naformulujete – na výběr máte stovky variací! Nás baví sněhobílá s dotekem barvy lásky... Cena 14 140 Kč, prodává NORMANN COPENHAGEN.

Hudebník Pharrell Williams v roli kreativního ředitele pánských koleček Louis Vuitton věnuje velkou designérskou péči ikonickým taškám, kabelám i zavazadlům – včetně Speedy, v extra měkkém a moderním provedení. Cena pouze na vyžádání, prodává LOUIS VUITTON.

Dětské vzpomínky Yese Coueslanta, jednoho ze zakladatelů, na Vietnam daly vzniknout ikonickému parfému Do Son. Teď značka přichází s limitovanou edicí svíčky Tubéreuse (300 g) s ručně pleteným ratanovým poklopem, která na omamnou vůni tuberózy odkazuje. Cena 2700 Kč, prodává DIPTYQUE.

Tištěná ilustrace Dimitriho Rybaltchenka s tematikou koně – šprýmaře – je hlavním motivem šátku Rocabar de Rire. Módní doplněk o rozměrech 100 x 100 cm je, jak jinak, vyráběn ve Francii z kašmíru (70 %) a hedvábí (30 %) a nese řemeslný detail v podobě ručně rolovaných okrajů. Cena 21 300 Kč, prodává HERMÈS.

Letos můžete zazářit na sjezdovkách ve značce Balenciaga, která představila svou první lyžařskou kolekci. Nám padla do oka ostrě červená péřovka 3B Sports Icon v provedení z matného nylonu. Samostojný límec, zipové kapsy i reflexní detaily zajistí, že vás v bělostné krajině rozhodně nikdo nepřehlédne.
Cena 94 400 Kč, prodává BALENCIAGA.

Novinkové tenisky B57 jsou vyrobeny z červené a bílé hladké teletiny a doplněny béžovým a černým žakárovým motivem Dior Oblique na bocích. Tenisky jsou dále vylepšeny dekorativními detaily na jazyku, podrážce i na patě a mají dvoubarevnou gumovou podrážku pro zvýraznění jejich atletického vzhledu.
Cena 27 000 Kč, prodává DIOR.

„Vidět rudě“ nemusí automaticky znamenat nic špatného. Zvlášť když vám kolorovaný pohled na svět nabídnou sluneční brýle Gucci s hranatými obroučkami ze stoprocentně recyklovaného acetátu. Pevné červené čočky poskytují plnou ochranu před UVA a UVB paprsky a smaltované logo na bočnicích dává informaci o italském původu.
Cena 12 380 Kč, prodává GUCCI.

Grafický designér, typograf a vítěz soutěže MasterChef Martin Pecina vydal kuchařku. Titul Jazyk, srdce, mozek, krev je milostným dopisem moravské kuchyni a tradici zabijaček. Obsahuje 70+ receptů, ve kterých hrají prim výsostně lokální ingredience jako morek, šneci, pšenice, kroupy, kopřivy, trnky či rybíz. Za geniální grafickou úpravou stojí sám autor.
Cena 799 Kč, prodává BOOK THERAPY.

Hledáte dárek, kterým rozhodně nešlápnete vedle? Vsaďte na diamanty! Širokou valentýnskou nabídku má za pasem česká klenotnická značka ALO. Naším favoritem je prsten z růžového zlata Luxury Embrace s fialkovým rhodolitem a osázením čírymi diamanty.
Cena 99 208 Kč, prodává ALO diamonds.

Francouzský šarm a intenzivně rudé rty vybízí k dokonalému valentýnskému polibku. Celkem 12 odstínů rtěnek 31 Le Rouge je usazeno v hranatém pouzdře z broušeného skla inspirovaném zrcadly, která lemují legendární artdecové schodiště v budoáru na pařížské adrese 31 rue Cambon, kde se zrodila značka Chanel. Kromě smyslých pigmentů opečují vaše rty také kosmetické ingredience pro vyhlazení, zpevnění a bohatou hydrataci.
Cena 4430 Kč, prodává CHANEL.

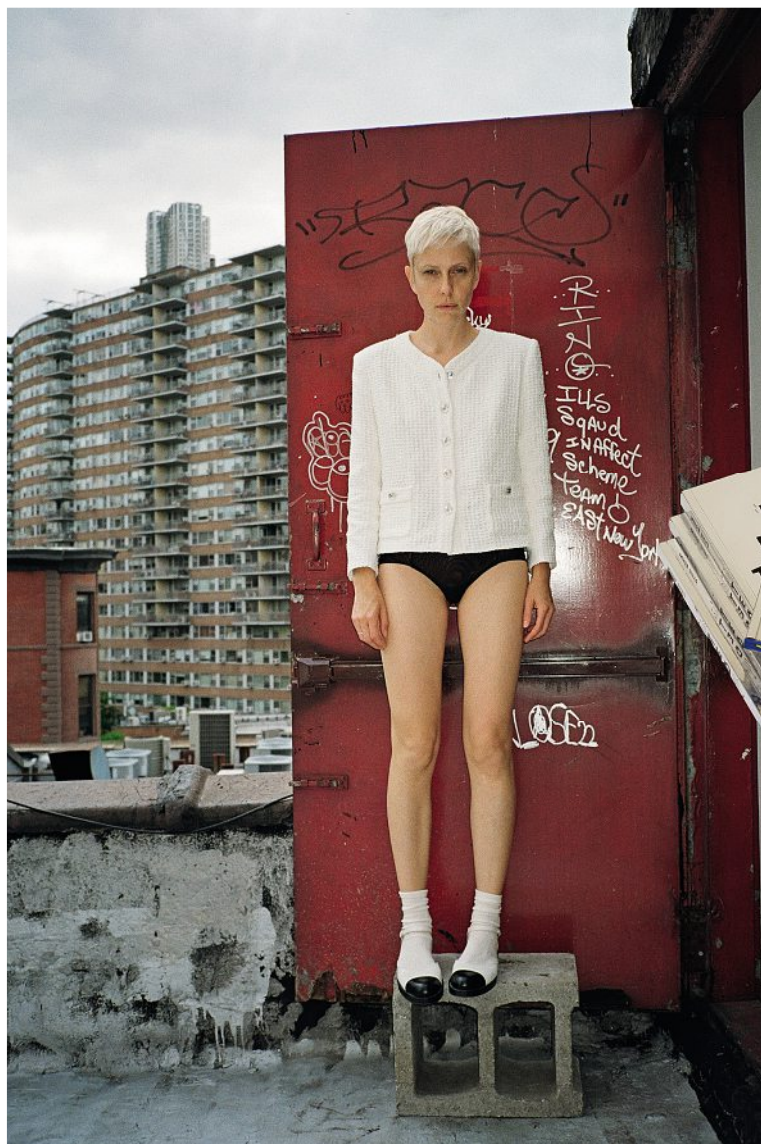
adresář

ALO, seznam butiků na www.alo.cz; BALENCIAGA, Pařížská 13, Praha 1, tel.: 228 886 050, www.balenciaga.com; BOOK THERAPY, Římská 1199/35, Praha 2, www.booktherapy.cz; CAROLLINUM, Pařížská 67/11, Praha 1, tel.: 224 810 890, www.carollinum.cz; DIOR, Pařížská 935/4, Praha 1, tel.: 222 310 134, www.dior.com; DIPTYQUE, Věžeňská 6, Praha 1, www.ingredients-store.com; GUCCI, Pařížská 9,

Praha 1, tel.: 222 316 091, www.gucci.com; HERMÈS, Pařížská 120/12, Praha 1, tel.: 224 817 545, www.hermes.com; CHANEL, Pařížská 128/22, Praha 1, 110 00, tel.: 296 677 960, www.chanel.com; LOUIS VUITTON, Pařížská 3, Praha 1, tel.: 224 812 774, www.louisvuitton.com; NORMANN COPENHAGEN, www.normann-copenhagen.com.

KDO BUDE CZECH *Grand designérem?*

Text: Mikoláš Rec – Foto: archivy designérů a Czech Grand Design

Březen se pro mnohé české designéry nese ve svátečním duchu. Už tradičně totiž patří předávání cen Czech Grand Design. Ani letos tomu nebude jinak. Přípravy v pořadí už osmnáctého ročníku jsou v plném proudu, přičemž možnost utkat se o prestižní ocenění dostalo 86 tvůrců, studií a firem.

Nominace opět ukazují to nejlepší, co v uplynulém roce vytvořili. A to napříč osmi kategoriemi, které kromě produk-

tového a užitého designu zahrnují také módu, šperk, fotografii, grafický design nebo ilustraci.

Nikoho jistě nepřekvapí, že se do širšího výběru dostala celá řada zavedených tvůrců – namátkou třeba návrhářka Hana Zárubová se svou kolekcí Infinite, šperkařka Janja Prokić s kolekcí Orin nebo designér Jan Plecháč a fotografa Marie Tomanová. Nechybí ale ani zbrusu nová jména, která se na české scéně teprve etablují. O prostor

si říká i nová generace designerek, kterou reprezentují například Františka Benčátová, Karla Kislingerová, Gréta Kušnířová nebo Šárka Ištvanová – všechny tyto ženy se spolu s dalšími nováčky utkají o titul Objev roku. Do nominací se zákonitě propisaly i některé fenomény uplynulého roku. „Jedním z nich byla volba prezidenta Petra Pavla, která měla výrazný vizuální styl, dalším proměna produktových řad u tradičních českých výrobců, jako je Moser, Bomma, Rückl nebo Alca,“ upřesňuje Jana Zielinski, ředitelka Designbloku a zároveň členka přípravného výboru cen Czech Grand Design.

Seznam finalistů jednotlivých kategorií odborná porota vyhlásí 29. února v Uměleckopřemyslovém muzeu v Brně. O tom, kdo z nich nakonec uspěje, se pak rozhodne o tři dny později, v neděli 3. března, v rámci kreativního galavečera, který se uskuteční v pražském Stavovském divadle.

Výherci si odnesou cenu, kterou navrhli Terezie Lexová a Štěpán Smetana, kteří jsou spoludržiteli titulu Grand designér roku 2022. Porotu předešlého ročníku soutěže tato autorská dvojice zaujala originálním zpracováním kolekce sedacího nábytku Hide and Seek pro výrobce čalouněného nábytku Polstrin. Jestli chcete prozkoumat jejich tvorbu zblízka, vydejte se právě do brněnského Uměleckopřemyslového muzea, kde na konci února začíná výstava s názvem Out of the Blue. ■

PročNe

Předplatné na celý rok
za 350 Kč [HN.cz/ProcNe](https://hn.cz/ProcNe)

- 2. 2. TRENDY • 1. 3. ŽENY • 5. 4. MUŽI • 10. 5. ARCHITEKTURA A UMĚNÍ • 14. 6. GURMÁN ŽIVOTA • 30. 8. DESIGN
- 11. 10. HODINKY A ŠPERKY • 8. 11. AUTA A TECHNOLOGIE • 29. 11. VÁNOČNÍ SPECIÁL

Nové modely EQA a EQB.

Plně elektrické. Z dílny Mercedes-Benz.

Od 1 220 930 Kč vč. DPH díky mimořádné
ELECTRIC prémii.

Mercedes-Benz

Více informací a podmínky mimořádné ELECTRIC prémie najdete na www.mercedes-benz.cz/passengercars/campaigns/ELECTRIC-premie.
EQA od Mercedes-Benz, kombinovaná elektrická spotřeba: 18,6 - 16,7 kWh/100 km; kombinované emise CO₂ 0 g/km. EQB od Mercedes-Benz, kombinovaná elektrická spotřeba: 19,2 - 17,2 kWh/100 km; kombinované emise CO₂ 0 g/km. Spotřeba energie a hodnoty emisí CO₂ byly naměřeny podle metodiky WLTP a jsou uváděny v souladu s nařízením (ES) 715/2007. Údaje se nevztahují na konkrétní vozidlo a nejsou součástí nabídky, slouží výhradně pro porovnání s jednotlivými typy vozidel.